

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü**

**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/
Kurumlarında Okutulan**

**Mesleki Yabancı Dil Dersi
Etki Analizi Raporu**

**KASIM, 2016
ANKARA**

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurumlarında
Okutulan Mesleki Yabancı Dil Dersi
Etki Analizi Raporu

Editör

Yusuf ÇİDEM
(İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanı)

Hazırlayanlar

Aslı DEMİRCAN
(Millî Eğitim Uzman Yardımcısı)

Nilgün PADIR
(Uzman Öğretmen)

Ali ARDIÇ
(Öğretmen)

Ayşim SEÇEN
(Öğretmen)

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
TABLoların LİSTESİ.....	iii
GRAFİKLERİN LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR	vii
SİMGELER.....	vii
SUNUŞ.....	ix
ÖNSÖZ.....	xi
BÖLÜM 1: GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Çalışmanın Kapsamı.....	3
1.3. Çalışmanın Önemi	3
1.4. Çalışmanın Yöntemi	4
BÖLÜM 2: YURT İÇİ VE YURT DIŞI ÖRNEKLER/ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Yurt İçi Örnekler/Araştırmalar	7
2.2. Yurt Dışı Örnekler/Araştırmalar.....	15
BÖLÜM 3: TÜRKİYE’DE GENEL VE MESLEKİ YABANCI DİL EĞİTİMİ	18
BÖLÜM 4: BULGU VE YORUMLAR	25
4.1. ÖĞRENCİ ANKETİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR.....	25
4.1.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular	25
4.1.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	31
4.1.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğrenci Görüşleri	32
4.1.4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri ..	33
4.1.5. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Ölçme ve Değerlendirmesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	43
4.1.6. Mesleki Yabancı Dil Dersini Geliştirmeye İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	45
4.2. ÖĞRETMEN ANKETİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR	50
4.2.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular	50
4.2.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	57
4.2.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri	59
4.2.4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	59
4.2.5. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Ölçme ve Değerlendirmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri	77
4.2.6. Mesleki Yabancı Dil Dersini Geliştirmeye İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	80
4.3. İKİ TÜR ANKETE İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALI BULGU VE YORUMLAR ..	88

4.3.1. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri	88
4.3.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri	90
4.3.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçlerine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri	91
BÖLÜM 5: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	93
5.1. Sonuçlar	93
5.1.1. Öğrenci Anketine İlişkin Sonuçlar	93
5.1.2. Öğretmen Anketine İlişkin Sonuçlar	99
5.1.3. İki Tür Ankete İlişkin Sonuçlar	106
5.2. Öneriler	107
KAYNAKÇA	109
EKLER	114
EK 1- Öğrenci Anket Formu	114
EK 2- Öğretmen Anket Formu	121
EK 3- Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Meslek Alanına İlişkin Mesleki Yabancı Dil 1 ve Mesleki Yabancı Dil 2 Dersleri Bilgi Formları	131
EK 4- İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey 1, 2 ve 3 Bölge Birimleri	133

TABLoların LİSTESİ

Tablo 1. Anketlere İlişkin Frekans ve Yüzdelikler	5
Tablo 2. Araştırmmanın Evren ve Anketi Geçerli Sayılan Öğrenci ve Öğretmen Sayıları	5
Tablo 3. Resmî Meslek ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurumlarında Okutulan Yabancı Diller ve Öğrenci Sayıları	22
Tablo 4. Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslerin Okutulduğu Meslek Alanları, Sınıf Düzeyleri ve Haftalık Ders Saatleri	23
Tablo 5. Öğrencilerin İllere Göre Dağılımı.....	26
Tablo 6. Öğrencilerin Cinsiyet ve Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı.....	28
Tablo 7. Öğrencilerin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı	29
Tablo 8. Öğrencilerin Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslere ve Bu Dersleri Okuduğu Dillere Göre Dağılımı	30
Tablo 9. Öğrencilerin Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	31
Tablo 10. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı.....	32
Tablo 11. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Dört Temel Becerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	33
Tablo 12. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine, Eğitim Ortamına, Sınıf Mevcuduna ve Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	36
Tablo 13. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı.....	37
Tablo 14. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan En Önemli Birinci Güçlüğe İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	46
Tablo 15. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan En Önemli İkinci Güçlüğe İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	47
Tablo 16. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan En Önemli Üçüncü Güçlüğe İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	48
Tablo 17. Mesleki Yabancı Dil Dersini Geliştirmeye İlişkin Öğrencilerin Başka Görüş ve Önerilerinin Dağılımı.....	49
Tablo 18. Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı.....	51
Tablo 19. Öğretmenlerin Cinsiyet ve Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı.....	52
Tablo 20. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Dersleri Okuttukları Meslek Alanlarına Göre Dağılımı	54
Tablo 21. Öğretmenlerin Okuttukları Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslere ve Bu Dersleri Okuttukları Dillere Göre Dağılımı.....	55
Tablo 22. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	58
Tablo 23. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı..	59
Tablo 24. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Kullanılan Dört Temel Becerinin Kullanım Sıklığına Göre Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	60
Tablo 25. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Başka Nedenler Belirten Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı....	65
Tablo 26. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine, Eğitim Ortamına, Sınıf Mevcuduna ve Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	68
Tablo 27. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı.....	71

Tablo 28. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Başka Nedenler Belirten Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	75
Tablo 29. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Uygulanmasında Hangi Konularda Ne Ölçüde Güçlük Çekildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	82
Tablo 30. Öğretmenlerin, Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü Birinci Öncelikli Konuların Dağılımı	83
Tablo 31. Öğretmenlerin, Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü İkinci Öncelikli Konuların Dağılımı	84
Tablo 32. Öğretmenlerin, Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü Üçüncü Öncelikli Konuların Dağılımı	84
Tablo 33. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Birinci Öncelikli Konuların Dağılımı	85
Tablo 34. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken İkinci Öncelikli Konuların Dağılımı	86
Tablo 35. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Üçüncü Öncelikli Konuların Dağılımı	87
Tablo 36. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmenlerin Başka Görüş ve Önerilerinin Dağılımı	87
Tablo 37. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçları Bakımından Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerinin Farklılığına İlişkin Betimsel İstatistikler ve İki Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları	89
Tablo 38. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriği Bakımından Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerinin Farklılığına İlişkin Betimsel İstatistikler ve İki Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları	91
Tablo 39. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçleri Bakımından Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerinin Farklılığına İlişkin Betimsel İstatistikler ve İki Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları	91

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Grafik 1.Öğrencilerin İBBS-1’e Göre Dağılımı.....	27
Grafik 2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Birinci Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	34
Grafik 3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili İkinci Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	35
Grafik 4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Üçüncü Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	35
Grafik 5. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Her Zaman Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	38
Grafik 6. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Bazen Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	39
Grafik 7. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	40
Grafik 8. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Birinci Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	42
Grafik 9. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili İkinci Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	42
Grafik 10. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Üçüncü Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	42
Grafik 11. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri Ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili Birinci Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	44
Grafik 12. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili İkinci Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	44
Grafik 13. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri Ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili Üçüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	44
Grafik 14. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili Dördüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	44
Grafik 15. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan Güçlüklerle İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	45
Grafik 16. Öğretmenlerin İBBS-1’e Göre Dağılımı.....	52
Grafik 17. Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı.....	53
Grafik 18. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersi ile ilgili Hizmetiçi Eğitim, Kurs veya Seminere Katılım Durumuna Göre Dağılımı.....	57
Grafik 19. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Her Zaman Kullanılan Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	61
Grafik 20. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Bazen Kullanılan Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	62
Grafik 21. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	63
Grafik 22. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı.....	64

Grafik 23. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Birinci Yönteme İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	66
Grafik 24. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili İkinci Yönteme İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	66
Grafik 25. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Üçüncü Yönteme İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	66
Grafik 26. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Her Zaman Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	72
Grafik 27. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Bazen Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	73
Grafik 28. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	74
Grafik 29. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	75
Grafik 30. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Birinci Araç-Gerece İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	76
Grafik 31. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili İkinci Araç-Gerece İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	76
Grafik 32. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Üçüncü Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	77
Grafik 33. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Birinci Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	78
Grafik 34. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili İkinci Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	78
Grafik 35. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Üçüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	78
Grafik 36. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Dördüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	79
Grafik 37. Öğretmenlerin Mezuniyet Alanlarının/Branşlarının Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğretmek İçin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı.....	80
Grafik 38. Mesleki Yabancı Dil Dersi Öğretmenlerine Hizmet içi Eğitim Verilmesine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	81
Grafik 39. Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılması Düşünülen Konulara İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı .	83
Grafik 40. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Konuların Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı	85

KISALTMALAR

FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
İBBS	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması -The Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)
İBBS-1	“Düzey 1” İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
MEBBİS	Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
MEİS	Millî Eğitim İstatistikleri Modülü
MTEGM	Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
SPSS	Statistical Package for Social Science (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)
TTKB	Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

SİMGELER

N	Evren sayısı
n	Örneklem sayısı
f	Frekans sayısı
%	Yüzdelik
$\bar{X}$	Örneklem ortalaması
s	Örneklemin standart sapması
sd	Serbestlik Derecesi
t	Bağımsız İki Örneklem T-Testi Hesap Değeri
p	Anlamlılık değeri

SUNUŞ

Ülkelerin kalkınması ve küresel ölçekte rekabet edebilmesi için ihtiyaç duyulan kaynakların başında beşeri sermaye gelmektedir.

Bugün, bilgi ve iletişim teknolojilerinin de etkisi ile klasik üretim metotlarının terkedildiği ve adına endüstri 4.0 denilen yeni bir üretim çağına başladığına şahitlik ediyoruz.

Böylesine önemli gelişmelerin yaşandığı bir süreçte, tüm sektörlerin bilişim teknolojilerine hâkim, yabancı dil becerileri yüksek nitelikli işgücüne olan ihtiyacı da her geçen gün artmaktadır.

Bu bakımdan, mesleki ve teknik eğitim yoluyla gençlerimize çağın gerektirdiği mesleki bilgi ve becerileri kazandırırken, aynı zamanda onların uluslararası dolaşımını kolaylaştıran yabancı dil becerilerini de geliştirmemiz gerekmektedir.

Bu doğrultuda, eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirerek mesleki eğitimi yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştiren Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, çalışmalarına bir yenisini daha ilave etmiştir.

Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018) kapsamında yürütülen bu çalışmada, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrencilerimize verilen mesleki yabancı dil eğitiminin etkililiği değerlendirilmiş ve mevcut durumu iyileştirmek için politika önerileri sunulmuştur.

Bu çalışmanın, mesleki ve teknik ortaöğretimde mesleki yabancı dil eğitiminin niteliğinin artırılmasına ve böylece daha fazla katma değer üreten ve gerektiğinde uluslararası platformda da kendine yer bulabilen nitelikli işgücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmasını diler, çalışmada emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Osman Nuri GÜLAY

Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü

ÖNSÖZ

Ülkemizin her bakımdan kalkınmasında ve zenginleşmesinde, işsizliğin önlenmesinde, sosyal barışın ve adaletin tesis edilmesinde, küresel ölçekte rekabette mal ve hizmet üreten sektörlerin çok büyük katkıları bulunmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimde temel amacımız tüm bu sektörlerin en çok ihtiyaç duyduğu “ana eleman” durumundaki nitelikli işgücünü yetiştirmektir.

Gençlerimizin ahilik ve meslek ahlakı değerleri ile iş sağlığı ve güvenliği kültürünü özümsemiş, çağın gerektirdiği mesleki bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarını kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri ve böylece istihdam edildikleri işletmelerde yüksek katma değer üreten nitelikli birer işgücü olmaları temel önceliğimizdir.

Bu doğrultuda, bugün itibarıyla mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitimi verilen 52 meslek alanına ait 204 meslek dalının öğretim programları, ulusal ve uluslararası meslek standartları ve yeterlilikler referans alınarak, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında ve sektörün de talepleri gözetilerek sürekli güncellenmektedir.

Gençlerimize mesleki bilgi ve beceriler kazandırmanın yanı sıra onların istihdam edildikleri sektörde yüksek katma değerli mal ve hizmet üretmelerini sağlayan ve aynı zamanda uluslararası iş piyasalarında istihdam edilmelerini kolaylaştıran yabancı dil becerilerini de geliştirmek istiyoruz.

Son yıllarda yaşanan toplumsal, siyasal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de etkilemektedir. Küreselleşen dünyadaki bu hızlı gelişmeler, işgücü hareketliliğini de artırmakta dolayısıyla bireylerin ve toplumların yabancı dile olan ihtiyacını da ön plana çıkarmaktadır. Bu hareketliliğe katkı sağlayacak alanlardan belki de en önemlisi mesleki ve teknik eğitimidir. Bu kapsamda mesleki ve teknik eğitimin uluslararası standartlar ve kriterler çerçevesinde planlanması ve uygulanması büyük önem arz etmektedir.

Sosyal ve ekonomik kalkınmaya destek veren, toplumun tüm kesimlerinin kendi ihtiyaçlarına uygun öğrenme fırsatı bulduğu, yenilikçi, istihdama hazırlayan, paydaşların etkin katılımı ile esnek ve geçirgen bir mesleki ve teknik eğitim sistemini oluşturmak amacıyla hazırlanan "Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018)"de mesleki ve teknik eğitimde yetişen öğrencilerin uluslararası hareketliliğini ve mesleğiyle ilgili küresel gelişmeleri takip etmelerini sağlayacak bir yabancı dil eğitimi verilemediği belirtilmekte olup mesleki ve teknik eğitimde yabancı dil eğitiminin etkili hale getirilmesi belgenin öncelik maddelerinden biridir. Belgenin kapasite ekseninde “2.1.5. Mesleki ve teknik eğitimde yabancı dil eğitimi etkili hale getirilecektir.” tedbirine yer verilmiştir.

Söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planının hayata geçirilmesi amacı ile hazırlanan 2015 Yılı Çalışma Planında yer alan “Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında yabancı dil eğitimi ile ilgili araştırma yapılacaktır.” faaliyeti kapsamında, mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında okutulan mesleki yabancı dil dersinin etkililiğini değerlendirmek amacıyla öğretmen ve öğrenci görüşlerine dayalı olarak bir çalışma yürütülmüştür.

Bu araştırmanın, birçok meslek için büyük bir öneme sahip yabancı dil becerisi yüksek meslek elemanlarının yetiştirilmesine ve uluslararası iş piyasalarında istihdamına katkı sağlamasını temenni ederim.

Yapılan bu çalışmaya anketler yoluyla katkı sağlayan tüm öğrenci ve öğretmenlerimize teşekkür eder, çalışmalarında başarılar dilerim.

Araştırmanın yapılmasında ve raporun hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma da ayrıca teşekkür ederim.

Yusuf ÇİDEM

Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanı

BÖLÜM 1: GİRİŞ

Bu çalışma, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümü oluşturan giriş kısmında çalışmanın amacı, kapsamı, önemi ve yöntemi hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, çalışmayla ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan örneklerle/araştırmalara, üçüncü bölümde çalışmanın kavramsal çerçevesine, dördüncü bölümde bulgu ve yorumlar yer alırken beşinci bölümde çalışmanın sonuçlarına ve bu sonuçlara dayanılarak oluşturulan önerilere yer verilmiştir.

1.1.Çalışmanın Amacı

Bireylerin çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olması sosyal ve ekonomik kalkınma için önem teşkil etmektedir. Bu kalkınmayı sağlayan en önemli faktörlerden biri de mesleki ve teknik eğitimidir. Bu nedenle mesleki ve teknik eğitim; ihtiyaç duyan herkesin erişimine açık olmalı, bireylere ilgi ve yetenekleri doğrultusunda çağın şartlarına uygun bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırmalı, bireylerin girişimcilik, ekip çalışması, karar verebilme, sorun çözebilme özelliklerini desteklemeli, ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığını ve hareketliliğini sağlamalı, bireyleri değişen sosyal ve ekonomik koşullara uyum sağlayabilen dinamik bir yapıda yetiştirmeli ve geliştirmelidir. Bu kapsamda sosyal ve ekonomik kalkınmaya destek veren, toplumun tüm kesimlerinin kendi ihtiyaçlarına uygun öğrenme fırsatı bulduğu, yenilikçi, istihdama hazırlayan, paydaşların etkin katılımı ile esnek ve geçirgen bir mesleki ve teknik eğitim sistemini oluşturmak amacıyla ulusal ve uluslararası gelişmeler paralelinde ve üst politika belgelerinde vurgulanan öncelikler çerçevesinde Kalkınma Planları, Hükümet Programları, Mesleki ve Teknik Eğitim 2008-2012 Eylem Planı, Millî Eğitim Şûraları, Avrupa Birliği Eğitim Müktesebatı, Vizyon 2023 Projesi, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Stratejik Planı (2010-2014), Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2009-2013), Türkiye Sanayi Strateji Belgesi (2011-2014), İstihdam ve Mesleki Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı, Ulusal Gençlik İstihdam Eylem Planı ve Bilgi Toplumu Eylem Planı göz önünde bulundurularak Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018) hazırlanmıştır. Ayrıca, Belgenin hazırlanmasında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, meslek kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin, işçi ve işveren sendikaları konfederasyonlarının, sivil toplum kuruluşlarının, il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri yöneticilerinin, okul ve kurum yöneticilerinin, öğretmenlerin ve

öğrencilerin görüşleri alınmıştır (Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018)).

Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018) 6 Mayıs 2014 tarihli ve 2014/5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile onaylanmış, 8 Haziran 2014 tarihli ve 29024 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planı, mesleki ve teknik eğitim sistemini oluşturan üç ana politika ekseninde kurgulanmıştır. Bunlar erişim, kapasite ve istihdam eksenleridir.

Mesleki ve teknik eğitime erişim eksenini, mesleki ve teknik eğitimin önemi ve erişim imkânları konusunda farkındalık, mesleki ve teknik eğitim kurumlarının tür ve kademeleri arasında yatay-dikey geçişlerde esnek ve geçirgen bir yapı, özel politika gerektiren grupların erişim fırsatlarının artırılması ve Ar-Ge faaliyetlerinde iş birliğinin geliştirilmesi konularını kapsamaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimde kapasite ekseninde, mesleki ve teknik eğitimde yeterlilik sistemi, ulusal meslek standartları ve yeterliliklere göre öğretim programları, eğitim ortamları, mesleki rehberlik ve kariyer sistemi, yönetim ve finans yönetimi ve kalite güvence sistemi geliştirilmesi konuları yer almaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim ile istihdam eksenini, özel politika gerektiren gruplar dahil olmak üzere mesleki ve teknik eğitim öğrenci, kursiyer ve mezunlarına iş yeri tabanlı eğitim, yaratıcılık, yenilikçilik, girişimcilik, iş sağlığı ve güvenliği, ulusal ve uluslararası hareketlilik konularını kapsamaktadır.

Belgenin 8 öncelik ve 25 tedbir maddesinin sorumluları koordinasyonunda tüm paydaşların katılımı ve katkılarıyla hazırlanan 2015 Yılı Çalışma Planında 93 faaliyet yer almaktadır. Bu faaliyetlerden biri de kapasite ekseninde yer alan “2.1.5. Mesleki ve teknik eğitimde yabancı dil eğitimi etkili hale getirilecektir.” tedbiri kapsamında gerçekleştirilecek olan “2.1.5.1 Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında yabancı dil eğitimi ile ilgili araştırma yapılacaktır.” faaliyetidir. Söz konusu faaliyet kapsamında yürütülen bu çalışmanın genel amacı mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında okutulan mesleki yabancı dil dersinin etkililiğini değerlendirmektir.

Yukarıdaki genel amaç doğrultusunda aşağıdaki özel amaçlara ulaşılmaya çalışılmıştır:

- Mesleki yabancı dil dersinin amaçlarına, içeriğine, öğretim süreçlerine, ölçme ve değerlendirmesine ve geliştirilmesine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri nelerdir?

- Mesleki yabancı dil dersinin amaçlarına, içeriğine, öğretim süreçlerine, ölçme ve değerlendirmesine ve geliştirilmesine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.2.Çalışmanın Kapsamı

Çalışma; resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında, toplam 27 meslek alanında okutulan mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ve teknik yabancı dil dersleri ile ilgili olarak

- Derslerin amaçları, içeriği, öğretim süreçleri, ölçme ve değerlendirmesi ve geliştirilmesi;
- Dersleri 10., 11. ya da 12. sınıfta okumuş ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 11. ve 12. sınıfta olan öğrencilerin görüşleri;
- Dersleri okutan öğretmenlerin görüşleri

ile sınırlıdır.

1.3.Çalışmanın Önemi

Bu çalışma, resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında okutulmakta olan mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ve teknik yabancı dil derslerinin amaçlarına, içeriğine, öğretim süreçlerine, ölçme ve değerlendirmesine ve geliştirilmesine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerini ortaya koymaktadır.

Çalışma ile elde edilen bulguların ortaöğretim düzeyinde okutulan mesleki yabancı dil öğretim programlarının geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacağı ve böylece mesleki yabancı dil eğitiminin etkililiğinin artacağı; ayrıca, ulusal ve uluslararası iş piyasasında istihdamı kolaylaştıracak mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip nitelikteki iş gücünün yetiştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma; öğretmenlerin ve öğrencilerin mesleki yabancı dil öğretim ve öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunları belirleyerek mesleki yabancı dil öğretmenlerinin ve ilgililerin yararlanabilecekleri verileri oluşturması, hizmet içi eğitim programlarına yönelik ihtiyacın belirlenmesine ışık tutması ve kendi alanına sağlayacağı katkı bakımından önemli görülmektedir.

1.4. Çalışmanın Yöntemi

Mesleki ve teknik ortaöğretimde mesleki yabancı dil derslerinin etkililiğinin artırılmasına yönelik öğrenci ve öğretmen görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırma betimsel tarama modelinde yürütülmüştür. Betimsel tarama modelleri, geçmişte ya da günümüzde mevcut olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012). Bu araştırma; mesleki ve teknik ortaöğretimde mesleki yabancı dil derslerinin etkililiğinin belirlenmesine ve artırılmasına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerini betimlemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmada verileri toplamak için öğrenci ve öğretmen görüşlerinin alınacağı iki tür anket formu (bkz. [EK 1](#) ve [EK 2](#)) geliştirilmiştir. Anket geliştirme sürecinde ilgili literatür, mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin okutulduğu meslek alanlarına ait öğretim programları incelenmiştir. Kullanılan anket formlarındaki maddeler; MEB bünyesinde çalışan uzmanlar ve alan öğretmenleri ile işbirliği yapılarak geliştirilmiştir. Bu maddeler, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB) tarafından onaylanan mesleki yabancı dil derslerinin okutulduğu 27 meslek alanına ilişkin çerçeve öğretim programlarında yer alan söz konusu derslerin amaçlarını, içeriğini, öğretim süreçlerini, ölçme ve değerlendirmesini içermektedir. Anketlerde; kişisel bilgilere, söz konusu derslerin amaçlarına, içeriğine, öğretim süreçlerine, ölçme ve değerlendirmesine ve geliştirilmesine yönelik çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular yer almaktadır.

Araştırmanın evrenini;

- Resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında toplam 27 meslek alanında okutulan mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ya da teknik yabancı dil derslerinden en az birini 10., 11. ya da 12. sınıfta okumuş ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 11. ve 12. sınıfta olan öğrenciler,
- Resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında toplam 27 meslek alanında mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ya da teknik yabancı dil derslerini okutan öğretmenler

oluşturmuştur.

Araştırmanın evreninde yer alan tüm öğretmen ve öğrencilerin araştırmaya dâhil edilmesi planlandığı için örneklem seçimi yapılmamış, anketler evrenin tamamında uygulanmıştır. Anketler, elektronik ortamda MEB Bilişim Sistemleri (MEBBİS) modülleri

arasında yer alan MEB Anket Programı (<http://anket.meb.gov.tr/>) üzerinden elektronik ortamda cevaplandırılmıştır. Öğrencilerin ve öğretmenlerin anket formlarındaki bütün soruları doğru ve içtenlikle cevapladıkları varsayılmıştır. Anketlere ilişkin frekans ve yüzdelikler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Anketlere İlişkin Frekans ve Yüzdelikler

Anket Türü	Tüm Anketler		Geçerli Anketler		Geçersiz Anketler	
	f	%	f	%	f	%
Öğrenci	10.099	92,19	10.080	92,17	19	100
Öğretmen	856	7,81	856	7,83	0	0
Toplam	10.955	100	10.936	100	19	100

Tablo 1 incelendiğinde iki tür anketi cevaplayanların toplam sayısı 10.955’tir. Bunların 10.936’sı geçerli sayılırken 19’u geçersiz sayılmıştır. Geçerli anketlerin 10.080’i (%92,17) öğrencilere ve 856’sı (%7,83) öğretmenlere yönelik anketlerdir. Geçersiz anketlerin 19’u (%100) öğrencilere aittir. Öğretmen anketlerinin hiçbirisi geçersiz değildir. Araştırmanın evren ve anketi geçerli olan öğrenci ve öğretmen sayıları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Araştırmanın Evren ve Anketi Geçerli Sayılan Öğrenci ve Öğretmen Sayıları

Anket Türleri	N	n
Öğrenci	97.247*	10.080
Öğretmen	2.864**	856
*Örnekleme sayısı 383 ve daha fazlası olmalı.		
**Örnekleme sayısı 339 ve daha fazlası olmalı.		

Kaynak: *Evren sayısına ilişkin veriler 23/12/2015 tarihli ve 49614598/42/13264024 sayılı resmî yazı ile MEB Strateji Geliştirme Başkanlığından alınmıştır.*

Tablo 2 incelendiğinde, Türkiye’de resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri 10., 11. ya da 12. sınıfta okumuş ve 2015-2016 öğretim yılında 11 ve 12. sınıfta olan 97.247 öğrenci vardır. Öğrenci anket formunu cevaplandıran ve anketi geçerli sayılan öğrencilerin sayısı ise 10.080’dir. 2015-2016 öğretim yılında Türkiye’de resmi mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri okutan öğretmen sayısı 2.864’tür. Öğretmen anket formunu cevaplandıran ve anketi geçerli sayılan öğretmenlerin sayısı 856’dır. Türkiye genelinde elektronik ortamda yapılan anketlerden evreni temsil edecek kadar veri elde edilmiştir.

Araştırmada anket yoluyla elde edilen verilerin araştırmanın amacı ve alt amaçlarına ilişkin olarak neleri söylediği ya da hangi sonuçlara götürdüğünü ortaya koymak üzere nicel analiz yöntemleri ve açık uçlu sorular için nitel analiz yöntemleri kullanılmıştır. İki tür anket yoluyla elde edilen veriler; ilk olarak kendi içinde, daha sonra karşılaştırmalı olarak tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistiksel yöntemler kullanılarak Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi (Statistical Package for Social Science-SPSS) programında analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM 2: YURT İÇİ VE YURT DIŞI ÖRNEKLER/ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde genel ve mesleki yabancı dil eğitimi üzerine yapılan bazı yurt içi ve yurt dışı örneklerle/araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Yurt İçi Örnekler/Araştırmalar

Yılmaz (2013) tarafından yapılan “Lise Öğrencilerinin İngilizce Dersi Motivasyon Düzeylerinin ve Motivasyon Tiplerinin Belirlenmesi” adlı araştırmada Bartın ilinde öğrenim gören lise öğrencilerinin İngilizce derslerindeki motivasyon düzeyleri ve motivasyon tipleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda Bartın ilindeki 18 resmî lise kurumuna devam eden öğrencilerden 323 öğrenciye (159 kız, 164 erkek) anket uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin motivasyon düzeylerinin yeterli olduğu, kız öğrencilerin İngilizce öğrenme motivasyonunun erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve motivasyonun okul türlerine göre kısmen farklılık gösterdiği görülmüştür. Araştırmanın diğer bir bulgusu ise araçsal motivasyonun, bütünleşmeci motivasyona oranla daha çok tercih edildiğidir.

Aydın (2010) tarafından yapılan “Üniversite ve Sektör Temsilcilerinin Bakış Açısıyla Lisans Düzeyindeki Turizm Eğitiminin Araştırılması” adlı yüksek lisans tez çalışmasında turizm bölümlerinde lisans eğitimi veren akademisyenlerin ve turizm sektöründe görev yapan yöneticilerin; turizm müfredatında verilmekte olan derslere, kazandırılması hedeflenen yetenek ve becerilere ve eğitim koşullarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Çalışmada turizm fakülte ve yüksekokullarında görev yapan toplam 421 akademisyen içerisinde 100 kişiye mail yoluyla anket gönderilmiş ve 53 adet akademisyenden geri dönüş sağlanmıştır. Çalışmanın bulgularında “Yabancı Dil” ve “Mesleki Yabancı Dil” en fazla önem atfedilen dersler olarak belirlenmiş ve “Yabancı Dil Becerisi”, “Sözlü İletişim” ve “Yazılı İletişim” turizm eğitiminde kazandırılması amaçlanan önemli beceri ve yetenekler olarak tespit edilmiştir. Akademisyenler ve turizm sektöründe görev yapan yöneticiler tarafından büyük önem atfedilen “Yabancı Dil Becerisi” dersinin öğrencilere daha faydalı olacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi ve gerekirse ders saatlerinin artırılması önerilmiştir.

Güneş (2008) tarafından yapılan “Eski Yunan ve Roma Mitolojisinin İngilizce Mesleki Yabancı Dil Derslerinde Materyal Olarak Kullanımı (S.Ü. Beyşehir Meslek Yüksekokulu Turizm Rehberliği Programı Örneği)” adlı yüksek lisans tez çalışmasında turist

rehberliği eğitimi veren programlarda, eski Yunan ve Roma mitolojik öykülerinin ders materyali olarak geliştirilip kullanılmasının ne kadar faydalı olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmada Yunan ve Roma mitolojileri, bu mitolojilerden gelen sözcükler, atasözleri ve deyimler ve Türkiye ile bazı ülkelerin turist rehberi eğitim sistemi üzerine bir literatür taraması yapılmıştır. Yunan ve Roma mitolojik öyküleri ders materyali olarak geliştirilmiş ve geliştirilen materyaller Selçuk Üniversitesi Beyşehir Meslek Yüksekokulu Turist Rehberliği Programı birinci sınıflarında mesleki yabancı dil derslerinde kullanılmıştır. Bu uygulamadan önce, öğrencilerin derslerden beklentilerini saptamak amacıyla bir anket; uygulamadan sonra ise, öğrencilerin uygulanan dersler hakkındaki düşüncelerini ölçmek amacıyla ikinci bir anket yapılmıştır. Her iki anketin sonuçları uygulanan derslerin öğrencilerin beklentilerini ve ihtiyaçlarını ne kadar karşıladığını değerlendirmek amacıyla karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda, turist rehberliği programlarının dil derslerinde Yunan ve Roma mitolojik hikâyelerinin öğretim materyali olarak kullanılması önerilmiştir.

Baykal ve Şahin (2014) tarafından yapılan “Türkiye’de Turizm Eğitimi Veren Meslek Yüksekokullarının Ders Programlarına İlişkin Bir İçerik Analizi” adlı çalışmada ülkemizde ön lisans düzeyinde turizm eğitimi veren okullarda geçerli olan ders programları incelenmiş ve analiz edilmiştir. Çalışmada, devlet ve vakıf üniversitelerinin meslek yüksekokullarında ara eleman yetiştirmek amacıyla oluşturulan ders programlarında hangi derslere yer verdikleri incelenmiş ve belirledikleri amaç doğrultusunda değişiklik yapıp yapılamayacağı konusunda saptamalar yapılmıştır. Dersler bazında meslek yüksekokulları incelendiğinde; tüm okullarda ortak olan derslerin temel otelcilik ve acentecilik bilgisi içerikli dersler olduğu ancak bu okullarda, özellikle turizm sektörü için büyük ihtiyaç olan yabancı dil bilgisi derslerine yer verilmediği sadece mesleki yabancı dil dersinin de yeterli olamayacağı sonucuna varılmıştır.

Akgöz ve Gürsoy (2014) tarafından yapılan “Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme, İstek ve Kararlılıkları: Selçuk Üniversitesi Beyşehir Örneği” adlı araştırma çerçevesinde hazırlanan anket soruları, Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Kampüsünde turizm eğitimi alan öğrencilere yöneltilmiş ve belirlenen hipotezler test edilmiştir. Araştırma sonucunda yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilerin, öğretim elemanları tarafından not ile tehdit edilmeleri, görsel ve işitsel materyalin yetersizliği ile öğrenmenin konuşmayla (pratik yapma) desteklenmediği tespit edilmiştir. Bu gibi olumsuzlukların, öğrencilerin yabancı dil öğrenme isteklerini olumsuz yönde etkilediği, ancak bütün bu olumsuzluklara rağmen kadınların erkeklere nazaran yabancı dil öğrenmeye daha fazla istekli olduğu ifade edilmiştir. Bireylerin yaşı ve sınıfı, yabancı dil öğrenme istek, tutum

ve memnuniyet düzeylerini etkilediği, ancak aynı faktörlerin, yabancı dil öğrenmedeki kararlılık üzerinde pek fazla etkili olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin eğitim gördükleri bölümün farklı olması sadece yabancı dil öğrenme istekliliğinde değişiklik göstermektedir. Tutum, kararlılık ve memnuniyet düzeylerinde ise her hangi bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyüdüğü çevrenin köy, kasaba veya şehir olması ile aile de yabancı dil öğretmenin bulunması da yabancı dil öğrenme konusunda hiçbir farklılık göstermemektedir. Bu sonuçlara göre turizm, ülke ekonomileri için oldukça önemli bir sektördür. Bu sektörden arzu edilen düzeyde faydalanabilmek için farklı amaçlar ile seyahate katılan turistler ile etkin iletişim kurmak gerekir. Bunun gerçekleşmesi ise yabancı dil bilgisi ile mümkündür. Çalışma sonucunda yabancı dil eğitiminin, öğrenme istek, tutum, kararlılık ve memnuniyet düzeylerine göre farklılık gösterdiği ve bu faktörlerin ise öğretim elemanlarının öğretme metodu, kullandıkları araç ve gereçler ile tutumlarına göre şekillendiği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla yükseköğretim kurumlarındaki yabancı dil eğitiminin bu unsurlar dikkate alınarak verilmesi önerilmiştir.

Sarkmaz (2011) tarafından yapılan “İskenderun’da Bulunan Teknik ve Meslek Liseleri Öğrencilerinin Dil Öğrenimine Karşı Tutumları” adlı yüksek lisans tez çalışmasında Hatay-İskenderun’da, üç okulda 472 10. sınıf teknik ve meslek lisesi öğrencilerinin İngilizce öğrenimine karşı tutumları; okul türü, cinsiyet, bölümler, özel amaçlı İngilizce dersi alma ve İngilizce öğrenme amacı değişkenlerine göre incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları, meslek lisesi öğrencilerinin İngilizce öğrenmeyi pragmatik nedenlerle önemli bulmalarına rağmen İngilizcelerini geliştirmek için yeterince çaba sarf etmediklerini ortaya çıkarmıştır.

İgrek (2013) tarafından yapılan “İçerik Tabanlı Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımının Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Derslerinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında İçerik Tabanlı Dil Öğretim (İTÖ) yaklaşımının Konu Temelli Öğretim Modeline (KTM) göre öğrencilerin yabancı dil becerileri (okuduğunu anlama-yazma) ile konu alanı (içerik) bilgisi boyutlarındaki akademik başarılarına etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Basit seçkisiz örnekleme modeli ile deney grubu olarak seçilen 28 kişilik öğrenci grubuna beş hafta süresince Mesleki İngilizce dersi için İTÖ Konu Temelli Öğretim Modeline dayalı olarak geliştirilen bir programla öğretim verilirken kontrol grubu olarak belirlenen 28 kişilik diğer öğrenci grubuna ise aynı süre içerisinde Mesleki İngilizce dersinde hali hazırda kullanılmakta olan programla öğretim verilmiştir. Araştırma sonucunda; İTÖ KTM’ye göre hazırlanan mesleki İngilizce dersi öğretim programının öğrencilerin yabancı dil becerileri ile konu alanı bilgisi boyutlarındaki akademik başarılarını olumlu yönde

etkilediği ve önemli derecede artırdığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular ışığında ise İTÖ KTM farklı eğitim seviyelerinde ve öğrenci gruplarıyla yabancı dil derslerinde kullanılmasına ve ileride yapılabilecek araştırmalara ilişkin öneriler sunulmuştur.

Boyraz (2014) tarafından yapılan “İngilizce Öğretiminde Tersine Eğitim Uygulamasının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında literatürde son zamanlarda kendine yer bulmaya başlamış yeni bir öğretim yöntemi olan tersine eğitim yönteminin İngilizce öğretiminde akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi incelenmiştir. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılında Aksaray Üniversitesi’nde Zorunlu Mesleki Yabancı Dil programına kayıtlı iki ayrı grupta yapılmış ve araştırma yöntemi olarak ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. İki grup birer kez deney ve kontrol grubu olarak araştırmada yer almıştır. Geliştirilen ön test ve son test ölçme aracı olarak kullanılmış, elde edilen verilerden gruplar arası ortalamalar arasında 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin bu yeni yöntemle ilgili görüşlerini toplamak üzere odak grup görüşmeleri yapılmış; elde edilen görüşme verileri betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. İki farklı uygulamada konuyu tersine eğitim yöntemi ile alan deney grubunun akademik başarısı geleneksel eğitim ile alan kontrol grubundan yüksek çıkmış ve gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uygulamaların ardından yapılan odak grup görüşmelerinde elde edilen öğrenci görüşlerine göre olumlu görüşlerin ortalaması %73.77, olumsuz görüşlerin ortalaması ise %17.39 olarak belirlenmiştir.

Esen (2012) tarafından yapılan “English Language Teachers’ General And Professional Sense Of Self-Efficacy: Mersin Profile” adlı yüksek lisans tez çalışmasında üç temel amaç bulunmaktadır: (1) Mersin ili profil çalışması aracılığıyla Türkiye’de görev yapan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin genel yeterlik algılarını ve İngilizce öğretimi alanına özgü mesleki öz-yeterlik algılarını ortaya koymak (cinsiyet, okul türü, tecrübe yılı, mezun olunan bölüm, akademik düzey) (2) İngilizce öğretmenlerinin genel yeterlik algı düzeylerinin İngilizce öğretimi alanına özgün mesleki öz-yeterlik algılarını yordayıp yordamadığını araştırmak (3) İngilizce öğretmenlerinin alan özgü mesleki öz-yeterlik algılarına dair veri toplamak üzere MEB tarafından belirlenen İngilizce öğretmeni yeterlik göstergeleri çerçevesinde geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek. Çalışma örneklemi iki katılımcı grubundan oluşmaktadır. Güvenilir bir “İngilizce Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği” geliştirmek amacıyla Türkiye genelinden 500 ilköğretim İngilizce öğretmenine ölçek uygulanmıştır. Bunun yanı sıra, geliştirilen ölçeğin geçerliğini sınamak ve il profilini çıkarmak üzere Mersin ilinde görev yapan 345 ilköğretim İngilizce öğretmeni ikinci çalışma

grubunu oluşturmuştur. Güvenilir ve geçerli bir “İngilizce ğretmenlerinin öz-yeterlik Algısı leği” geliştirilmiştir. Bu alışma “Genel Yetkinlik leği” (Çelikkaleli & Çapri, 2008), “İngilizce ğretmenlerinin z-Yeterlik Algısı leği” ve araştırmacılar tarafından geliştirilen anket olmak üzere üç veri toplama aracı ile yrtlmştur. Toplanan veri faktör analizi, betimsel istatistik analizi, bağımsız gruplar için t-testi, regresyon analizi, korelasyon ve One-way Anova ile analiz edilmiştir. Anket aracılığıyla elde edilen nitel veriler betimsel analiz kriterlerine uygun olarak analiz edilmiştir. Nicel analizler sonucunda, ğretmenlerin “Dil Gelişimini İzleme ve Değerlendirme”, “Meslektaş, Okul, Aile ve Toplumla İşbirliği Yapma”, “Uygun Eğitim Ortamı için Materyal Kullanımı ve Yöntem Seçimi” boyutlarında yüksek düzeyde öz-yeterlik algısına sahipken “Mesleki Gelişim” boyutunda daha düşük düzeyde öz-yeterlik algısına sahip olduğu bulunmuştur. Paralel şekilde, öğretmenlerin genel yeterlik inancının da yüksek olduğu grlmştur. Öğretmenlerin hem mesleki öz-yeterlilik algısında hem de genel yeterlik algısında cinsiyet değişkeni haricinde, tüm değişkenler (okul türü, tecrübe yılı, mezun olunan bölüm, akademik düzey) bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Ayrıca İngilizce ğretimi alanına özgün mesleki öz-yeterlik algısının dört boyutunun birbirleri ve genel yetkinlik inancı ile aralarında pozitif yönde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Regresyon analizi aracılığıyla, genel yeterlik algısı düzeyinin, alan özgü mesleki öz-yeterliğin her boyutunu yüksek düzeyde yordayabildiği sonucuna varılmıştır. Nitel araştırma sonuçları ise nicel sonuçlarla uyum göstermiştir. Betimsel analizler aracılığıyla, dış etmenler, zorluklar ve engeller karşısında öğretmenlerin ortaya koyduğu öz-yeterlik algılarına dair bazı ipuçları ve açıklayıcı olabilecek ifadeler elde edilmiştir. Çalışmanın bulguları olası nedenler ve yapılan çalışmalar ışığında tartışılmıştır.

İşigüzel (2013) tarafından yapılan “Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programlarındaki Mesleki Almanca Dersleri zerine Bir Araştırma” adlı çalışmada Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümlerinde okuyan öğrencilerin mesleki Almanca dersleri açısından Almanca ğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerini hangi düzeyde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın rneklemine 2012-2013 gz yarıyılında Nevşehir Üniversitesi Turizm ve İktisadi İdari Bilimler Fakültelerinin 3.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programında okuyan ğrencilerin Almanca ğrenmeye yönelik motivasyon düzeyleri orta düzey olarak belirlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programları için önerilerde bulunulmuştur. Turizm alanı için mesleki Almanca dersinin ğretim programı geliştirilmeli, içeriğinin nasıl olması gerektiği belli bir standarda bağlanmalı ve içeriğinde hangi mesleki bilgileri kapsaması

gerektiği belirlenmelidir. Bu alanda okuyan öğrencilere mesleki içeriği olmayan standart bir Almanca öğretimi programı pek fayda sağlamayacağından daha spesifik hale getirilmiş turizm alanında onlara fayda sağlayacak bir öğretim süreci planlanması ve mesleki Almanca derslerinin ders saatlerinin yetersiz olmasının turizm sektöründe çalışırken kullanılacak Almanca seviyesi için yetersiz olabileceği düşünöldüğünden haftalık ders saatlerinin artırılması önerilmiştir.

Özer (2014) tarafından yapılan “Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programlarına Zorunlu İngilizce Hazırlık Sınıflarının Konulması: Koç Grubu Örneği” adlı çalışmada ölkemizde özel şirketlerde çalışan yönetici asistanlarının profili incelenmiştir. Zaman kısıtlılığı nedeniyle Koç Grubu şirketlerinde çalışan yönetici asistanları ile görüşmeler yapılmıştır. Yönetici asistanlarının kurumlarda öncelikli tercih edilme sebeplerinin dil olup olmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda çalıştıkları yerlere seçilme sebeplerinde İngilizceyi iyi bilip konuşmalarının çok büyük bir etken olduğu ortaya konulmuştur. Büro yönetimi ve yönetici asistanlığı konusunda bilgi birikimi yeterli olmasa bile yabancı dil biliyor olması onu diğerk adayların önüne geçirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, yabancı dil eksikliğinin yüksekokullarda giderilmesinin öncelikli amaçlardan biri olduğu ve zorunlu hazırlık sınıfının olmasının bu eksikliğin giderilmesi için atılması gereken önemli bir adım olduğu vurgulanmıştır.

Çolak (2014) tarafından yapılan “İnsan Kaynaklarının Eğitim Yoluyla Geliştirilmesi Projesi (İKMEP) ve Elektrik Ön Lisans Programları” adlı çalışmada Meslek yüksekokullarındaki elektrik programları müfredatlarının İKMEP ile uyumlu olup olmadığını araştırmak amacıyla 109 meslek yüksekokulundaki elektrik programlarının müfredatları incelenmiş ve İKMEP müfredatı ile karşılaştırılmıştır. Okulların programları genel olarak İKMEP ile uyumlu olmakla birlikte, özellikle elektrik teknikerliği mesleğinin temelini oluşturan ana derslerin bazı okulların müfredatında olmadığı görölmüştür. Günümüzde her meslek dalı için gerekli olan mesleki yabancı dil, mesleki bilgisayar uygulamaları, iş güvenliği, meslek etiği, ilk yardım, çevre koruma gibi genel konuların ise okulların çoğunun müfredatında olmadığı saptanmıştır. Yapılan bu çalışma sonucunda; meslek yüksekokullarının elektrik programı müfredatlarının gözden geçirilerek İKMEP ve 5. Seviye Mesleki Yeterliliklere uygun olarak revize edilmesinin öğrencilerin mesleki yeterliliklere sahip olarak mezun olmaları bakımından önemli sonuçlar doğuracağı ifade edilmiştir.

Durgut (2010) tarafından yapılan ortaöğretim okullarında yabancı dil eğitiminin etkin öğrenilememesinin nedenlerini saptamayı amaçlayan yüksek lisans tez çalışmasında anket

modeli uygulanmıştır. Araştırmaya hazırlık sınıfı olan ve olmayan Anadolu liseleri, Anadolu öğretmen lisesi, Anadolu meslek liseleri, meslek liseleri, çok programlı lise, genel liseler ve özel kolejler olmak üzere toplam 17 ortaöğretim kurumunda görev yapan 56 yabancı dil öğretmeni katılmıştır. Çalışmada yabancı dil öğretmenlerinin lisansüstü eğitim konusunda desteklenmesi, bu eğitimi alan/almakta olan eğitimcilerden yararlanılması, İngilizce öğretiminde 10 yıl üzeri deneyimi olan öğretmenlerin sınıf seviye düzeyini başarılı bulmalarının nedenlerinin irdelenmesi, hazırlık sınıfı olmayan 4 yıllık Anadolu liselerinde yabancı dilin daha kalıcı öğretilmesi için acil önlemlerin ve kararların alınması, hazırlık sınıfı okuyan öğrencilerin konuşma ve anlama becerilerindeki başarılarının sebeplerinin irdelenmesi, okullarda hazırlık sınıflarının kaldırılmasının nedenlerinin incelenmesi, yabancı dil öğretmenlerinin kendilerini geliştirmek amacıyla kısa süreli olarak yurtdışı eğitim kurslarına gönderilip öğrettikleri dili yerinde görüp inceleme, araştırma ve kültürleri hakkında bilgi edinme olanağına imkân tanınması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, okullarında seçmeli ikinci yabancı dil eğitimi almaları öğrencilerin dersin işlenişine katılımını arttırdığı, anadilin öğrenim düzeyi düşük ise yabancı dil öğrenimini olumsuz şekilde etkilediği, öğrencilerin derse katılımının (öğrenci merkezli eğitim) yabancı dil öğrenimini olumlu şekilde etkilediği, öğrencilerin derse katılımı ile başarı arasında olumlu bir ilişki olduğu, öğretmenin yaşı veya tecrübesi ile öğrencilerin genel başarısı arasında bir ilişki olduğu, yaşlı öğretmenlerin derslerde geleneksel öğrenme yöntemlerinden anadile çevirme yöntemini (Translation Method) tercih ettiği ve ders saatlerinin, etkin öğrenimi gerçekleştirmek ve 4 dil becerisini uygulayabilmek için yetersiz olmasından dolayı öğrenciler ile birlikte günlük yaşantılarında ya da ilgi alanlarını kapsayan araştırma ödevleriyle İngilizce kullanımı pekiştirici ekstra çalışmaların yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Akdoğan (2010) tarafından yapılan “Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Bir Çözüm Önerisi Olarak Yabancı Dil Okullarına Yönelik Öğretmen ve Öğretim Elemanlarının Görüşleri” adlı yüksek lisans tez çalışmasında Türkiye’de yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bir çözüm önerisi olarak yabancı dil okullarına yönelik öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Verilerin analizinden ulaşılan sonuçlar, yabancı dil öğretiminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır. Türkiye’de yabancı dil öğretimine geç yaşta başlanıldığı, dil öğretiminde ciddi anlamda materyal sıkıntısının olduğu, dil derslerinin zorunlu olması, yabancı dil sınıflarının kalabalık olmasının dil öğretimi olumsuz yönde etkilediği, öğrencilerin anadili olan Türkçedeki yetersizlikleri yabancı dil

öğretimini olumsuz yönde etkilediği, programlarda yer alan yabancı dil ders saatlerinin yetersizliği, yabancı dil öğretiminin özellikle ilköğretimde sınav odaklı yapılmasının öğrencilerin okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin gelişmesini sınırladığı sonuçları ortaya çıkmıştır. Yabancı dil öğretimi için 15 öğrenciyi aşmayan, gerekli araç-gereç ve materyallerle donatılmış uygun sınıf ortamlarının hazırlanması, yabancı dil öğretimine ilköğretimde daha erken yaşta başlanması, orta ve yükseköğretimde ise zorunlu olmak yerine seçimlik hale getirilmesi araştırmacının yabancı dil öğretimine yönelik önerileridir.

Aydın (1999) tarafından yapılan çalışmada İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerinin İngilizce konuşma ve yazma becerilerini kullanmada yaşadıkları yabancı dil kaygısının sebeplerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada; öğrencilerin yaşadıkları kaygının kişisel sebeplerden, başkalarıyla kıyaslamalarından, yüksek beklentilerinden, dil öğrenimi hakkındaki yanlış inançlarından kaynaklandığı, öğrencilerin hatalarına ilişkin öğretmenlerin tutumu, konuşma ve yazma derslerinde izlenen prosedür, sınıfın önünde konuşma, sözlü sunular yapma, bireysel çalışma ve paragraf yazma gibi sebeplerin kaygı sebebi olabileceği ortaya çıkmıştır.

Akın (2011) tarafından yapılan “Polis Akademisi Öğrencileri İçin Andragojik İlkelere Göre Geliştirilmiş Problem Temelli Mesleki İngilizce Eğitimi Programının Etkililiği” adlı çalışma; genel İngilizce yaklaşımına alternatif olarak, andragojik ilkelere göre geliştirilmiş problem temelli mesleki İngilizce eğitimi programının, ilgi ve iş alanları bilinen ve bir meslek edinmek için Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesinde eğitime devam eden genç yetişkinlere uygulamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu, deney ve kontrol grubu olarak ikiye bölünmüş olan toplam 43 öğrenciden oluşmaktadır. Deney grubuna andragojik ilkelere göre geliştirilmiş problem temelli ve özel amaçlı mesleki İngilizce eğitim programı; kontrol grubuna ise fakültede normal eğitim programında ‘Headway’ seviye kitapları serisi ile devam eden genel İngilizce eğitim programı deney grubunun eğitim programında yer alan yapılar ve kelimelerle desteklenmiş olarak uygulanmıştır. Programa paralel olarak hazırlanan sınav, program öncesi ve sonrasında öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma sonunda her iki grubun da sınavdan aldıkları puanların yükseldiği; ancak deney grubunun başarısının kontrol grubunun başarısından daha yüksek olduğu ve gruplar arasındaki bu farkın istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde manidar olduğu tespit edilmiştir.

Çoştı (2011) tarafından yapılan “On dokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İlahiyat Fakültesinde Uygulanan Zorunlu İngilizce Hazırlık Programı Üzerine Boylamsal Bir Araştırma” adlı çalışma Türkiye’de ilk defa bir İlahiyat Fakültesinde uygulamaya konulan

“Zorunlu İngilizce Hazırlık” programını konu edinen boylamsal bir araştırmadır. OMÜ İlahiyat Fakültesinde, 2005-2006 ile 2009-2010 öğretim yılları arasında, “Zorunlu İngilizce Hazırlık” programı uygulanmıştır. Bu programın ilk öğrencileriyle, 2005-2006 öğretim yılı başında ve sonunda olmak üzere iki kez, 2009-2010 öğretim yılı sonunda da bir kez programla ilgili olarak mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Bu farklı zaman dilimlerinde gerçekleştirilen mülakatlarda, öğrencilerin hazırlık programı hakkındaki düşünce ve tutumlarındaki değişim ile programın öğrencilerin mesleki ve akademik becerilerine olan katkısı incelenmiştir. Araştırmada programın açılmasıyla ilgili hedeflenen amaçlara bütünüyle ulaşamadığı ve programın kısmen başarısızlıkla sonuçlandığı bulgularına ulaşılmıştır.

2.2.Yurt Dışı Örnekler/Araştırmalar

Xin, Luzheng ve Biru (2011) tarafından yapılan “EFL (English as a Foreign Language) Classroom Discourse Analysis of a Vocational College and Some Reflections” adlı makalede sınıf söylem analizi yoluyla bir meslek yüksekokulu içinde İngilizce sınıflarının mevcut durumuna ve özellikle de öğretmenlerin konuşma biçimlerine ilişkin önerilerde bulunulmuştur. Makalede öğrencilerin ilgilerini çekmek için öğretmenlerin rol oynama, tartışma ve sunum gibi sınıf etkinliklerini daha fazla düzenlenmeleri ve öğrencileri teşvik etmek için sınıfta son derece uzun ve sözdizimsel olarak daha karmaşık yanıtları olan soruları sormaları gerektiği vurgulanmıştır.

Zascerinska (2010) “Conditions for Developing Communicative Competence” adlı çalışmasında kişisel doyum ve gelişim, aktif vatandaşlık, sosyal içermeye ve istihdam için iletişim becerilerinin gerekli olduğunu vurgulamıştır. Çalışmada eğer öğretmenler ve öğrenciler tarafından mesleki amaçlar için yabancı dilde etkileşime dayalı verimli, profesyonel bir eğitim ortamı yaratılırsa öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişebileceği ortaya konmuştur.

Nyikos (1990) yetişkinlerin cinsiyetlerinin dil öğrenmede oluşturduğu farklılıkları araştırarak bu konuda sosyalleşme ve hafızanın etkilerini incelemiştir. Kadınların başarıları daha çok sözel iletişim kanalıyla öğrenilen stratejilere bağlıyken erkeklerin ise görsel iletişim yoluyla öğrenmeye eğilimli oldukları ve bu yönde strateji geliştirdikleri gözlenmiştir. Çalışmanın sonucuna göre uygun öğrenme ve öğretme stratejileri geliştirildiği zaman kadınlar ve erkekler arasında başarı eşitliği sağlanabilmektedir.

Brendan (2006) Fransız, Alman ve İngiliz lise öğrencilerinin ailelerinin dil öğrenimlerine etkisini araştırdığı çalışmada ailelerin; dilin önemine ve statüsünü anlamaya, dil öğrenimine karşı öğrencilerin tutum ve düşüncelerini olumlu veya olumsuz etkileyebildiği sonucuna ulaşmıştır.

Vladislavovich, Alexandrovna ve Konstantinovna (2014) “Language Competence in a Puzzle of Modern Russian Vocational Education” adlı makalesinde yabancı dil becerilerinin küreselleşen ekonomide mesleki başarıyı etkilediğini ileri sürmüştür. Mesleki iletişim için gerekli düzeyde yabancı dil kullanan eğitim uzmanlarının olması bugünün Rusya için son derece önemlidir. Ancak Rusya’daki çoğu üniversitede uluslararası standartlara uygun eğitim uzmanları neredeyse hiç yoktur. Bu bağlamda makalede mesleki eğitimin ve bir uzmanın mesleki yeterliğinin değerlendirilme kriterlerinin yapısının değiştirilmesi amaçlanmıştır. Paydaşlarla etkileşim ve mesleki sorunların çözümü için yabancı dil yeterliği mesleki eğitimin içeriğinin ayrılmaz bir parçası haline gelmelidir. Yabancı dil mesleki sorunları çözenin bir aracı olarak kullanılmalıdır. Ayrıca dil eğitimi temel mesleki iletişimi modelleme temelinde organize edilmelidir. Ayrıca, yabancı ortaklarla mesleki iletişim için isteksizlik bir uzmanın profesyonel beceriksizlik tezahürü olarak kabul edilmelidir. Makale, yabancı dil ile mesleki eğitimin modellenmesinin dünya ekonomisine entegrasyon isteyen ülkeler için önemli olduğunu işaret etmektedir.

Grasmane ve Grasmane (2011), “Foreign Language Skills for Employability in the EU Labour Market” adlı çalışmada yabancı dil becerilerinin istihdamı nasıl etkilediği araştırılmıştır. Çalışma, Ziraat Letonya Üniversitesinden 61 lisans, 33 yüksek lisans ve 33 doktora öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda lisans öğrencilerinin %38’i, yüksek lisans öğrencilerinin %30’u ve doktora öğrencilerinin %30’u Avrupa Birliği (AB) işgücü piyasasında çalışmaya istekli ve hareketlilik için hazır olduğu ortaya çıkmıştır. Yabancı dil becerileri temel düzeyde olan katılımcılar diğer ülkelerde çalışmaya istekli değildir. Çünkü katılımcılar AB işgücü piyasasında başarılı bir şekilde istihdam edilebilmek için yabancı dil becerilerinin önemli olduğunun farkındadır. Araştırma Letonya işgücü piyasası için Almanca, Rusça, İngilizce ve Fransızca becerilerinin gerekliliğine ve orta vadede bu gerekliliğin Letonya ve AB’de nasıl değişeceğine ilişkin katılımcıların algılarını ortaya koymaktadır. Bu bulguların, gelecekteki mezunların AB işgücü piyasasında istihdam umutlarını artırmak amacıyla mesleki yabancı dil becerilerinin edinimi için modülleri tasarlarken eğitimciler için önemli olduğu düşünülmektedir.

Ijaiya (1999) “Effects of Over-crowded Classrooms on Teacher- Student Interactions” adlı araştırmasında sınıfların kalabalık olmasının öğretmen-öğrenci etkileşimine olan etkilerini ve öğretmenlerin uyguladığı başa çıkma stratejilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin kalabalık sınıflarda en ciddi problem olarak “gürültü yapma”yı gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmanın diğer sonuçlarından biri de sınıfların kalabalık olmasının eğitim amaçlarına ulaşmayı olumsuz etkileyerek öğretme ve öğrenmenin niteliğini ve niceliğini azalttığıdır. Yöneticilere ek binalar yapmaları ve bütün seviyelerdeki öğrenciler için materyallerin öncelikli olarak temin edilmesi öneri olarak sunulmuştur.

BÖLÜM 3: TÜRKİYE’DE GENEL VE MESLEKİ YABANCI DİL EĞİTİMİ

Dil, birçok farklı anlamlarının yanında insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban anlamına gelmektedir. Dil böylece bireylerin yaşamlarını düzenler, onları bir arada tutarak millet olma bağına güçlendirir ve düşünmeyi, anlamlandırmayı ve anlamlandırılanın aktarılmasını sağlar. Yabancı dil ise ana dilin dışında olan dillerden her birine denilmektedir (<http://www.tdk.gov.tr/>). Yabancı dil bireye, entelektüel bir kimlik kazandırmasının yanında toplumsal boyutta sorumluluk yükler. Eğitilmiş bireylerin görevlerinden biri de, toplumu dış dünyada olup bitenler hakkında bilgilendirmek, gerekli durumlarda eğitime katkı sağlamak ve yeni hedefleri paylaşmaktır.

Yabancı dil ve dillerin kapsam ve etki alanları, iletişimi etkileme güçleri, yabancı dilden beklentileri ve öğretimin amaçları uluslararası boyutlar kazanmıştır. AB ülkeleri "Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Kriterleri" ile genel ve mesleki yabancı dil öğretiminin ilkelerini belirleyerek, üye ülkeler arasındaki iletişimin daha sağlıklı temellere oturtulmasını sağlamayı amaçlamıştır (Kınsız, 2005). Konsey çok kültürlü ve çok dilli bir toplumu eğitimde hedef seçmiş ve 2001 yılını “Yabancı Diller Yılı” ilan etmiştir.

Demirel (1990) yabancı dil öğretiminde temel alınan ilkeleri;

- Dört temel beceriyi geliştirmek,
- Öğretim etkinliklerini önceden planlama,
- Basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru öğretme,
- Görsel ve işitsel araçları kullanma,
- Ana dili sadece gerekli durumlarda kullanma,
- Bir seferde tek bir yapıyı sunma,
- Verilen bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlama,
- Öğrencilerin derse etkin olarak katılımını sağlama,
- Bireysel farklılığı dikkate alma,
- Öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirme

olarak sıralamaktadır. Yabancı dil öğrenmenin amacı sadece dilbilimsel kalıpların, kelimelerin ve kuralların ezberlenmesi değil öğrencinin okuma, yazma, dinleme ve konuşma

becerilerini geliştirmek ve öğrencinin bu becerileri uygun durumlarda kullanabilmesini sağlamaktır.

Duranti (1997), kültürün bir parçası olmanın resmî bir konuşma yapma, balık tutma, tarımla uğraşma, telefona cevap verme, birisinden bir şey isteme veya iş başvurusu yapma gibi belli durumlarda uygun çıkarımlarda bulunabilmek için gerekli bilgileri ve belli kuralları paylaşmak olduğunu belirtmiştir. Kitao (1991) ise yabancı dil derslerinde kültürel öğelere yer vermenin faydalarını aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Kültürel öğeler üzerinde çalışmak öğrencilere hedef dilin anlamlarına ilişkin mantıklı açıklamalar sunar.
- Öğrenciler açısından yabancı dil öğrenirken karşılaşılan en büyük problem, öğrendikleri dili ana dil olarak konuşanları anlamakta yaşanan zorluktur.
- Dilbilgisi kitapları dilsel bilgiyi gerçek kültürel bilgilerle destekleyerek vermedikleri müddetçe öğrencilerin kültürel farkındalık geliştirmeleri imknsızlaşmaktadır.
- Dili kültürel öğelerle ilişkilendirmek öğrenciye soyut olan sesler ve biçimleri gerçek kişiler ve yerlerle ilişkilendirme imknı sunar.
- Hedef dilin kültürel öğelerle süslenerek verilmesi öğrencilerin motivasyonunu artırır. Böylece ğrencilerin hedef dile ve o dilin kültürüne olan ilgi ve merakları artmış olur.

Özetle, yabancı dil derslerinde kültürel öğelerin kullanımıyla öğrenciler öğrendikleri dili sadece duymakla kalmaz o dili konuşanları görmüş, hissetmiş ve onlara dokunmuş gibi olur. Böylece yabancı dil öğrenimi de daha gerçekçi ve daha anlamlı olur. Öğrencilerin, öğrendikleri dili ana dil olarak konuşan insanların gerçek hayatta o dili neler yaparak, ne şekilde kullandıklarını görmesi onları daha da motive eder.

Aslan (2008), Türkiye’de nasıl bir yabancı dil eğitimi verilmesi gerektiğine ilişkin hususları şu şekilde sıralamaktadır:

- Yabancı dil eğitimi günümüz koşullarında bir zorunluluktur.
- Yabancı dil eğitimine erken yaşlarda başlanması başarıyı artırır.
- Yabancı dil edinimi uzun yıllar alacak bir süreç olduğundan planlamalar buna göre yapılmalıdır.

- Örgün eğitimde yabancı dil öğretiminde kısa vadeli çözüm üretme çabaları, yetersiz veya öğretmenlik formasyonu almamış kişilerin olması gibi bazı olumsuzlukları beraberinde getirmektedir.
- Erken yaşlarda, uygun malzeme, yöntem seçimi ve hafif müfredat yüküyle doğal edinimi kolaylaştıracak şekilde İngilizce öğretilmelidir.
- Öğrenim süreci belli bir dönemde eksilmemeli, uzun bir döneme yayılmalıdır.
- İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin yaş ve ilgileri gibi pek çok sebepten dolayı her bir kademe için ayrı ayrı öğretmen yetiştirilmelidir. Bu üniversite eğitimi sırasında öğrencilerin özel ilgilerine göre ilkokul öğretmeni, lise öğretmeni gibi branşlaşmalarıyla mümkün kılınabilir.
- Farklı amaç ve isteklere göre İngilizce öğretilmelidir. Söz gelimi teknik liselerde bölümlere uygun teknik İngilizce dersleri verilebilir.
- Öğretmenlerin ders yüklerini azaltarak malzeme ve aktivite planlamaları yapmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilere sınıf içinde ve okulda öğrendiklerini uygulayabilecekleri ortamlar oluşturulmalıdır. Örneğin, sadece İngilizce “sohbet odasına” girebildikleri bilgisayar laboratuvarları yapılabilir. Öğrencilerin pek çok farklı ilgi ve isteğini tatmin edecek; spor dergileri, müzik dergileri gibi yabancı yayınlar kullanılabilir
- Amaç ve hedefler düzgün belirlenmelidir. İngilizce öğretim amaçları, müfredata, öğretmenlere ve öğrencilere en iyi şekilde yansıtılmalıdır. Bir amaca sahip olmadan öğrenmenin gerçekleşmesi oldukça zordur.
- Ders kitabı ve materyallerinin kalitesi artırılmalı ve öğretim ortamı buna göre düzenlenmelidir.

Yabancı dil öğrenmek, gelecekte başarılı olmak isteyen bireyler için akademik ve mesleki süreçleri kolaylaştırıcı bir unsur olmuştur. Yabancı dilin öneminin bilincinde olan toplumlar bu konuda büyük çabalar harcamaktadırlar.

Ülkemizde yabancı dil eğitimi ilkokul ikinci sınıfta başlar (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7/1/>) yükseköğretimde devam eder. Ayrıca mesleki ve teknik ortaöğretimde ve meslek yüksekokullarında devam ettikleri alana uygun olarak genel yabancı dilin yanı sıra özel amaçlı mesleki yabancı dil eğitimi de verilmektedir. Genel ya da mesleki yabancı dil dersleri öğrencilere kendi mesleklerinde ihtiyaç duyacakları yabancı dil becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır.

Örgün, yaygın ve uzaktan öğretim kurumlarındaki yabancı dil eğitimi ve öğretiminin amacı, Millî Eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak okul ve kurumların amaç ve seviyeleri de göz önünde bulundurularak eğitim ve öğretimi yapılan yabancı dilde bireylerin;

- Dinleme-anlama,
- Okuma-anlama,
- Konuşma,
- Yazma

becerileri kazanmalarını, öğrendiği dille iletişim kurmalarını ve yabancı dil öğretimine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktır (MEB Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği).

İş yaşamının beklentileri, gençlerin mesleki eğitimini etkiler. Tek başına alan bilgisi meslek yaşamında yeterli olmamaktadır. İş dünyasının istek ve beklentilerine yanıt verebilmek için kişisel becerilerin ve kültürler arası iletişimin ön plana çıktığı bir eğitim ve öğrenme sürecine gereksinim vardır. Bu da, mesleki eğitimde yabancı dil ve dillerin öğretimini kaçınılmaz kılmaktadır (Kınsız, 2005).

Tablo 3'te Türkiye'deki mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında verilen yabancı diller ve öğrenci sayıları yer almaktadır.

Tablo 3. Resmî Meslek ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurumlarında Okutulan Yabancı Diller ve Öğrenci Sayıları

ÖĞRENCİ SAYISI			
YABANCI DİL	SINIF	ERKEK	KIZ
Almanca	9. Sınıf	664	246
	10. Sınıf	480	134
	11. Sınıf	347	132
	12. Sınıf	383	133
Çince	9. Sınıf	92	55
	10. Sınıf	54	42
	11. Sınıf	106	56
	12. Sınıf	87	54
Fransızca	9. Sınıf	36	5
	10. Sınıf	88	18
	11. Sınıf	21	4
	12. Sınıf	18	6
İngilizce	9. Sınıf	389.477	174.479
	10. Sınıf	228.708	132.745
	11. Sınıf	192.683	118.837
	12. Sınıf	194.417	123.338
İtalyanca	12. Sınıf	2	0
Japonca	10. Sınıf	8	10
	11. Sınıf	20	17
	12. Sınıf	19	20
	9. Sınıf	52	31
Rusça	9. Sınıf	686	291
	10. Sınıf	406	201
	11. Sınıf	296	146
	12. Sınıf	218	132
TOPLAM		1.009.368	551.132

Kaynak: *MEBBİS modülleri arasında yer alan MEİS modülünden alınmıştır. 01.10.2015 dönemli veridir.*

Tablo 3 incelendiğinde 2015-2016 öğretim yılında resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında yabancı dil eğitimi alan öğrencilerin çoğunun bu eğitimi İngilizce olarak ve 9. sınıfta aldıkları görülmektedir. Ayrıca yabancı dil eğitimi alan erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha fazladır.

Ülkemizde mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin okutulduğu meslek alanlarına, sınıf düzeylerine ve haftalık ders saatlerine göre dağılımı Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslerin Okutulduğu Meslek Alanları, Sınıf Düzeyleri ve Haftalık Ders Saatleri

MESLEK ALANLARI	DERSLER	SINIF DÜZEYLERİ			HAFTALIK DERS SAATİ	
		10	11	12	PROGRAM TÜRÜ	
					ANADOLU MESLEK PROGRAMI	ANADOLU TEKNİK PROGRAMI
Aile ve Tüketici Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Ayakkabı Ve Saraciye Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Bilişim Teknolojileri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Büro Yönetimi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Denizcilik	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Eğlence Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil 1	√			5	5
	Mesleki Yabancı Dil 2		√	√		
El Sanatları Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Gemi Yapımı*	Teknik Yabancı Dil	Haftalık ders çizelgesinden kaldırılmıştır.				
Giyim Üretim Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Halkla İlişkiler Ve Organizasyon Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri*	Mesleki Yabancı Dil	Haftalık ders çizelgesinden kaldırılmıştır.				
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil 1	√			5	4
	Mesleki Yabancı Dil 2		√	√		
Kuyumculuk Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Makine Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Metal Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Metalurji	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Motorlu Araçlar Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Muhasebe Ve Finansman	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Müzik Aletleri Yapımı	Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma		√	√		
Pazarlama ve Perakende	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Raylı Sistemler Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Tasarım Teknolojileri	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Tekstil Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Uçak Bakım	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Yiyecek İçecek Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil 1	√			4	4
	Mesleki Yabancı Dil 2		√	√		

*Bu meslek alanlarının haftalık ders çizelgelerinden mesleki yabancı dil içeriği olan dersler kaldırılmıştır.

Kaynak: <http://www.megep.meb.gov.tr> adresinden 10 Nisan 2016 tarihinde alınan veriler kullanılarak uyarlanmıştır.

Tablo 4 incelendiğinde, mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin okutulduğu meslek alanına göre isimlerinin ve sınıf düzeylerinin değiştiği görülmektedir. Alan ortak dersi olarak okutulan meslek alanlarında 10. sınıfta, dal dersi olarak okutulan meslek alanlarında ise 11. ya da 12. sınıfta okutulmaktadır.

Mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin okutulduğu meslek alanına, alan ortak ya da dal dersi olmasına ve program türüne göre haftalık ders saatleri farklılık göstermektedir. Alan ortak dersi olan meslek alanlarında haftalık en az 4, en çok 5 saat; dal dersi olan meslek alanlarında ise okul (alan zümre öğretmenleri) tarafından belirlenen haftalık ders saati kadar okutulmaktadır.

Gemi yapımı ile hasta ve yaşlı hizmetleri meslek alanlarında mesleki yabancı dil içeriği olan dersler güncel haftalık ders çizelgelerinde yer almamaktadır. Anketlerin uygulandığı dönemde bu iki meslek alanında söz konusu dersleri okuyan öğrenciler ve okutan öğretmenler olduğu için araştırmaya bu iki meslek alanı da dâhil edilmiştir. Her bir meslek alanına ait mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin ders bilgi formları birbirinden farklılık göstermektedir. Bu nedenle araştırmada kullanılan anket formlarında yer alan maddelerde her meslek alanı için ortak ifadeler yer almaktadır.

Konaklama ve seyahat hizmetleri meslek alanına ilişkin mesleki yabancı dil 1 ve mesleki yabancı dil 2 dersleri için ders bilgi formları [EK 3](#)'te yer almaktadır. Diğer meslek alanlarının mesleki yabancı dil içeriği olan derslerine ilişkin ders bilgi formlarına <http://www.megep.meb.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

BÖLÜM 4: BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde, resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumların 27 meslek alanında okutulan mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ve teknik yabancı dil derslerini 10., 11., ya da 12. sınıfta okumuş ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 11. ve 12. sınıfta olan öğrencilere ve bu dersleri okutan öğretmenlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Verilerin analizi sırasında Tamamen katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Hiç Katılmıyorum (1) şeklinde puanlandırılmıştır. Ayrıca sorulara ilişkin frekans ve yüzdelik sonuçları yorumlanırken üçlü likert ölçek kullanılarak “Tamamen Katılıyorum” ve “Katılıyorum” ifadeleri, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” ifadeleri birlikte ele alınarak yorumlanmıştır. Sıklık belirten seçenekler ise Hiçbir Zaman (1), Bazen (2), Her Zaman (3) şeklinde puanlandırılmıştır.

Öğrenci ve öğretmen anketleri ilk olarak kendi içinde betimsel istatistikler kullanılarak değerlendirilmiş daha sonra anketlerde yer alan ortak maddelere verilen öğrenci ve öğretmen görüşleri iki bağımsız örneklem t-testi kullanılarak karşılaştırılmıştır.

4.1. ÖĞRENCİ ANKETİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde; öğrencilerin kişisel bilgilerine, mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ve teknik yabancı dil derslerinin amaçlarına, içeriğine, öğretim süreçlerine, ölçme ve değerlendirmesine ve geliştirilmesine ilişkin öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde; öğrencilerin illere, “Düzey 1” İstatistiki Bölge Birimlerine (İBBS-1), cinsiyete, sınıf düzeylerine, meslek alanlarına, okuduğu mesleki yabancı dil içeriği olan derslere ve bu dersleri okuduğu dillere göre dağılımlar yer almaktadır.

4.1.1.1. Öğrencilerin İllere Göre Dağılımı

Anketi geçerli sayılan 10.080 öğrenciye ilişkin verilerin illere göre dağılımı Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin İllere Göre Dağılımı

S. No	İLLER	f	%	S. No	İLLER	f	%	S. No	İLLER	f	%
1	Adana	384	3,8	28	Edirne	84	0,8	55	Malatya	52	0,5
2	Adıyaman	183	1,8	29	Elazığ	50	0,5	56	Manisa	167	1,7
3	Afyonkarahisar	57	0,6	30	Erzincan	93	0,9	57	Mardin	55	0,5
4	Ağrı	66	0,7	31	Erzurum	44	0,4	58	Mersin	269	2,7
5	Aksaray	146	1,4	32	Eskişehir	45	0,4	59	Muğla	207	2,1
6	Amasya	63	0,6	33	Gaziantep	139	1,4	60	Muş	41	0,4
7	Ankara	1032	10,2	34	Giresun	198	2	61	Nevşehir	81	0,8
8	Antalya	346	3,4	35	Gümüşhane	63	0,6	62	Niğde	52	0,5
9	Ardahan	46	0,5	36	Hakkari	16	0,2	63	Ordu	343	3,4
10	Artvin	5	0	37	Hatay	58	0,6	64	Osmaniye	17	0,2
11	Aydın	229	2,3	38	Iğdır	2	0	65	Rize	78	0,8
12	Balıkesir	161	1,6	39	Isparta	3	0	66	Sakarya	252	2,5
13	Bartın	49	0,5	40	İstanbul	1031	10,2	67	Samsun	12	0,1
14	Batman	5	0	41	İzmir	381	3,8	68	Siirt	35	0,3
15	Bayburt	2	0	42	Kahramanmaraş	147	1,5	69	Sinop	106	1,1
16	Bilecik	88	0,9	43	Karabük	37	0,4	70	Sivas	99	1
17	Bingöl	2	0	44	Karaman	49	0,5	71	Şanlıurfa	105	1
18	Bitlis	28	0,3	45	Kars	6	0,1	72	Şırnak	4	0
19	Bolu	193	1,9	46	Kastamonu	96	1	73	Tekirdağ	84	0,8
20	Burdur	19	0,2	47	Kayseri	116	1,2	74	Tokat	154	1,5
21	Bursa	387	3,8	48	Kırıkkale	64	0,6	75	Trabzon	141	1,4
22	Çanakkale	170	1,7	49	Kırklareli	72	0,7	76	Tunceli	10	0,1
23	Çankırı	19	0,2	50	Kırşehir	64	0,6	77	Uşak	11	0,1
24	Çorum	64	0,6	51	Kilis	4	0	78	Van	120	1,2
25	Denizli	169	1,7	52	Kocaeli	222	2,2	79	Yalova	66	0,7
26	Diyarbakır	44	0,4	53	Konya	81	0,8	80	Yozgat	122	1,2
27	Düzce	95	0,9	54	Kütahya	59	0,6	81	Zonguldak	121	1,2
TOPLAM		10.080									

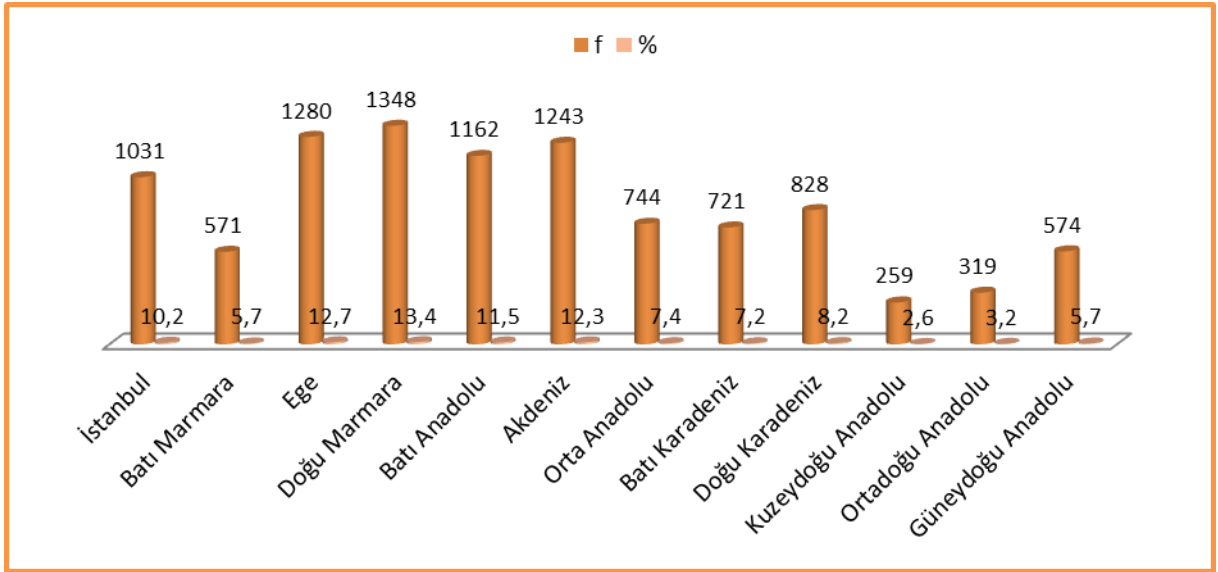
Tablo 5 incelendiğinde öğrenci anketine 81 ilden katılım sağlandığı görülmektedir. Öğrenci anketi sonuçlarına göre toplam 10.080 öğrenciden en fazla katılım 1.032 (% 10,2) öğrenci ile Ankara ve 1.031 (% 10,2) öğrenci ile İstanbul’dan olmuştur. En az katılımın olduğu iller ise sadece ikişer öğrenci ile Bayburt, Bingöl ve Iğdır’dır.

4.1.1.2. Öğrencilerin İBBS-1'e Göre Dağılımı

Türkiye'de bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyoekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS; The Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)), 28/08/2002 tarihli ve 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ile yapılmıştır.

İBBS'de iller “Düzey 3” olarak tanımlanmış; ekonomik, sosyal ve coğrafi yönden benzerlik gösteren komşu iller ise bölgesel kalkınma planları ve nüfus büyüklükleri de dikkate alınarak “Düzey 1” ve “Düzey 2” olarak gruplandırılmıştır. Sınıflandırmaya ilişkin liste [EK 4](#)'te yer almaktadır.

Bu çalışmada, iki tür anketten elde edilen veriler; “Düzey 1” İstatistiki Bölge Birimleri yani İstanbul, Batı Marmara, Ege, Doğu Marmara, Batı Anadolu, Akdeniz, Orta Anadolu, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri olmak üzere toplam 12 bölgeye göre sınıflandırılmıştır.

Grafik 1.Öğrencilerin İBBS-1'e Göre Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde öğrencilerin 1.348'inin (%13,4) Doğu Marmara, 1.280'inin (%12,7) Ege, 1.243'ünün (%12,3) Akdeniz ve 259'unun (% 2,6) Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinden olduğu görülmektedir.

4.1.1.3. Öğrencilerin Cinsiyet ve Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Cinsiyet ve Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

			SINIF DÜZEYLERİ		TOPLAM
			11. Sınıf	12. Sınıf	
CİNSİYET	Erkek	f	2437	3026	5463
		% Cinsiyet	44,60%	55,40%	100,00%
		% Sınıf	49,70%	58,40%	54,20%
		% Toplam	24,20%	30,00%	54,20%
	Kız	f	2465	2152	4617
		% Cinsiyet	53,40%	46,60%	100,00%
		% Sınıf	50,30%	41,60%	45,80%
		% Toplam	24,50%	21,30%	45,80%
TOPLAM		f	4902	5178	100,00%
		% Cinsiyet	48,60%	51,40%	100,00%
		% Sınıf	100,00%	100,00%	100,00%
		% Toplam	48,60%	51,40%	100,00%

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 5.463’ü (%54,2) erkek, 4.617’si (% 45,8) kız öğrencidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 4.902’si (%48,6) 11. sınıf, 5.178’i (% 51,40) 12. sınıf öğrencisidir. Erkek öğrencilerin %44,6’sı 11. sınıf öğrencisi iken %55,4’ü 12. sınıf öğrencisidir. 12. sınıf öğrencilerinin %58,4’ü erkek iken %41,6’sı kız öğrencidir. Toplam öğrencilerin %30’u erkek ve 12. sınıf öğrencisidir. Buna göre, araştırmaya katılan öğrenciler içinde erkek ve 12. sınıftaki öğrencilerin ağırlıklı olduğu söylenebilir.

4.1.1.4. Öğrencilerin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin meslek alanlarına göre dağılımları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Öğrencilerin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı

MESLEK ALANLARI	f	%
Aile ve Tüketici Hizmetleri	30	0,3
Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	0	0
Bilişim Teknolojileri	4.020	39,9
Büro Yönetimi	261	2,6
Denizcilik	478	4,7
Eğlence Hizmetleri	12	0,1
El Sanatları Teknolojisi	0	0
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	53	0,5
Gemi Yapımı	39	0,4
Giyim Üretim Teknolojisi	108	1,1
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	114	1,1
Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri	35	0,3
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	248	2,5
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	696	6,9
Kuyumculuk Teknolojisi	2	0
Makine Teknolojisi	140	1,4
Metal Teknolojisi	70	0,7
Metalürji Teknolojisi	2	0
Motorlu Araçlar Teknolojisi	148	1,5
Muhasebe ve Finansman	345	3,4
Müzik Aletleri Yapımı	0	0
Pazarlama ve Perakende	93	0,9
Raylı Sistemler Teknolojisi	12	0,1
Tasarım Teknolojileri	0	0
Tekstil Teknolojisi	3	0
Uçak Bakım	50	0,5
Yiyecek İçecek Hizmetleri	3121	31
Toplam	10.080	100

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 4.020'sinin (%39,9) bilişim teknolojileri, 3.121'inin (%31) yiyecek içecek hizmetleri ve 696'sının (%6,9) konaklama ve seyahat hizmetleri meslek alanlarında okuduğu görülmektedir. Ayrıca, kuyumculuk teknolojisi, metalurji teknolojisi ve tekstil teknolojisi meslek alanlarından ankete katılımın yeteri kadar olmadığı ve ayakkabı ve saraciye teknolojisi, el sanatları teknolojisi, müzik aletleri yapımı ve tasarım teknolojileri meslek alanlarından ankete hiç katılım sağlanamadığı söylenebilir. Öğrencilerin mesleki yabancı dil içeriği olan derslere ve bu dersleri okuduğu dillere göre dağılımı Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Öğrencilerin Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslere ve Bu Dersleri Okuduğu Dillere Göre Dağılımı

			DİLLER											TOPLAM
			Almanca	Almanca, İngilizce	Almanca, Rusça	Çince	Çince, İngilizce	Fransızca	İngilizce	İngilizce, Rusça	İtalyanca	Japonca	Rusça	
DERSLER	Mesleki Yabancı Dil	f	10	0	0	2	0	6	5714	0	2	1	2	5737
		% Ders	,2%	0,0%	0,0%	,0%	0,0%	,1%	99,6%	0,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
		% Dil	6,8%	0,0%	0,0%	11,8%	0,0%	46,2%	58,9%	0,0%	50,0%	100,0%	5,4%	56,9%
		%Toplam	,1%	0,0%	0,0%	,0%	0,0%	,1%	56,7%	0,0%	,0%	,0%	,0%	56,9%
	Mesleki Yabancı Dil 1	f	122	0	0	15	0	7	3094	0	2	0	27	3267
		% Ders	3,7%	0,0%	0,0%	,5%	0,0%	,2%	94,7%	0,0%	,1%	0,0%	,8%	100,0%
		% Dil	83,6%	0,0%	0,0%	88,2%	0,0%	53,8%	31,9%	0,0%	50,0%	0,0%	73,0%	32,4%
		%Toplam	1,2%	0,0%	0,0%	,1%	0,0%	,1%	30,7%	0,0%	,0%	0,0%	,3%	32,4%
	Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2	f	14	136	9	0	2	0	371	22	0	0	8	562
		% Ders	2,5%	24,2%	1,6%	0,0%	,4%	0,0%	66,0%	3,9%	0,0%	0,0%	1,4%	100,0%
		% Dil	9,6%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	3,8%	100,0%	0,0%	0,0%	21,6%	5,6%
		%Toplam	,1%	1,3%	,1%	0,0%	,0%	0,0%	3,7%	,2%	0,0%	0,0%	,1%	5,6%
	Teknik Yabancı Dil	f	0	0	0	0	0	0	514	0	0	0	0	514
		% Ders	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Dil	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,1%
		%Toplam	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,1%
TOPLAM		f	146	136	9	17	2	13	9693	22	4	1	37	10080
		% Ders	1,4%	1,3%	,1%	,2%	,0%	,1%	96,2%	,2%	,0%	,0%	,4%	100,0%
		% Dil	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		%Toplam	1,4%	1,3%	,1%	,2%	,0%	,1%	96,2%	,2%	,0%	,0%	,4%	100,0%

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 5.737'si (%56,9) mesleki yabancı dil, 3.267'si (%32,4) mesleki yabancı dil 1, 562'si (%5,6) hem mesleki yabancı dil 1, hem mesleki yabancı dil 2 ve 514'ü (%5,1) teknik yabancı dil dersini okuduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 9.693'ü (%96,2) mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri İngilizce, 146'sı (%1,4) Almanca ve 136'sı (%1,4) hem Almanca hem İngilizce olarak okumuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 5.714'ü (%56,7) mesleki yabancı dil dersini, 3.094'ü (%30,7) mesleki yabancı dil 1 dersini, 371'i (%3,7) hem mesleki yabancı dil 1 hem de mesleki yabancı dil 2 dersini ve 514'ü (%5,1) teknik yabancı dil dersini

İngilizce

olarak

okumuştur.

4.1.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Araştırmanın bu bölümünden itibaren mesleki yabancı dil içeriği olan dersler (mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ve teknik yabancı dil) tek bir kategoride ele alınarak mesleki yabancı dil dersi adı altında incelenmiştir. Öğrencilerin mesleki yabancı dil dersinin amaçlarına ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 9’da yer almaktadır:

Tablo 9. Öğrencilerin Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

S. NO	Mesleki Yabancı Dil sayesinde,	HİÇ KATILMIYORUM (%)	KATILMIYORUM (%)	KARARSIZIM (%)	KATILYORUM (%)	TAMAMEN KATILYORUM (%)	$\bar{X}$	s
1	Yabancı dilde alanımla ilgili temel kavramları biliyorum.	6,15	9,31	26,38	47,46	10,70	3,47	1,009
2	Yabancı dilde alanımla ilgili konuları dinleyip anlayabiliyorum.	5,87	9,75	26,61	46,40	11,37	3,48	1,012
3	Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerimi sözlü olarak ifade edebiliyorum.	9,22	17,91	34,62	31,05	7,20	3,09	1,067
4	Alanımla ilgili yabancı dilde yazılmış metinleri okuyup anlayabiliyorum.	8,44	14,10	32,89	36,47	8,11	3,22	1,059
5	Alanımla ilgili konular hakkında fikirlerimi yabancı dilde yazılı olarak ifade edebiliyorum.	10,21	20,04	34,72	28,84	6,19	3,01	1,070
6	Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabiliyorum.	14,47	24,71	32,38	23,12	5,32	2,80	1,109
7	Yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanımla ilgili konularda araştırma yapabiliyorum.	8,80	15,42	25,21	41,29	9,29	3,27	1,104
8	Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilirim.	11,41	18,26	31,40	30,32	8,61	3,06	1,133
9	Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğimi düşünüyorum.	16,69	22,22	34,67	20,12	6,30	2,77	1,136
10	Mesleki Yabancı Dil dersinde edindiğim bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilirim.	9,14	13,21	27,87	37,67	12,11	3,30	1,125

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar (%58,16), konuları yabancı dilde dinleyip anlama(%57,77), yazılmış metinleri okuyup anlama (%44,58) , yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme (%50,58) ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilme (%49,78) konusunda olumlu yönde görüş bildirdikleri görülmektedir. Ancak öğrencilerin %34,62’sinin “Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerimi sözlü olarak ifade edebiliyorum.” ,%34,71’sinin “Alanımla ilgili konular hakkında fikirlerimi yabancı dilde yazılı olarak ifade edebiliyorum.” ve %31,4’ünün “Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilirim.” ifadesine kararsızım yönünde görüş bildirirken öğrencilerin %39,18’i “Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabiliyorum.”ve %38,91’i “Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğimi düşünüyorum.” ifadesine olumsuz yönde görüş bildirmiştir.

Tablo 9’a ilişkin betimsel istatistikler incelendiğinde mesleki yabancı dil öğretiminde öğrencilerin yabancı dilde özellikle konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.

4.1.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin içeriğine ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

	HİÇ KATILMIYORUM (%)	KATILMIYORUM (%)	KARARSIZIM (%)	KATILYORUM (%)	TAMAMEN KATILYORUM (%)	$\bar{X}$	s
Mesleki Yabancı Dil dersinin konularının önemine inanıyorum.	6,0	9,0	16,2	46,1	22,8	3,71	1,096
Mesleki Yabancı Dil dersinin konularına ilgi duyuyorum.	7,1	10,5	21,9	43,2	17,3	3,53	1,11

Tablo 10 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %68,9'u “*Mesleki Yabancı Dil dersinin konularının önemine inanıyorum.*” ifadesine olumlu yönde cevap verirken %15'inin olumsuz yönde cevap verdiği görülmektedir. %16,2'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %60,5'i “*Mesleki Yabancı Dil dersinin konularına ilgi duyuyorum.*” ifadesine olumlu yönde ve % 17,6'sı olumsuz yönde cevap vermiştir. %21,9'u ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.1.4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

4.1.4.1. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Dört Temel Becerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde kullanılan dört temel becerinin kullanım sıklığına göre öğrenci görüşlerinin dağılımı Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Dört Temel Becerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

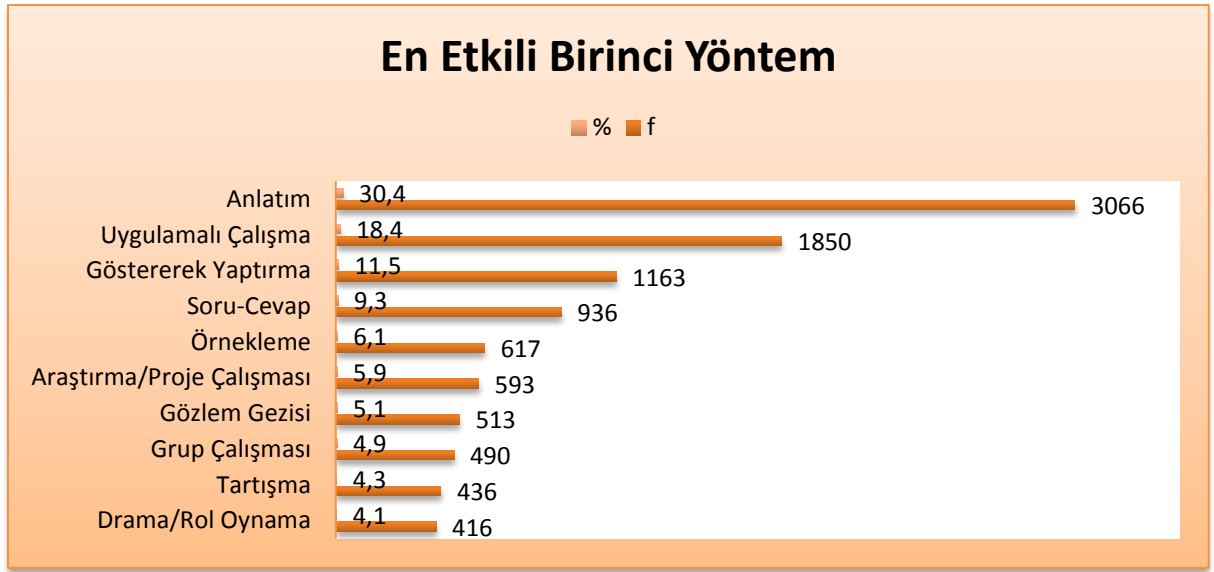
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde aşağıdaki becerileri hangi sıklıkta kullanmaktasınız?	HİÇBİR ZAMAN (%)	BAZEN (%)	HER ZAMAN (%)	$\bar{X}$	s
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde KONUŞMA BECERİNİZİ hangi sıklıkta kullanmaktasınız.	14,7	69,9	15,3	2,01	0,548
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde OKUMA BECERİNİZİ hangi sıklıkta kullanmaktasınız.	12,3	60,4	27,3	2,15	0,611
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde DİNLEME BECERİNİZİ hangi sıklıkta kullanmaktasınız.	9,0	43,8	47,2	2,38	0,645
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde YAZMA BECERİNİZİ hangi sıklıkta kullanmaktasınız.	10,2	51,1	38,7	2,29	0,638

Tablo 11 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde araştırmaya katılan öğrencilerin %69,9'unun konuşma becerisini, % 60,4'ünün okuma becerisini, % 51,1'inin yazma becerisini “bazen” kullandığı görülmekte iken %47,2'inin ise dinleme becerisini “her zaman” kullandığı görülmektedir.

“Hiçbir zaman” kullanılmama yüzdeleri incelendiğinde; mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde öğrencinin sırasıyla konuşma, okuma, yazma ve dinleme becerisini kullanmasını sağlayacak yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.

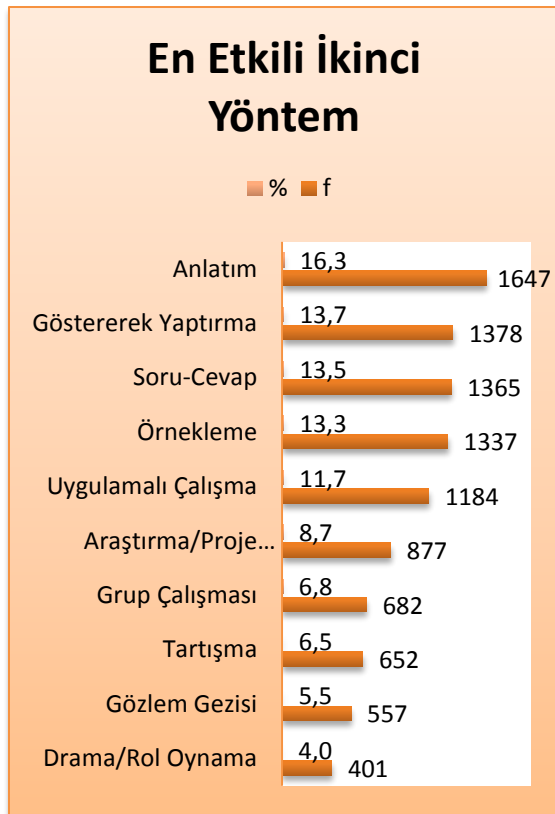
4.1.4.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Olduğu Düşünülen Yöntemlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde en etkili olduğu düşünülen yöntemlere ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Grafik 2, 3 ve 4’te yer almaktadır.

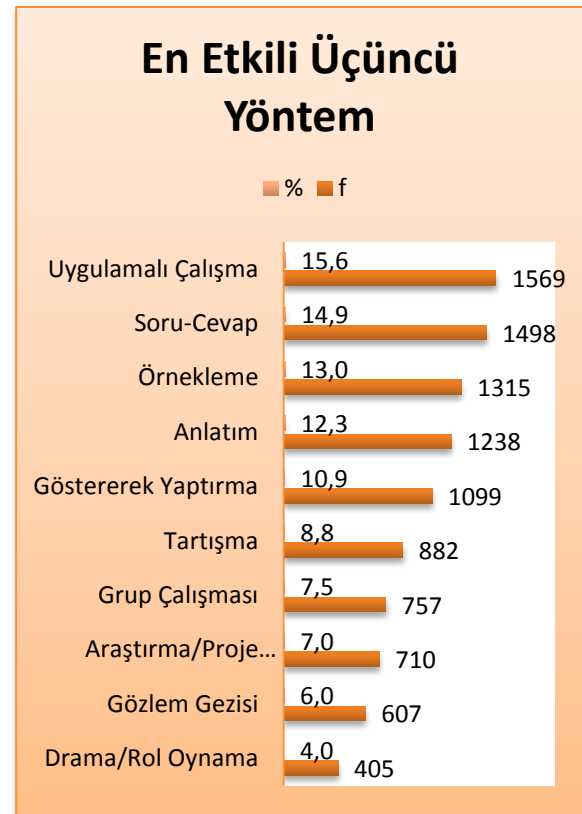

Grafik 2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Birinci Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 2 incelendiğinde öğrencilerin 3.066’sının (%30,4) anlatımı, 1.850’sinin (%18,4) uygulamalı çalışma ve 1.163’ünün (%11,5) göstererek yaptırma yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili birinci yöntem olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili İkinci Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Üçüncü Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 3 incelendiğinde öğrencilerin 1.647'sinin (%16,3) anlatım, 1.378'inin (%13,7) göstererek yaptırma ve 1.365'inin (%13,5) soru-cevap yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili ikinci yöntem olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 4 incelendiğinde öğrencilerin 1.569'unun (%15,6) uygulamalı çalışma, 1.498'inin (%14,9) soru-cevap ve 1.315'inin (%13) örnekleme yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili üçüncü yöntem olarak düşündükleri görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunun sırasıyla anlatım, uygulamalı çalışma, göstererek yaptırma, soru-cevap ve örnekleme yöntemlerini mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde en etkili yöntemler olarak düşündüğü söylenebilir.

4.1.4.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine, Eğitim Ortamına, Sınıf Mevcuduna ve Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin öğretim süreçlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Tablo 12'de yer almaktadır.

Tablo 12. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine, Eğitim Ortamına, Sınıf Mevcuduna ve Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

	Hiç KATILMIYORUM (%)	KATILMIYORUM (%)	KARARSIZIM (%)	KATILYORUM (%)	TAMAMEN KATILYORUM (%)	$\bar{X}$	s
Mesleki Yabancı Dil dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	12,4	14,3	14,2	35,5	23,6	3,44	1,323
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu düşünüyorum.	16,0	15,6	18,0	34,4	16,0	3,19	1,321
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu düşünüyorum.	10,5	11,2	17,2	39,8	21,4	3,50	1,237
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	16,6	17,1	22,0	32,2	12,0	3,06	1,278
Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçler dersi daha iyi öğrenmeye katkı sağlıyor.	11,8	11,4	21,0	38,9	16,9	3,38	1,227

Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin %59,1'inin mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatini yeterli bulduğunu, %50,4'ünün okullarında mesleki yabancı dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu, %61,2'sinin okullarında mesleki yabancı dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu, %44,2'sinin okullarında mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu ve %54,8'inin mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesine katkı sağladığını düşündüğü görülmektedir. Örneklem ortalamaları incelendiğinde sınıf/atölye ortamının uygun olup olmaması ve kullanılan araç-gereçlerin yeterli olup olmadığı konusunda öğrenci görüşlerinin dağılımlarının tam anlamıyla olumlu ya da olumsuz yöne yığıldığı söylenemez. Okullar arasında sınıf/atölye ortamının uygunluğu ve araç-gereçlerin yeterliği konusunda farklılıklar olduğu söylenebilir. Bu iki konunun diğer sorularla tekrar incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 13. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı

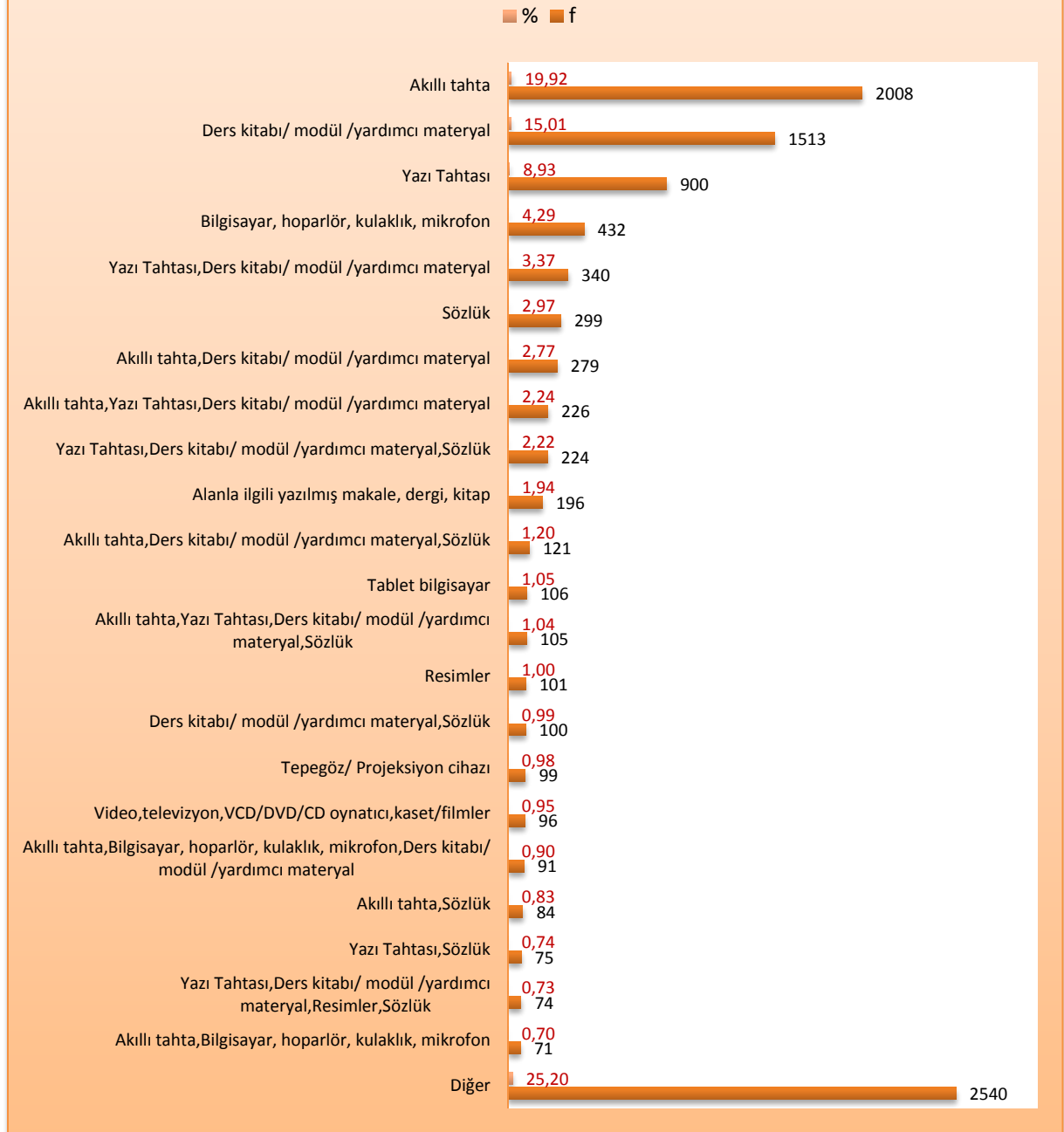
ALAN	YETERSİZ (f)	YETERSİZ (%)	KARARSIZ (f)	KARARSIZ (%)	YETERLİ (f)	YETERLİ (%)	TOPLAM
Aile ve Tüketici Hizmetleri	9	30,0%	7	23,33%	14	46,67%	30
Bilişim Teknolojileri	836	20,8%	538	13,38%	2.646	65,82%	4.020
Büro Yönetimi	92	35,2%	24	9,20%	145	55,56%	261
Denizcilik	116	24,3%	49	10,25%	313	65,48%	478
Eğlence Hizmetleri	7	58,3%	2	16,67%	3	25,00%	12
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	19	35,8%	5	9,43%	29	54,72%	53
Gemi Yapımı	4	10,3%	7	17,95%	28	71,79%	39
Giyim Üretim Teknolojisi	38	35,2%	23	21,30%	47	43,52%	108
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	46	40,4%	10	8,77%	58	50,88%	114
Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri	10	28,6%	7	20,00%	18	51,43%	35
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	85	34,3%	28	11,29%	135	54,44%	248
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	193	27,7%	95	13,65%	408	58,62%	696
Kuyumculuk Teknolojisi	0	0,0%	2	100,00%	0	0,00%	2
Makine Teknolojisi	28	20,0%	19	13,57%	93	66,43%	140
Metal Teknolojisi	18	25,7%	15	21,43%	37	52,86%	70
Metalürji Teknolojisi	0	0,0%	0	0,00%	2	100,00%	2
Motorlu Araçlar Teknolojisi	36	24,3%	12	8,11%	100	67,57%	148
Muhasebe ve Finansman	113	32,8%	39	11,30%	193	55,94%	345
Pazarlama ve Perakende	35	37,6%	10	10,75%	48	51,61%	93
Raylı Sistemler Teknolojisi	3	25,0%	2	16,67%	7	58,33%	12
Tekstil Teknolojisi	0	0,0%	1	33,33%	2	66,67%	3
Uçak Bakım	33	66,0%	7	14,00%	10	20,00%	50
Yiyecek İçecek Hizmetleri	976	31,3%	526	16,85%	1619	51,87%	3.121
TOPLAM	2.697	26,8%	1.428	14,17%	5.955	59,08%	10.080

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 2.697'sinin (%26,8) mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatini yetersiz olarak ifade ettikleri görülmektedir. Haftalık ders saatleri meslek alanlarına göre farklılık gösterdiği için haftalık ders saatlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı meslek alanlarının kendi içinde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda özellikle uçak bakım, güzellik ve saç bakım hizmetleri, pazarlama ve perakende, endüstriyel otomasyon teknolojileri, büro yönetimi, giyim üretim teknolojisi, hasta ve yaşlı hizmetleri, muhasebe ve finansman, yiyecek içecek hizmetleri, aile ve tüketici hizmetleri, halkla ilişkiler ve organizasyon hizmetleri ve konaklama ve seyahat hizmetleri meslek alanlarında öğrenim gören öğrencilerin haftalık ders saatlerini yetersiz buldukları görülmektedir.

4.1.4.4. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan Araç-Gereçlerin Sıklığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde kullanılan araç-gereçlerin sıklığına ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Grafik 5'te yer almaktadır.

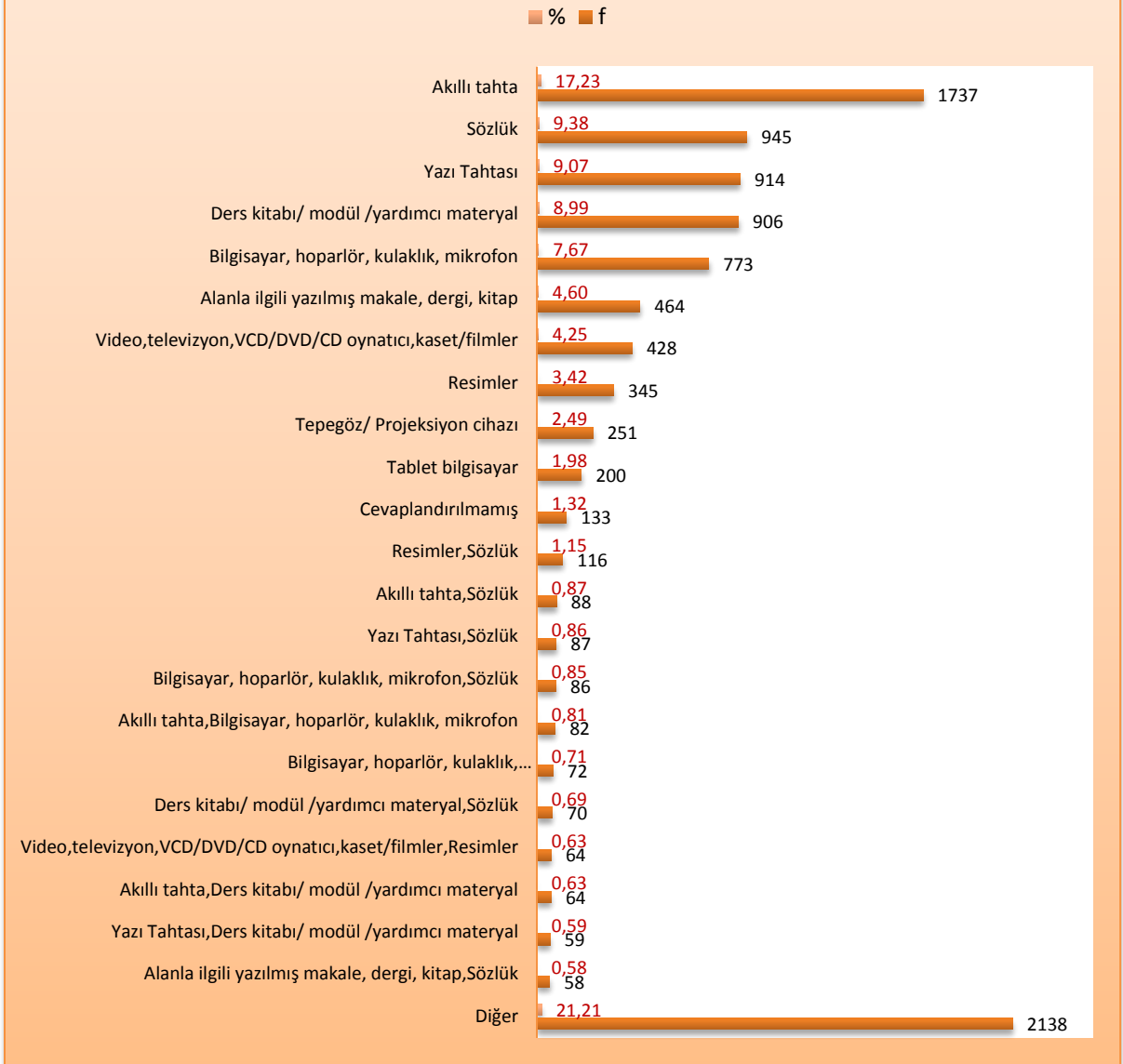
Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Her Zaman Kullanılan Araç-Gereçler

Grafik 5. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Her Zaman Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 2.008'inin (%19,92), akıllı tahtayı, 1.513'ünün (%15,01) ders kitabını/modülünü/yardımcı materyali, 900'ünün (%8,93) yazı tahtasını ve 432'sinin (%4,29) bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinde “her zaman” kullandıkları görülmektedir.

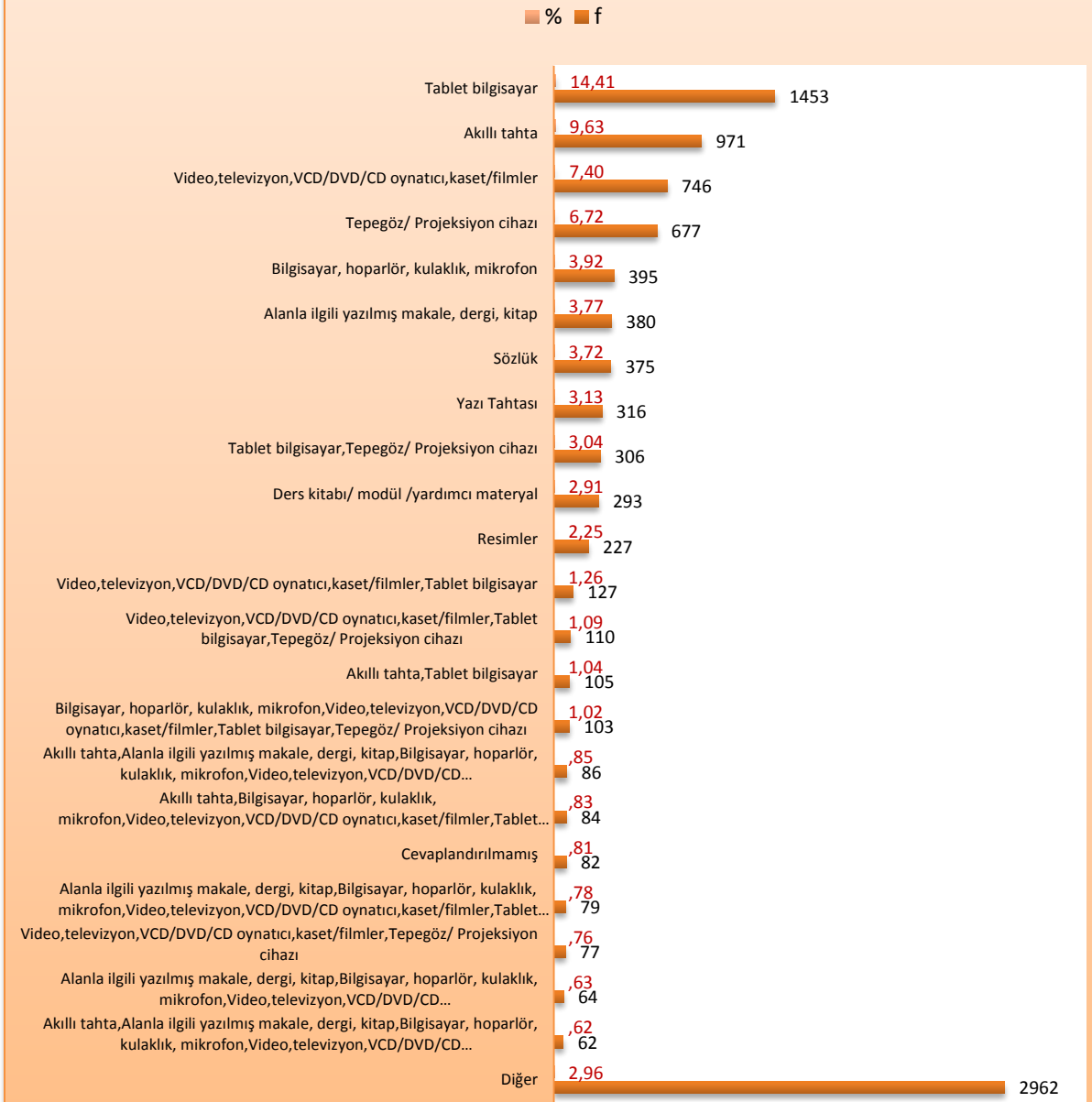
Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Bazen Kullanılan Araç Gereçler

Grafik 6. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Bazen Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 1.737'sinin (%17,23), akıllı tahtayı, 945'inin (%9,38) sözlüğü ve 914'ünün (%9,07) yazı tahtasını mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “bazen” kullandıkları görülmektedir.

Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç Gereçler

Grafik 7. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

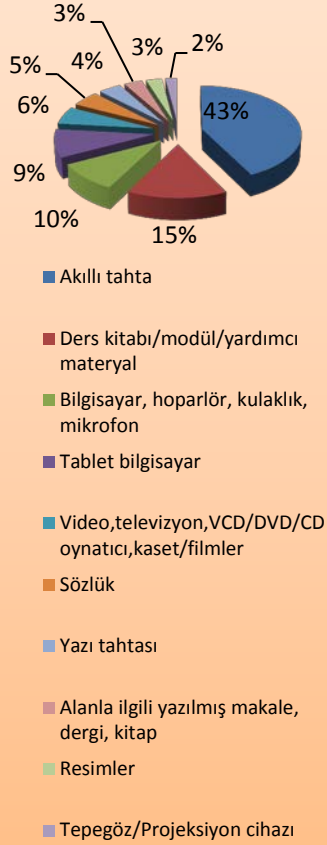
Grafik 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 1.453'ünün (%14,41) tablet bilgisayarı, 971'inin (%9,63) akıllı tahtayı ve 746'sının (%7,40) video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde "hiçbir zaman" kullanmadıkları görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en sık kullanılan araç-gereçlerin sırasıyla akıllı tahta, ders kitabı/modül/yardımcı materyal, yazı tahtası, bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon ve sözlük olduğu söylenebilir. En az kullanılan araç-gereçlerin ise sırasıyla tablet bilgisayar, akıllı tahta, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmler, tepegöz/projeksiyon cihazı, bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon olduğu söylenebilir. Akıllı tahta, bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofon gibi araç-gereçlerin bazı öğrencilerin görüşlerine göre “her zaman” kullanılmasının bazı öğrencilere göre ise “hiçbir zaman” kullanılmamasının sebebinin bazı okullarda bu araç-gereçlerin olmayışından ya da kullanımlarının sağlanamayışından kaynaklı olduğu söylenebilir.

4.1.4.5. Mesleki Yabancı Dil Dersinde İşlenişinde Kullanılan En Etkili Araç-Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

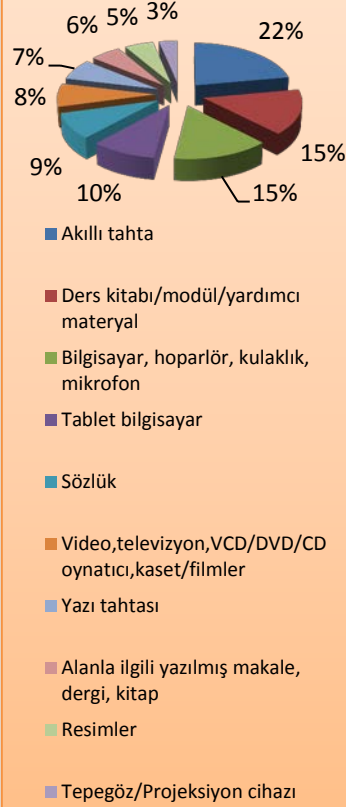
Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde kullanılan en etkili araç-gereçlere ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Grafik 8, 9 ve 10’da yer almaktadır.

En Etkili Birinci Araç-Gereç

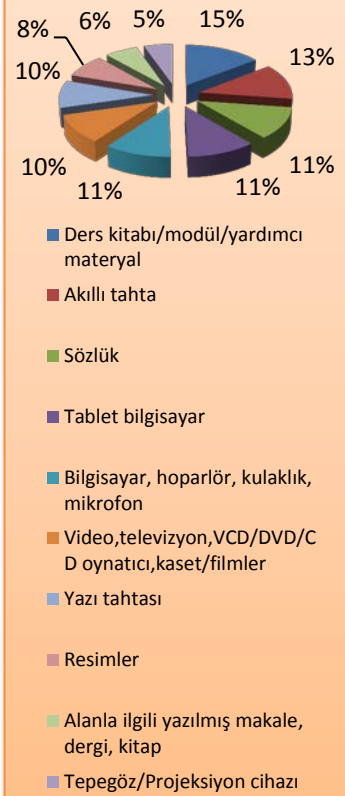
Grafik 8. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Birinci Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili İkinci Araç-Gereç

Grafik 9. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili İkinci Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili Üçüncü Araç-Gereç

Grafik 10. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Üçüncü Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 8 incelendiğinde öğrencilerin %43'ünün akıllı tahtayı, %15'inin ders kitabı/modülü/yardımcı materyali, %10'unun bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu, %9'unun tablet bilgisayarı mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili birinci araç-gereç olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 9 incelendiğinde öğrencilerin %22'sinin akıllı tahtayı, %15'inin ders kitabı/modülü/yardımcı materyali ve yine %15'nin bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili ikinci araç-gereç olarak düşündükleri görülmektedir.

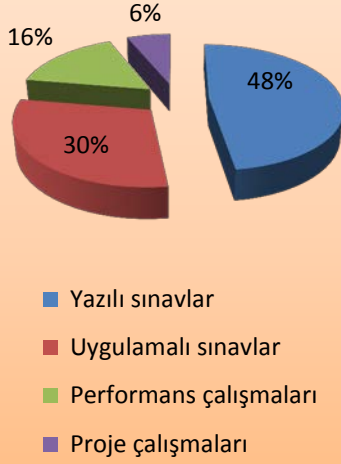
Grafik 10 incelendiğinde öğrencilerin %15'inin ders kitabı/modül/yardımcı materyal, %13'ünün akıllı tahtayı, %11'inin sözlüğü, %11'inin tablet bilgisayarı ve %11'nin bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili üçüncü araç-gereç olarak düşündükleri görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin sırasıyla akıllı tahta, ders kitabı/modül/yardımcı materyal, bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofon ile tablet bilgisayarı mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili araç-gereçler olarak düşündükleri söylenebilir. Ayrıca, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmler, sözlük, yazı tahtası, alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap, resimler ve tepegöz/projeksiyon cihazı gibi araç-gereçler, mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde öğrenciler tarafından etkisi düşük araç-gereçler olarak görülmektedir. Bu araç-gereçlerin sağladığı hizmetlerin hepsinin aslında akıllı tahtalardan sağlanabilir olmasının akıllı tahtanın en etkili birinci araç-gereç olarak seçilme nedenlerinden biri olduğu düşünülebilir.

4.1.5. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Ölçme ve Değerlendirmesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

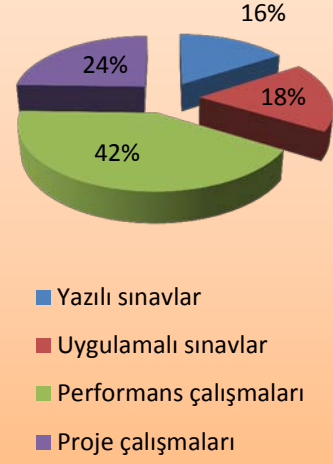
Mesleki yabancı dil dersinin ölçme değerlendirmeine ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Grafik 11, 12, 13 ve 14'te yer almaktadır.

En Etkili Birinci Ölçme Aracı

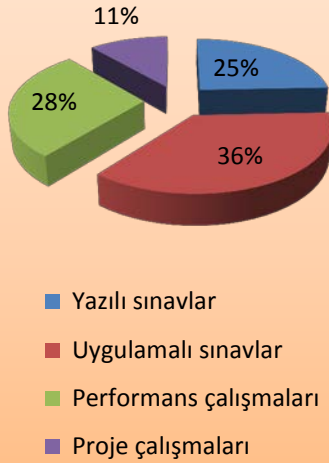
Grafik 11. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri Ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili Birinci Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili Üçüncü Ölçme Aracı

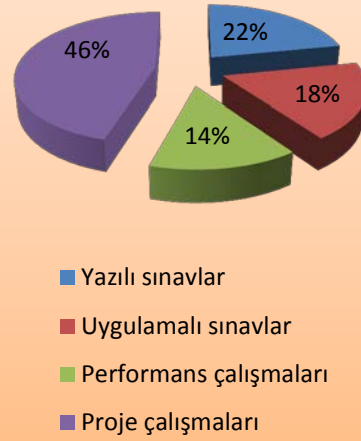
Grafik 13. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri Ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili Üçüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili İkinci Ölçme Aracı

Grafik 12. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili İkinci Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili Dördüncü Ölçme Aracı

Grafik 14. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Edinilen Bilgi, Beceri ve Kazanımların Ölçülmesinde Başvurulacak En Etkili Dördüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 11, 12, 13 ve 14 incelendiğinde öğrencilerin %48'inin mesleki yabancı dil dersinde edinilen bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde başvurulacak ölçme araçlarından yazılı sınavları en etkili birinci, %36'sının uygulamalı sınavları en etkili ikinci, %42'sinin performans çalışmalarını en etkili üçüncü ve %46'sının proje çalışmalarını en etkili dördüncü ölçme aracı olarak düşündükleri görülmektedir. Mesleki yabancı dil dersinde edinilen bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde sırasıyla en etkili ölçme araçlarının yazılı sınavlar, uygulamalı sınavlar, performans çalışmaları ve proje çalışmaları olduğu söylenebilir.

4.1.6. Mesleki Yabancı Dil Dersini Geliştirmeye İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bu bölümde mesleki yabancı dil dersini geliştirmeye yönelik olarak bu dersi öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler ve bu güçlüklerin nedenleri araştırılmıştır. Mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı Grafik 15'te yer almaktadır.

Grafik 15. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan Güçlüklerle İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 15 incelendiğinde öğrencilerin 6.327'sinin (%63) mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlük çekmediği, 3.753'ünün (%37) ise güçlük çektiği görülmektedir. Buna göre 3.753 öğrencinin mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde karşılaştığı güçlüklerin önem derecelerine göre dağılımları sırasıyla Tablo 14, 15 ve 16'da sunulmuştur.

Tablo 14. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan En Önemli Birinci Güçlüğü İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Önemli Birinci Güçlük	f	%
Anlatımın açık ve net olmayışı nedeniyle anlama güçlüğü çekiyorum.	499	13,30%
Uygulama eksikliği-uygulama yapabileceğimiz hiçbir imkânımız yok.	220	5,86%
Araç-gereç yetersizliği	164	4,37%
Eğitim ortamı uygun değil.	93	2,48%
Zor bir ders olduğunu düşünüyorum-kapsamlı bir ders olduğunu düşünüyorum	89	2,37%
Öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği/Yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesi	85	2,26%
Öğretim programının seviyeme uygun olmaması	42	1,12%
Haftalık ders saatinin az olması	41	1,09%
Ders ilgimi çekmiyor-Dersi önemsemiyorum.-dersin eğlenceli hale gelmemesi-Sınıfın derse ilgisizliği	38	1,01%
Ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz-modül alanımıza uygun değil-modül seviyeme uygun değil-modülde diyalogların ve etkinliklerin olmaması	28	0,75%
Alanımıza uygun olarak dersin işlenmemesi	22	0,59%
Ders kitabının/modülün olmaması-internet ortamı vb. çalışmak için yeterli kaynak bulamamak	14	0,37%
Diğer	16	0,46%
Geçersiz cevap verilmiştir.	67	1,79%
Cevap verilmemiştir.	2.335	62,22%
Toplam	3.753	100,00%

Tablo 14 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştığını ifade eden 3.753 öğrenciden 2.335'inin (%62,22) güçlüklerin nereden kaynaklandığı konusunda gerekçe bildirmediği ve 67'sinin (%1,79) geçersiz cevap verdiği görülmektedir. Mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlük çeken öğrencilerin birinci öncelikli olarak 449'u (%13,30) anlatımın açık ve net olmayışı nedeniyle anlama güçlüğü çektiğini, 220'si (%5,86) derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapabilecek imkân bulunmamasından, 164'ü (%4,37) araç-gereç yetersizliğinden, 93'ü (%2,48) eğitim ortamının uygun olmamasından, 89'u (%2,37) zor ve kapsamlı bir ders olduğundan, 85'i (%2,26) öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği ya da yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesinden dolayı mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.

Tablo 15. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan En Önemli İkinci Güçlüğü İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Önemli İkinci Güçlük	f	%
Araç-gereç yetersizliği	244	6,50%
Anlatımın açık ve net olmayışı nedeniyle anlama güçlüğü çekiyorum.	226	6,02%
Ders ilgimi çekmiyor-Dersi önemsemiyorum.-dersin eğlenceli hale gelmemesi-Sınıfın derse ilgisizliği	134	3,57%
Kelime bilgisi	128	3,41%
Telaffuz etmekte zorluk çekiyorum.-Yabancı dilde konuşma güçlüğü çekiyorum.	78	2,08%
Genel yabancı dil temelimin olmaması	71	1,89%
Ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz-modül alanımıza uygun değil-modül seviyeme uygun değil-modülde diyalogların ve etkinliklerin olmaması	65	1,73%
Haftalık ders saatinin az olması	63	1,68%
Uygulama eksikliği-uygulama yapabileceğimiz hiçbir imkânımız yok.	59	1,57%
Derste gürültü olması- Sınıf mevcudunun fazla olması	59	1,57%
Zor bir ders olduğunu düşünüyorum-kapsamlı bir ders olduğunu düşünüyorum	55	1,47%
Eğitim ortamı uygun değil.	48	1,28%
Öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği/Yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesi	31	0,83%
Ders kitabının/modülün olmaması-internet ortamı vb. çalışmak için yeterli kaynak bulamamak	26	0,69%
Ana dilim olmadığı için	23	0,61%
Dikkat eksikliği-Dersi dinleyememe	23	0,61%
Yazma güçlüğü	22	0,59%
Tekrar yapmadığım için-Çalışmıyorum.-Sınava çalışmak-Derste aynı konu üzerinde tekrar yapılmaması	21	0,56%
Konuşma pratiğinin ders esnasında yapılmaması	20	0,53%
Görsel bir anlatım olmadığı için	18	0,48%
Cümle kuramamak	13	0,35%
Arkadaş çevremde Türkçe konuşmam-günlük hayatta uygulayamama	12	0,32%
Çeviri güçlüğü	12	0,32%
Zor ezberde tutuyorum.	12	0,32%
Öğretim programının seviyeme uygun olmaması	11	0,29%
Haftalık ders saati fazla	10	0,27%
Yardımcı materyallerin içerik olarak yetersiz olması	10	0,27%
Diğer Güçlükler	149	3,95%
Geçersiz cevap verilmiştir.	50	1,33%
Cevap verilmemiştir.	2.060	54,89%
Toplam	3.753	100,00%

Tablo 15 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştığını ifade eden 3753 öğrenciden 2060'ının (%54,89) güçlüklerin nereden kaynaklandığı konusunda gerekçe bildirmediği ve 50'sinin (%1,33) geçersiz cevap verdiği görülmektedir. Mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlük çeken öğrencilerin ikinci öncelikli olarak 244'ü (% 6,50) araç-gereç yetersizliğinden, 226'sı (%6,02) anlatımın açık ve net olmayışından, derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapılabilecek imkân bulunmamasından, 134 (%3,57) dersin ilgilerini çekmemesinden, 128'i (%3,41) kelime

bilgisi konusunda, 78'i (%2,08) telaffuz etmekte zorluk çektiğinden ve 71'i (%1,89) genel yabancı dil temelinin olmamasından dolayı güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.

Tablo 16. Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan En Önemli Üçüncü Güçlüğe İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

En Önemli Üçüncü Güçlük	f	%
Araç-gereçlerin yetersizliği	445	11,86%
Uygulama eksikliği-uygulama yapabileceğimiz hiçbir imkânımız yok.	261	6,95%
Dersin öğrenme seviyeme uygun bir şekilde anlatılmaması	210	5,60%
Haftalık ders saatinin az olması	193	5,14%
Ders ilgimi çekmiyor-Dersi önemsemiyorum.-dersin eğlenceli hale gelmemesi-Sınıfın derse ilgisizliği	178	4,74%
Öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği/Yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesi	147	3,92%
Ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz-modül alanımıza uygun değil-modül seviyeme uygun değil-modülde diyalogların ve etkinliklerin olmaması	101	2,69%
Eğitim ortamı uygun değil	68	1,81%
Ders kitabının/modülün olmaması-internet ortamı vb. çalışmak için yeterli kaynak bulamamak	13	0,35%
Dersin meslek dersi öğretmenleri ile birlikte işlenmemesi	3	0,08%
Cevap verilmemiştir.	2.134	56,86%
Toplam	3.753	100 %

Tablo 16 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştığını ifade eden 3.753 öğrenciden 2.134'ünün (%56,86) güçlüklerin nereden kaynaklandığı konusunda gerekçe bildirmediği görülmektedir. Mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlük çeken öğrencilerin üçüncü öncelikli olarak 445'i (% 11,86) araç-gereç yetersizliğinden, 261'i (%6,95) derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapılabilir imkân bulunmamasından, 210'u (%5,14) dersin öğrenme seviyelerine uygun bir şekilde anlatılmaması, 193'ü (%5,14) haftalık ders saatinin az olması, 178'i (%4,74) dersin ilgilerini çekmemesinden ve 147'si (%3,92) öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliğinden ya da yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesinden, 101'i (%2,69) ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz olmasından dolayı güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.

Özetle araştırmaya katılan öğrencilerin; mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde öncelikli olarak anlatımın açık ve net olmayışından, derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapabilecek imkân bulunmamasından, araç-gereç yetersizliğinden, eğitim ortamının uygun olmamasından, zor ve kapsamlı bir ders olduğundan, öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği ya da yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesinden, dersin ilgilerini çekmemesinden, yabancı dilde alanlarıyla ilgili kelimeleri akıllarında tutma konusunda, kelimeleri telaffuz etmekte zorluk çektiğinden,

genel yabancı dil temelini olmamasından, dersin öğrenme seviyelerine uygun bir şekilde anlatılmaması, haftalık ders saatinin az olmasından ve ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz olmasından dolayı mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.

Tablo 17. Mesleki Yabancı Dil Dersini Geliştirmeye İlişkin Öğrencilerin Başka Görüş ve Önerilerinin Dağılımı

Başka Görüş ve Öneriler	f	%
Dersi anlamakta zorlanıyorum.	470	4,66%
Araç-gereçlerin yetersiz olduğunu düşünüyorum.	285	2,83%
Yabancı dilde konuşma konusunda zorlanıyorum.	242	2,40%
Ders verimli geçmiyor.	137	1,36%
Ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz-modül alanımıza uygun değil-modül seviyeme uygun değil-modülde diyalogların ve etkinliklerin olmaması	105	1,04%
Öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği/Yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesi	86	0,85%
Sınıf mevcudunun fazla olduğunu düşünüyorum.	82	0,81%
Haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu düşünüyorum.	76	0,75%
Dersi sevmiyorum.	52	0,52%
Eğitim ortamının uygun olmadığını düşünüyorum.	44	0,44%
Yabancı dilde yazma konusunda zorlanıyorum.	38	0,38%
Dersi önemsiyorum.	28	0,28%
Temelim yetersiz.	21	0,21%
Dil laboratuvarı yetersiz.	21	0,21%
Ders başka dillerde de verilmeli.	19	0,19%
Yabancı dilde okuma konusunda zorlanıyorum.	14	0,14%
Dersi seviyorum.	12	0,12%
Diğer	24	0,24%
Görüş bildirilmemiştir.	8.324	82,58%
Toplam	10.080	100%

Tablo 17 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersini geliştirmeye yönelik başka görüş ve öneri bildiren 1.756 öğrencinin; öncelikle dersi anlamakta güçlük çektikleri, araç-gereçlerin yetersiz olduğu, yabancı dilde konuşma konusunda zorlandıkları, dersin verimli geçmediği, ders kitabının/modülün içerik olarak yetersiz olduğu, alanlarına ya da seviyelerine uygun olmadığı, modülde diyalogların ve etkinliklerin olmadığı, öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği/yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin derse girdiği, sınıf mevcudunun fazla olduğu, haftalık ders saatinin yetersiz olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

4.2.ÖĞRETMEN ANKETİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde; araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgilerine, mesleki yabancı dil, mesleki yabancı dil 1, mesleki yabancı dil 2, mesleki yabancı dilde terimler, mesleki yabancı dilde iletişim kurma ve teknik yabancı dil derslerinin amaçlarına, içeriğine, öğretim süreçlerine, ölçme ve değerlendirmesine ve geliştirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.2.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin illere, İBBS-1'e, cinsiyete, öğrenim durumlarına, hizmet sürelerine, mesleki yabancı dil eğitimi verdiği meslek alanlarına, okuttuğu mesleki yabancı dil içeriği olan derslere ve bu dersleri okuttuğu dillere göre dağılımlar yer almaktadır.

4.2.1.1. Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

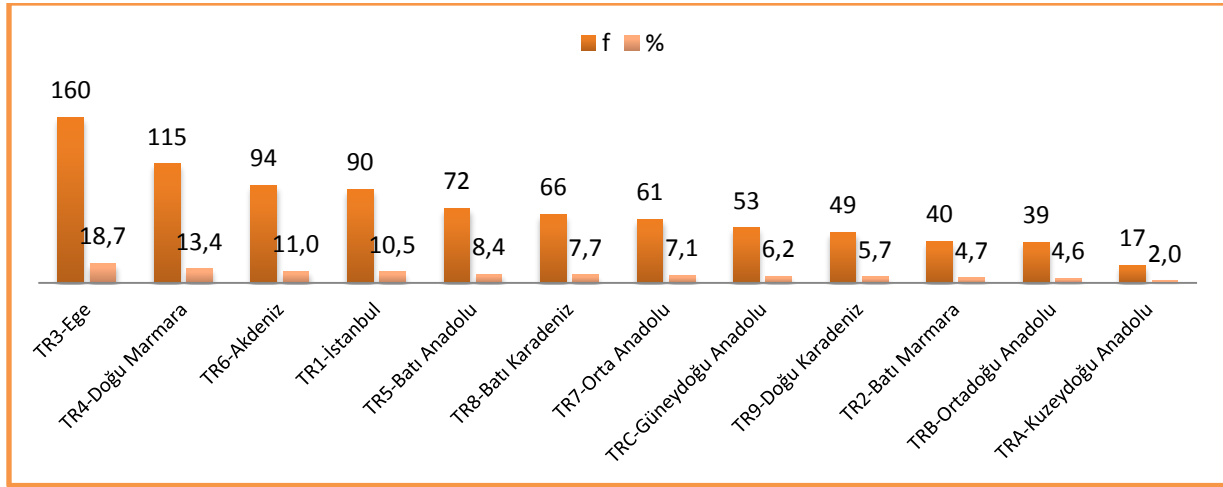
Araştırmaya katılan 856 öğretmene ilişkin verilerin illere göre dağılımı Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

S. No	İLLER	f	%	S. No	İLLER	f	%	S. No	İLLER	f	%
1	Adana	24	2,8	28	Erzincan	7	,8	55	Mardin	2	,2
2	Adıyaman	5	,6	29	Erzurum	4	,5	56	Mersin	15	1,8
3	Afyonkarahisar	16	1,9	30	Eskişehir	12	1,4	57	Muğla	26	3,0
4	Ağrı	1	,1	31	Gaziantep	12	1,4	58	Muş	7	,8
5	Aksaray	5	,6	32	Giresun	18	2,1	59	Nevşehir	8	,9
6	Amasya	11	1,3	33	Gümüşhane	5	,6	60	Niğde	4	,5
7	Ankara	51	6,0	34	Hakkari	2	,2	61	Ordu	12	1,4
8	Antalya	27	3,2	35	Hatay	15	1,8	62	Osmaniye	1	,1
9	Ardahan	2	,2	36	Iğdır	2	,2	63	Rize	5	,6
10	Aydın	26	3,0	37	Isparta	2	,2	64	Sakarya	20	2,3
11	Balıkesir	10	1,2	38	İstanbul	90	10,5	65	Samsun	1	,1
12	Bartın	1	,1	39	İzmir	38	4,4	66	Siirt	2	,2
13	Batman	3	,4	40	Kahramanmaraş	5	,6	67	Sinop	11	1,3
14	Bilecik	3	,4	41	Karabük	3	,4	68	Sivas	9	1,1
15	Bingöl	1	,1	42	Karaman	4	,5	69	Şanlıurfa	10	1,2
16	Bitlis	4	,5	43	Kars	1	,1	70	Şırnak	3	,4
17	Bolu	12	1,4	44	Kastamonu	4	,5	71	Tekirdağ	10	1,2
18	Burdur	5	,6	45	Kayseri	13	1,5	72	Tokat	12	1,4
19	Bursa	34	4,0	46	Kırıkkale	9	1,1	73	Trabzon	9	1,1
20	Çanakkale	7	,8	47	Kırklareli	8	,9	74	Tunceli	3	,4
21	Çankırı	4	,5	48	Kırşehir	6	,7	75	Uşak	4	,5
22	Çorum	6	,7	49	Kilis	3	,4	76	Van	11	1,3
23	Denizli	15	1,8	50	Kocaeli	20	2,3	77	Yalova	9	1,1
24	Diyarbakır	13	1,5	51	Konya	17	2,0	78	Yozgat	7	,8
25	Düzce	5	,6	52	Kütahya	11	1,3	79	Zonguldak	13	1,5
26	Edirne	5	,6	53	Malatya	3	,4				
27	Elazığ	8	,9	54	Manisa	24	2,8				
TOPLAM						856					

Tablo 18 incelendiğinde öğretmen anketine 79 ilden katılım sağlandığı görülmektedir. Öğretmen anketi sonuçlarına göre toplam 856 öğretmenden en fazla katılım 90 (%10,5) öğretmen ile İstanbul, 51 (%6) öğretmen ile Ankara ve 38 (%4,4) öğretmen ile İzmir'den olmuştur. En az katılımın olduğu iller ise 1'er öğretmen ile Ağrı, Bartın, Bingöl, Kars, Osmaniye ve Samsun'dur.

4.2.1.2. Öğretmenlerin İBBS-1'e Göre Dağılımı

Grafik 16. Öğretmenlerin İBBS-1'e Göre Dağılımı

Grafik 16 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 160'ının (%18,7) Ege, 115'inin (%13,4) Doğu Marmara, 94'ünün (%11) Akdeniz ve 17'sinin (%2) Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinden olduğu görülmektedir.

4.2.1.3. Öğretmenlerin Cinsiyet ve Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet ve öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 19'da verilmiştir.

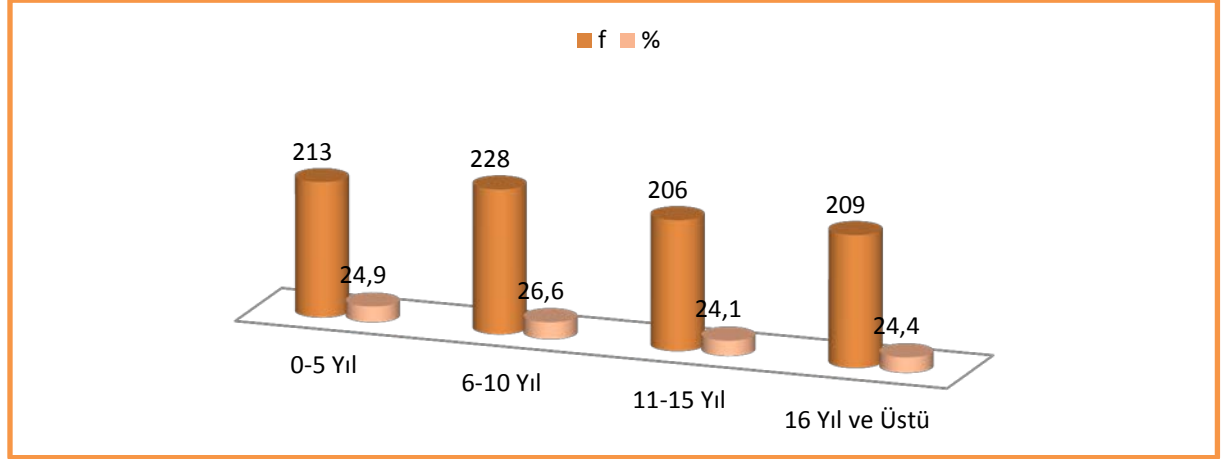
Tablo 19. Öğretmenlerin Cinsiyet ve Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

			CİNSİYET		TOPLAM
			Erkek	Kadın	
ÖĞRENİM DURUMU	Yüksekokul	f	7	4	11
		% Öğrenim Durumu	63,6%	36,4%	100,0%
		% Cinsiyet	1,4%	1,1%	1,3%
		% Toplam	,8%	,5%	1,3%
	Lisans	f	443	332	775
		% Öğrenim Durumu	57,2%	42,8%	100,0%
		% Cinsiyet	90,6%	90,5%	90,5%
		% Toplam	51,8%	38,8%	90,5%
	Yüksek Lisans	f	38	30	68
		% Öğrenim Durumu	55,9%	44,1%	100,0%
		% Cinsiyet	7,8%	8,2%	7,9%
		% Toplam	4,4%	3,5%	7,9%
	Doktora	f	1	1	2
		% Öğrenim Durumu	50,0%	50,0%	100,0%
		% Cinsiyet	,2%	,3%	,2%
		% Toplam	,1%	,1%	,2%
TOPLAM		f	489	367	856
		% Öğrenim Durumu	57,1%	42,9%	100,0%
		% Cinsiyet	100,0%	100,0%	100,0%
		% Toplam	57,1%	42,9%	100,0%

Tablo 19 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 489'unun (%57,1) erkek, 367'sinin (%42,9) kadın olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11'i (%1,3) yüksekokul, 775'i (%90,5) lisans, 68'i (%7,9) yüksek lisans ve 2'si (%0,2) doktora mezunudur. Erkek öğretmenlerin %1,4'ü yüksekokul, %90,6'sı lisans, %7,8'i yüksek lisans ve %0,2'si doktora mezunudur. Lisans mezunu öğretmenlerin %57,2'si erkek iken %42,8'i kadın öğretmendir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 51,8'i erkek ve lisans mezunudur. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenler içinde erkek ve lisans mezunu öğretmenlerin ağırlıklı olduğu söylenebilir.

4.2.1.4. Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet sürelerine göre dağılımı Grafik 17'de verilmiştir:

Grafik 17. Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Grafik 17 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin 213'ünün (%24,9) en fazla 5 yıl, 228'inin (%26,6) 6 ile 10 yıl arası, 206'sının (%24,1) 11 ile 15 yıl arası ve 209'unun (%24,4) 16 ve daha fazla yıl hizmet ettiği görülmektedir.

4.2.1.5. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Dersleri Okuttukları Meslek Alanlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri okuttukları meslek alanlarına göre dağılımı Tablo 20'de verilmiştir:

Tablo 20. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Dersleri Okuttukları Meslek Alanlarına Göre Dağılımı

MESLEK ALANLARI	f	%
Bilişim Teknolojileri	343	40,07
Yiyecek İçecek Hizmetleri	151	17,64
Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri, Yiyecek İçecek Hizmetleri	77	9,00
Makine Teknolojisi	37	4,32
Motorlu Araçlar Teknolojisi	32	3,74
Denizcilik	27	3,15
Muhasebe Ve Finansman	17	1,99
Metal Teknolojisi	13	1,52
Büro Yönetimi	11	1,29
Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri	10	1,17
Yiyecek İçecek Hizmetleri, Bilişim Teknolojileri	10	1,17
Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri, Yiyecek İçecek Hizmetleri	9	1,05
Giyim Üretim Teknolojisi, Yiyecek İçecek Hizmetleri	8	,93
Hasta Ve Yaşlı Hizmetleri	7	,82
Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri	6	,70
Muhasebe Ve Finansman, Pazarlama Ve Perakende	4	,47
Yiyecek İçecek Hizmetleri, Büro Yönetimi	4	,47
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	3	,35
Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri, Yiyecek İçecek Hizmetleri, Bilişim Teknolojileri	3	,35
Halkla İlişkiler Ve Organizasyon Hizmetleri	3	,35
Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri, Yiyecek İçecek Hizmetleri, Denizcilik	3	,35
Makine Teknolojisi, Metal Teknolojisi, Bilişim Teknolojileri	3	,35
Pazarlama Ve Perakende	3	,35
Raylı Sistemler Teknolojisi	3	,35
Bilişim Teknolojileri, Büro Yönetimi	2	,23
Gemi Yapımı	2	,23
Giyim Üretim Teknolojisi	2	,23
Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri, Büro Yönetimi	2	,23
Hasta Ve Yaşlı Hizmetleri, Yiyecek İçecek Hizmetleri	2	,23
Makine Teknolojisi, Bilişim Teknolojileri	2	,23
Metalürji Teknolojisi	2	,23
Muhasebe Ve Finansman, Bilişim Teknolojileri	2	,23
Muhasebe Ve Finansman, Bilişim Teknolojileri, Büro Yönetimi	2	,23
Uçak Bakım	2	,23
Diğer	49	5,72
Toplam	856	100

Tablo 20 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 343'ü (%40,07) bilişim teknolojileri, 151'i (%17,64) yiyecek ve içecek hizmetleri ve 77'sinin (%9) hem konaklama ve seyahat hizmetleri hem de yiyecek içecek hizmetleri meslek alanlarında mesleki yabancı dil eğitimi verdikleri görülmektedir.

4.2.1.6. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslere ve Bu Dersleri Okuttukları Dillere Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okuttukları mesleki yabancı dil içeriği olan derslere ve bu dersleri okuttukları dillere göre dağılımı Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21. Öğretmenlerin Okuttukları Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslere ve Bu Dersleri Okuttukları Dillere Göre Dağılımı

DERSLER	DİLLER							TOPLAM
	Almanca	Çince	Fransızca	Fransızca İngilizce	İngilizce	İngilizce Rusça	Rusça	
Mesleki Yabancı Dil	2	1	0	0	504	0	2	509
Mesleki Yabancı Dil 1	1	0	1	0	57	0	0	59
Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2	0	0	0	1	39	0	0	40
Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil 1,Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dil 2	0	0	0	0	13	0	0	13
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1	1	0	0	0	42	0	1	44
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	1	1	0	2
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2	1	0	0	0	54	0	2	57
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	3	0	0	3
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma ,Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Mesleki Yabancı Dilde Terimler	0	0	0	0	2	0	1	3
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	1	0	0	0	5	0	0	6
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma ,Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	5	0	0	5
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Mesleki Yabancı Dilde Terimler,Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dil,Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dil 2,Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1,Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma, Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1

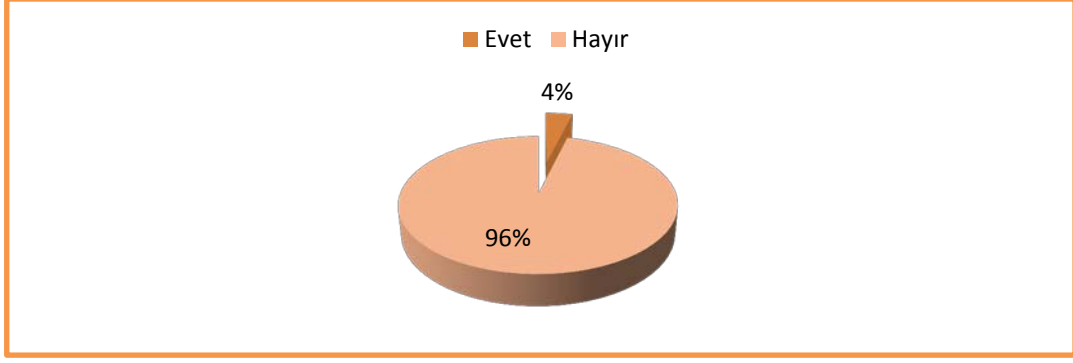
Tablo 21. (Devam)

DERSLER	DİLLER							TOPLAM
	Almanca	Çince	Fransızca	Fransızca İngilizce	İngilizce	İngilizce Rusça	Rusça	
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1, Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1, Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 2	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dilde Terimler	0	0	0	0	6	0	0	6
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma, Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	1	0	0	1
Mesleki Yabancı Dil, Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	9	0	0	9
Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	2	0	0	2
Mesleki Yabancı Dilde Terimler	0	0	0	0	10	0	0	10
Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma	0	0	0	0	1	0	0	1
Teknik Yabancı Dil	0	0	0	0	66	0	0	66
TOPLAM	6	1	1	1	840	1	6	856

Tablo 21 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 509'unun sadece mesleki yabancı dil dersini 66'sının ise sadece teknik yabancı dil dersini okuttuğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 840'ı mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri İngilizce, 6'sı Almanca, yine 6'sı Rusça, 1'i Çince, 1'i Fransızca, 1'i hem Fransızca hem İngilizce ve 1'i hem İngilizce hem Rusça olarak okutmaktadır.

4.2.1.7. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersi İle İlgili Hizmetiçi Eğitim, Kurs veya Seminere Katılım Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersi ile ilgili hizmetiçi eğitim, kurs veya seminere katılım durumuna göre dağılımı Grafik 18'de verilmiştir.

Grafik 18. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersi ile ilgili Hizmetiçi Eğitim, Kurs veya Seminere Katılım Durumuna Göre Dağılımı

Grafik 18 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %96'sının mesleki yabancı dil dersi ile ilgili hizmet içi eğitim, kurs veya seminere katılmadığı, %4'ünün ise katıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu konuda hizmetiçi eğitim, kurs veya seminere katılmamasının sebeplerinin ya bu konuda öğretmenler tarafından ihtiyaç görülmemesi ya da hizmetiçi eğitim, kurs veya seminer açılmaması olduğu söylenebilir. Bu konunun diğer sorularla incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

4.2.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinin amaçlarına ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 22'de sunulmuştur.

Tablo 22. Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

S. NO	Mesleki yabancı dil dersi sayesinde öğrenci;	HİÇ KATILMIYORUM (%)	KATILMIYORUM (%)	KARARSIZIM (%)	KATILYORUM (%)	TAMAMEN KATILYORUM (%)	$\bar{X}$	s
1	Yabancı dilde alanıyla ilgili temel kavramları bilir.	1,4	5,8	9,1	65,1	18,6	3,94	,796
2	Yabancı dilde alanıyla ilgili konuları dinleyip anlayabilir.	4,1	17,8	23,7	47,1	7,4	3,36	,989
3	Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilir.	8,2	27,2	28,6	31,1	4,9	2,97	1,052
4	Alanıyla ilgili yabancı dilde yazılmış metinleri okuyup anlayabilir.	4,7	17,4	26,3	46,8	4,8	3,30	,966
5	Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini yazılı olarak ifade edebilir.	8,3	27,2	33,8	27,8	2,9	2,90	,995
6	Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabilir.	10,6	30,1	33,1	23,7	2,5	2,77	1,006
7	Yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanıyla ilgili konularda araştırma yapabilir.	7,4	21,7	27,5	39,3	4,2	3,11	1,030
8	Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilir.	5,8	19,2	27,5	43,8	3,7	3,20	,986
9	Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğini düşünüyorum.	17,8	34,9	30,0	15,8	1,5	2,48	1,006
10	Mesleki Yabancı Dil dersinde edindiği bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilir.	5,8	15,7	19,7	50,9	7,8	3,39	1,029

Tablo 22 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin; öğrencilerin yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar (%83,7), konuları yabancı dilde dinleyip anlama (%54,5), yazılmış metinleri okuyup anlama (%51,6), yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme (%43,5), yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme (%47,5) ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilme (%58,7) konusunda olumlu yönde görüş bildirdikleri görülmektedir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde öğretmenlerin; öğrencilerin alanlarıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ve yazılı olarak ifade edebilmesi konusunda öğretmen görüşlerinin dağılımının olumlu ya da olumsuz yani belli bir yönde yığılmadığı söylenebilir. Ancak öğretmenlerin %40,7'si “Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabilir.” ve %52,7'si “Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğini düşünüyorum.” ifadesine olumsuz yönde görüş bildirmiştir. Böylece mesleki yabancı dil öğretiminde öğrencilerin yabancı dilde özellikle konuşma ve

yazma becerilerini geliştirmeye yönelik yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.

4.2.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dersinin içeriğine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Tablo 23'te sunulmuştur.

Tablo 23. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Öğrenci,	HİÇ KATILMIYORUM (%)	KATILMIYORUM (%)	KARARSIZIM (%)	KATILYORUM (%)	TAMAMEN KATILYORUM (%)	$\bar{X}$	s
Mesleki yabancı dil dersinin konularının önemine inanır.	3,9	15,2	20,1	51,1	9,8	3,48	,991
Mesleki yabancı dil dersinin konularına ilgi duyar.	4,1	14,8	26,2	46,6	8,3	3,40	,974

Tablo 23 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %60,9'u "*Öğrenci mesleki yabancı dil dersinin konularının önemine inanır.*" ifadesine olumlu yönde cevap verirken %19,1'inin olumsuz yönde cevap verdiği ve %20,1'inin bu konuda kararsız olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin %54,9'u "*Öğrenci mesleki yabancı dil dersinin konularına ilgi duyar.*" ifadesine olumlu yönde cevap verirken %18,9'unun olumsuz yönde cevap verdiği ve %26,2'sinin bu konuda kararsız olduğu görülmektedir.

4.2.4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

4.2.4.1. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Dört Temel Becerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde kullanılan dört temel becerinin kullanım sıklığına göre öğretmen görüşlerinin dağılımı Tablo 24'te yer almaktadır.

Tablo 24. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İşlenişinde Kullanılan Dört Temel Becerinin Kullanım Sıklığına Göre Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

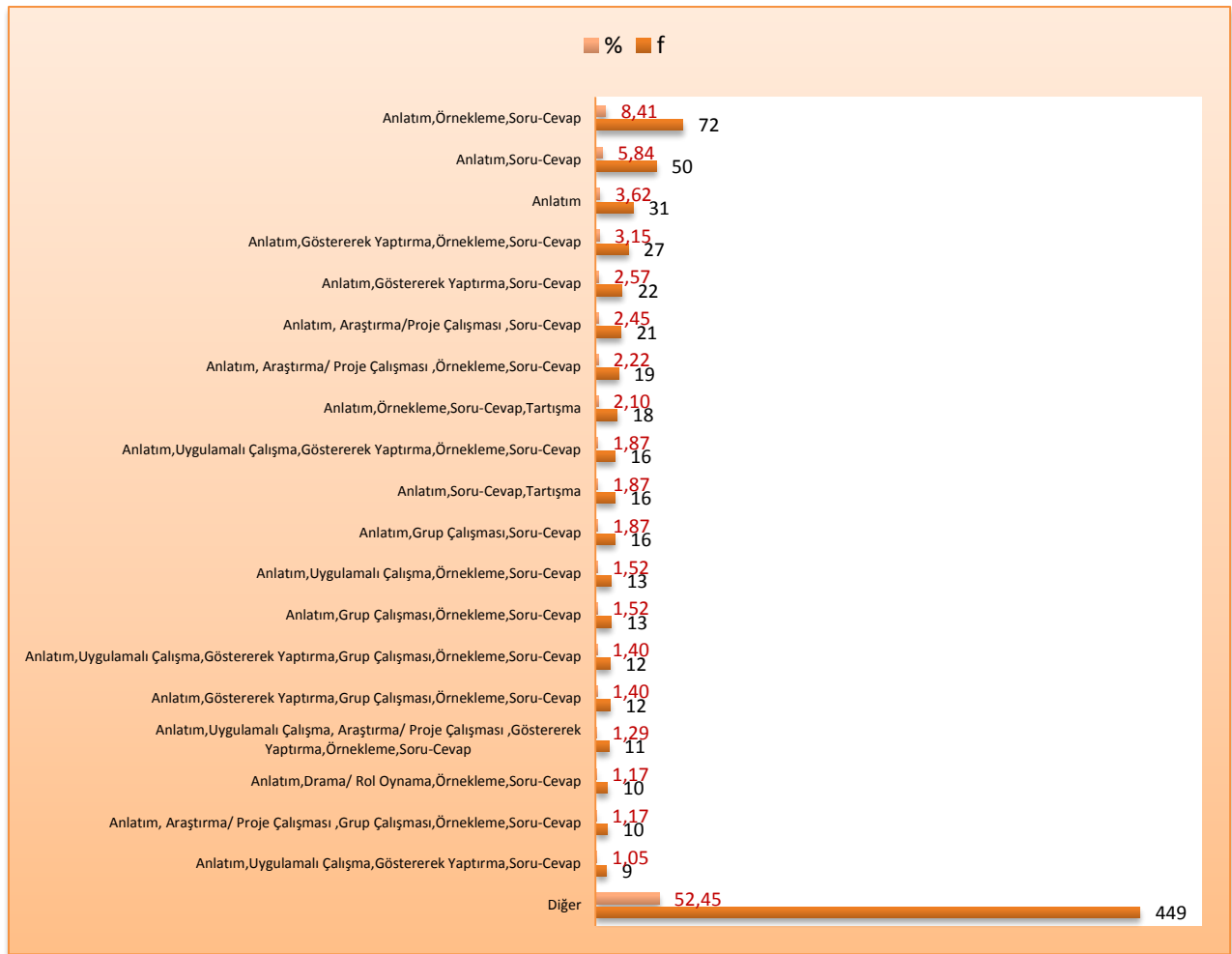
Öğrenci, Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde yabancı dilde aşağıdaki becerileri hangi sıklıkta kullanır?	HİÇBİR ZAMAN (%)	BAZEN (%)	HER ZAMAN (%)	$\bar{X}$	s
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde KONUŞMA BECERİSİNİ hangi sıklıkta kullanır?	16,0	70,7	13,3	1,97	,541
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde OKUMA BECERİSİNİ hangi sıklıkta kullanır?	5,8	53,3	40,9	2,35	,587
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde DİNLEME BECERİSİNİ hangi sıklıkta kullanır?	11,9	56,8	31,3	2,19	,629
Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde YAZMA BECERİSİNİ hangi sıklıkta kullanır?	8,6	67,3	24,1	2,15	,551

Tablo 24 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %70,7’sinin mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde öğrencinin konuşma becerisini, %53,3’ünün okuma becerisini, %56,8’inin dinleme becerisini ve %67,3’ünün yazma becerisini “bazen” kullandıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

“Hiçbir zaman” kullanılmama yüzdeleri incelendiğinde; mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde öğrencinin sırasıyla konuşma, dinleme, yazma ve okuma becerisini kullanmasını sağlayacak yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.

4.2.4.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Sıklığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

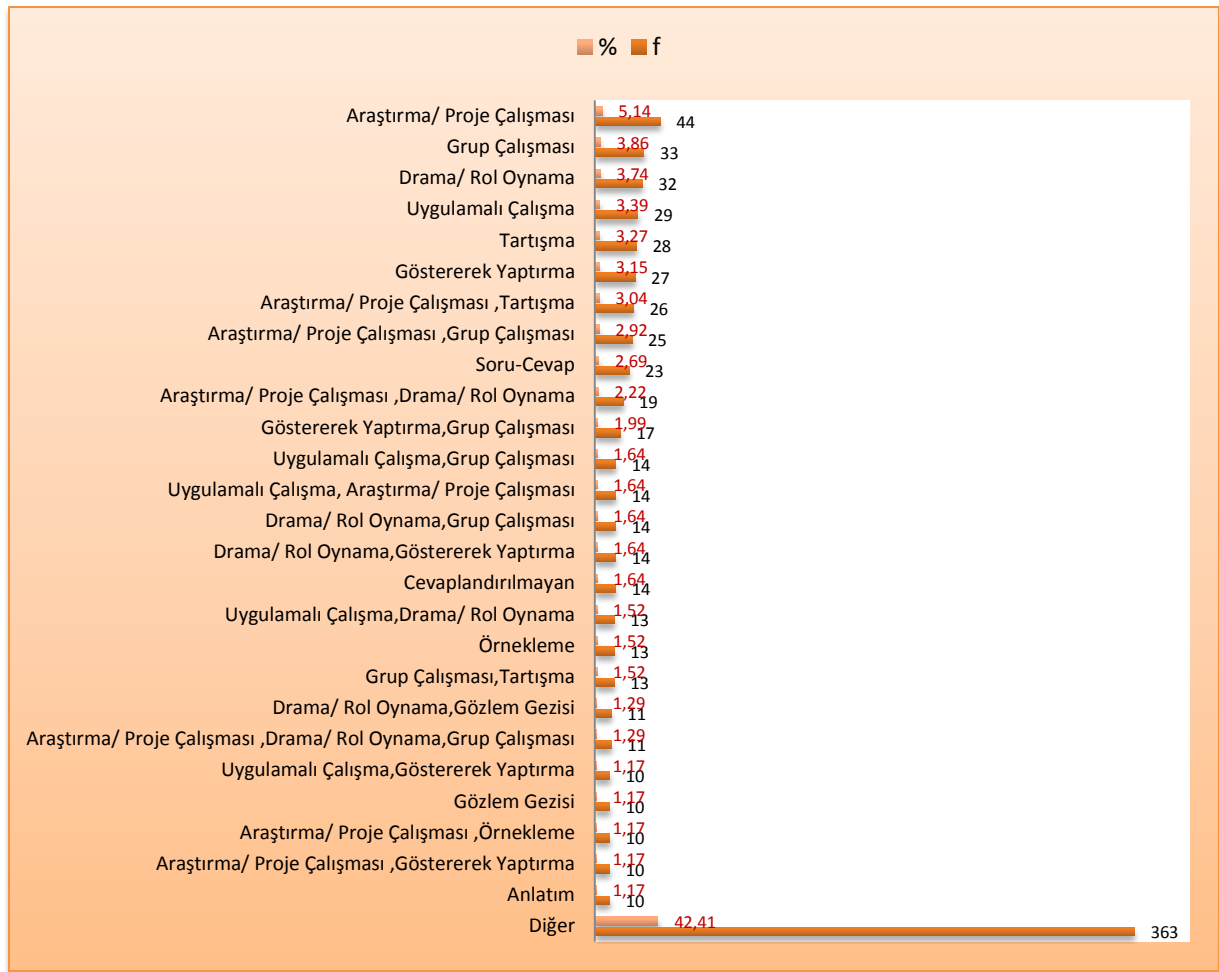
Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “her zaman” kullanılan yöntemlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 19’da yer almaktadır.

Grafik 19. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Her Zaman Kullanılan Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 19 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 72’sinin (%8,41) anlatım, örnekleme, soru-cevap, 50’sinin (%5,84) anlatım, soru-cevap ve 31’inin (%3,62) sadece anlatım yöntemini mesleki yabancı dil dersinde “her zaman” kullandıkları görülmektedir.

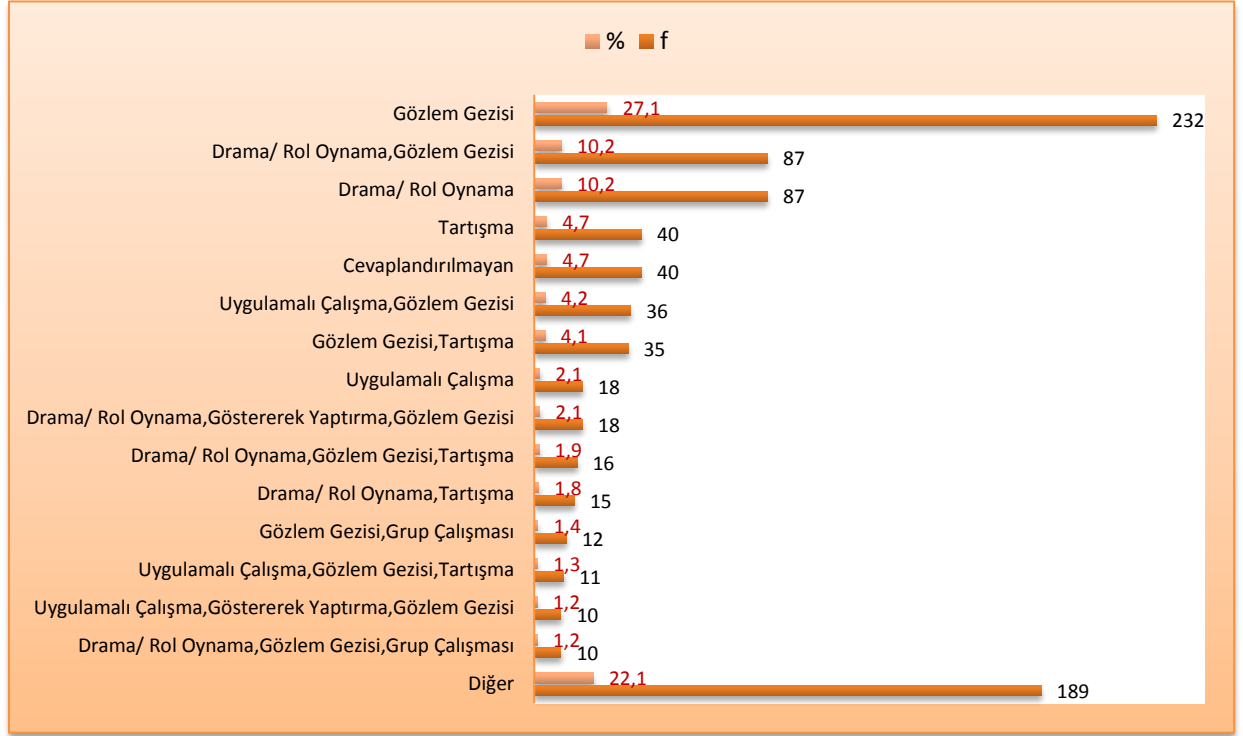
Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “bazen” kullanılan yöntemlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 20’de yer almaktadır.

Grafik 20. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Bazen Kullanılan Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 20 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 44'ünün (%5,14) araştırma/proje çalışması, 33'ünün (%3,86) grup çalışması ve 32'sinin (%3,74) drama/rol oynama yöntemini mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “bazen” kullandıkları görülmektedir.

Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “hiçbir zaman” kullanılmayan yöntemlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 21’de yer almaktadır.

Grafik 21. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 21 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 232’sinin (%27,1) gözlem gezisini, 87’sinin (%10,2) drama/rol oynama ve gözlem gezisini, 87’sinin (%10,2) sadece drama/rol oynama yöntemini mesleki yabancı dil dersinde “hiçbir zaman” kullanmadıkları görülmektedir.

4.2.4.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde “hiçbir zaman” kullanılmayan yöntemlerin neden kullanılmadığına ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 22’de yer almaktadır.

Grafik 22. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 22 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin “hiçbir zaman” kullanmadıkları yöntemleri 62’sinin (%7,24) ders süresi, okulun fiziki olanakları ve yöntemin maliyeti, 41’inin (%4,79) dersin ve konunun özelliği, 39’unun (%4,56) yöntemin maliyeti, 37’sinin (%4,32) öğrenci sayısı ve özellikleri yüzünden tercih etmedikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 14’ü (%1,64) sıralanan nedenler dışında başka nedenler de ileri sürmüştür. Bu nedenlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Tablo 25’te sunulmuştur.

Tablo 25. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Yöntemlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Başka Nedenler Belirten Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

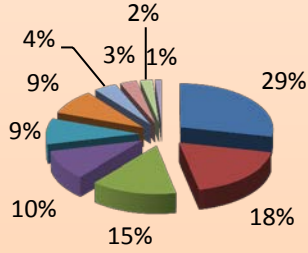
S. No	Görüşler	f
1	Öğrencilerin yabancı dil yetersizliği olduğu için; derslerde drama, rol oynama ve tartışma gibi aktivitelere yer verilememektedir.	10
2	Gözlem gezisi ile ilgili izin işlemlerinin uzunluğu, bürokratik engellerin bulunması ve kabul eden işletmelerin isteksizlikleri	8
3	Gezi yapacak mali kaynak ile öğrenci velisinin izin sorunu.	8
4	Öğrencilerin yabancı dil öğrenme konusundaki ilgisizlikleri	7
5	Mesleki yabancı dil dersi materyalinin yeterli düzeyde çeşitlilik içermemesi.	4
6	Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyesinin çok düşük olması	4
7	Modüllerin öğrenci seviyesinin üzerinde yazılmış olması	3
8	Gözlem gezisi ile ilgili öğrencilerin güvenliğinin sağlamadaki zorluk.	1
9	Mesleki yabancı dil ders kitapları bölüme paralel olmayışı, örneğin; hasta ve yaşlı bakımı hizmetleri bölümüne turizm otelcilik kitabının kullanılması gibi.	1
10	Gözlem gezisi faaliyetlerinin haftalık ders programına uygun olarak yapılmaması	1
11	Yurt dışında benzer alanda workshop yapılması anlamlı olur. Avrupa Birliği projesi ile her yıl her öğrenciyi yurt dışına götürmek imkan dahilinde değil.	1
TOPLAM		48

Tablo 25 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersinde “hiçbir zaman” kullanılmayan yöntemlerin neden kullanılmadığına ilişkin başka nedenler belirten 14 öğretmenden en az birinin birden çok neden belirttiği görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 10’u öğrencilerin yabancı dil yetersizliği olduğu için derslerde drama, rol oynama ve tartışma gibi aktivitelere yer verilmediğini, 8’i gözlem gezisi ile ilgili izin işlemlerinin uzunluğu, bürokratik engellerin bulunması ve kabul eden işletmelerin isteksizlikleri, yine 8’i de gezi yapacak mali kaynak ile öğrenci velisinin izin sorunu yüzünden “gözlem gezisi” yöntemini tercih etmediklerini ifade etmiştir.

4.2.4.4. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Olduğu Düşünülen Yöntemlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde en etkili olduğu düşünülen yöntemlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 23, 24 ve 25’te yer almaktadır.

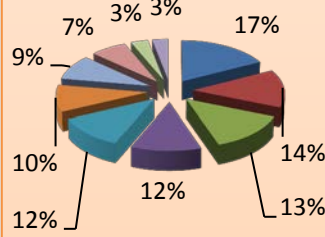
En Etkili Birinci Yöntem

- Anlatım
- Uygulamalı Çalışma
- Drama/Rol Oynama
- Göstererek Yaptırma
- Araştırma/Proje Çalışması
- Soru-Cevap
- Örnekleme
- Grup Çalışması
- Gözlem Gezisi
- Tartışma

Grafik 23. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Birinci Yönteme İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

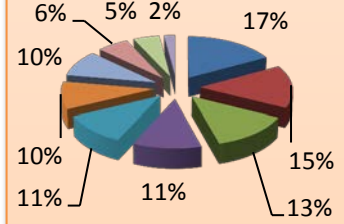
En Etkili İkinci Yöntem

- Soru-Cevap
- Anlatım
- Göstererek Yaptırma
- Araştırma/Proje Çalışması
- Uygulamalı Çalışma
- Drama/Rol Oynama
- Örnekleme
- Grup Çalışması
- Tartışma
- Gözlem Gezisi

Grafik 24. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili İkinci Yönteme İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili Üçüncü Yöntem

- Soru-Cevap
- Anlatım
- Uygulamalı Çalışma
- Araştırma/Proje Çalışması
- Grup Çalışması
- Göstererek Yaptırma
- Örnekleme
- Drama/Rol Oynama
- Tartışma
- Gözlem Gezisi

Grafik 25. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde En Etkili Üçüncü Yönteme İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 23 incelendiğinde öğretmenlerin %29'unun anlatımı, %18'inin uygulamalı çalışmayı ve %15'nin drama/rol oynama yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili birinci yöntem olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 24 incelendiğinde öğretmenlerin %17'sinin soru-cevap, %14'ünün anlatımı ve %13'ünün göstererek yaptırma yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili ikinci yöntem olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 25 incelendiğinde öğretmenlerin %17'sinin soru-cevap, %15'inin anlatımı ve %13'ünün uygulamalı çalışma yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili üçüncü yöntem olarak düşündükleri görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun sırasıyla anlatım, soru-cevap, uygulamalı çalışma, drama/rol oynama ve göstererek yaptırma yöntemlerini mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde en etkili yöntemler olarak düşündüğü söylenebilir.

4.2.4.5. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine, Eğitim Ortamına, Sınıf Mevcuduna ve Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatine, eğitim ortamına, sınıf mevcuduna ve kullanılan araç-gereçlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Tablo 26'da yer almaktadır.

Tablo 26. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine, Eğitim Ortamına, Sınıf Mevcuduna ve Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Mesleki Yabancı Dil dersinin öğretim süreçlerine ilişkin aşağıdaki ifadelere ne derecede katılıyorsunuz?	HIÇ KATILMIYORUM (%)	KATILMIYORUM (%)	KARARSIZIM (%)	KATILYORUM (%)	TAMAMEN KATILYORUM (%)	$\bar{X}$	s
Mesleki Yabancı Dil dersine ayrılan haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	14,3	31,3	13,3	34,1	7,0	2,88	1,222
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu düşünüyorum.	16,0	28,6	15,7	33,3	6,4	2,86	1,224
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu düşünüyorum.	10,7	20,8	12,5	43,3	12,6	3,26	1,228
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	14,5	30,4	20,6	29,7	4,9	2,80	1,157
Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını düşünüyorum.	5,5	10,6	16,7	52,1	15,1	3,61	1,041
Mesleki Yabancı Dil dersinin modülleri içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek niteliktedir.	16,5	25,4	27,7	27,6	2,9	2,75	1,116
Mesleki Yabancı Dil dersinin modülleri içerik olarak öğrenci seviyesine uygundur.	21,1	28,4	21,0	27,1	2,3	2,61	1,159
Mesleki Yabancı Dil dersinin modüllerinin görsel tasarımı; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek niteliktedir.	21,7	30,7	22,5	23,0	2,0	2,53	1,125
Mesleki Yabancı Dil dersinin yardımcı materyali içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek niteliktedir.	13,9	26,8	31,2	26,3	1,9	2,75	1,050
Mesleki Yabancı Dil dersinin yardımcı materyali içerik olarak öğrenci seviyesine uygundur.	14,8	26,9	30,8	25,6	1,9	2,73	1,058
Mesleki Yabancı Dil dersinin yardımcı materyalinin görsel tasarımı; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek niteliktedir.	15,7	27,2	29,8	25,4	2,0	2,71	1,071

Tablo 26 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %45,6'sının mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatini yeterli bulmadığını, %41,1'inin bulduğunu ve %13,3'nün bu konuda kararsız olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin %44,6'sı okullarında mesleki yabancı dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olmadığını, %39,7'si uygun olduğunu ve %15,7'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %55,9'u okullarında mesleki yabancı dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu, %31,5'i olmadığını ve %12,5'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %44,9'u okullarında mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olmadığını, %34,6'sının yeterli olduğunu ve %20,6'sının bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. %67,2'si mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını, %16,1'i sağlamadığını ve %16,7'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41,9'u mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte olmadığını, %30,5'i olduğunu ve %27,7'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %49,5'i mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin içerik olarak öğrenci seviyesine uygun olmadığını, %29'4'ü uygun olduğunu ve %21'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52'4'ü mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin görsel tasarımının; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olmadığını, %25'i olduğunu ve %22,5'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %40,7'si mesleki yabancı dil dersinin yardımcı materyalinin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte olmadığını, %31,2'si bu konuda kararsız olduğunu ve %28'i yeterli olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41,7'si mesleki yabancı dil dersinin yardımcı materyalinin içerik olarak öğrenci seviyesine uygun olmadığını, %27,5'i uygun olduğunu ve %30,8'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. %42,9'umesleki yabancı dil dersinin yardımcı materyalinin görsel

tasarımının; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olmadığını, %27,4'ünün olduğunu ve %29,8'inin bu konuda kararsız olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

Tablo 26'ya ilişkin betimsel istatistikler incelendiğinde; mesleki yabancı dersine ilişkin olarak haftalık ders saati, sınıf/atölye ortamı, sınıf mevcudu, araç-gereçlerin yeterli olup olmadığı, modüllerin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte ve öğrenci seviyesine uygun olup olmadığı, yardımcı materyalin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte, öğrenci seviyesine uygunluğu ve görsel tasarımı; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olup olmadığı konusunda öğretmen görüşlerinin dağılımının olumlu ya da olumsuz belirli bir yönde yığılma göstermediği söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını ancak mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin görsel tasarımının; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olmadığını düşündüğü söylenebilir. Mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatine ilişkin öğretmen görüşlerinin meslek alanlarına göre dağılımı Tablo 27'de sunulmuştur.

Tablo 27. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Meslek Alanlarına Göre Dağılımı

ALAN	Yetersiz (f)	Yetersiz (%)	Kararsız (f)	Kararsız (%)	Yeterli (f)	Yeterli (%)	Toplam
Aile ve Tüketici Hizmetleri	2	100,00 %	0	0,00%		0,00%	2
Halkla İlişkiler Ve Organizasyon Hizmetleri	6	75,00%	0	0,00%	2	25,00%	8
Denizcilik	24	66,67%	4	11,11%	8	22,22%	36
Eğlence Hizmetleri	2	66,67%	0	0,00%	1	33,33%	3
Metalürji Teknolojisi	2	66,67%	0	0,00%	1	33,33%	3
Metal Teknolojisi	12	60,00%	2	10,00%	6	30,00%	20
Pazarlama ve Perakende	8	57,14%	1	7,14%	5	35,71%	14
Muhasebe ve Finansman	19	54,29%	3	8,57%	13	37,14%	35
Giyim Üretim Teknolojisi	8	53,33%	1	6,67%	6	40,00%	15
El Sanatları	1	50,00%	0	0,00%	1	50,00%	2
Tasarım Teknolojileri	1	50,00%	0	0,00%	1	50,00%	2
Tekstil Teknolojisi	2	50,00%	1	25,00%	1	25,00%	4
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	53	49,07%	10	9,26%	45	41,67%	108
Büro Yönetimi	16	48,48%	3	9,09%	14	42,42%	33
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	15	48,39%	4	12,90%	12	38,71%	31
Bilişim Teknolojileri	184	47,06%	51	13,04%	156	39,90%	391
Makine Teknolojisi	24	47,06%	9	17,65%	18	35,29%	51
Yiyecek İçecek Hizmetleri	131	44,71%	28	9,56%	134	45,73%	293
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	2	40,00%	1	20,00%	2	40,00%	5
Motorlu Araçlar Teknolojisi	14	35,90%	10	25,64%	15	38,46%	39
Uçak Bakım	1	33,33%	0	0,00%	2	66,67%	3
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	4	30,77%	2	15,38%	7	53,85%	13
Gemi Yapımı	1	25,00%	0	0,00%	3	75,00%	4
Raylı Sistemler Teknolojisi	1	16,67%	4	66,67%	1	16,67%	6
Ayakkabı ve Saraciye	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00 %	1
Kuyumculuk Teknolojisi	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00 %	1
Müzik Aletleri Yapımı	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00 %	1
Toplam	533	47,42%	134	11,92%	457	40,66%	1124

Tablo 27 incelendiğinde araştırmaya katılan 856 öğretmenin birden çok meslek alanında mesleki yabancı dil eğitimi verdiği görülmektedir. Bazı meslek alanlarında katılım az olduğu için bu meslek alanları analiz kapsamına alınmamıştır. Meslek alanlarına göre haftalık ders saatlerini yetersiz bulan öğretmen oranları incelendiğinde; analiz kapsamına alınan meslek alanlarından özellikle denizcilik, metal teknolojisi, muhasebe ve finansman, konaklama ve seyahat hizmetleri, bilişim teknolojileri ile makine teknolojisi meslek alanlarında haftalık ders saatlerine ilişkin güncelleme çalışmaları yapılabilir.

4.2.4.6. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “her zaman”, “bazen” kullanılan ve “hiçbir zaman” kullanılmayan araç-gereçlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 26, 27 ve 28’de yer almaktadır.

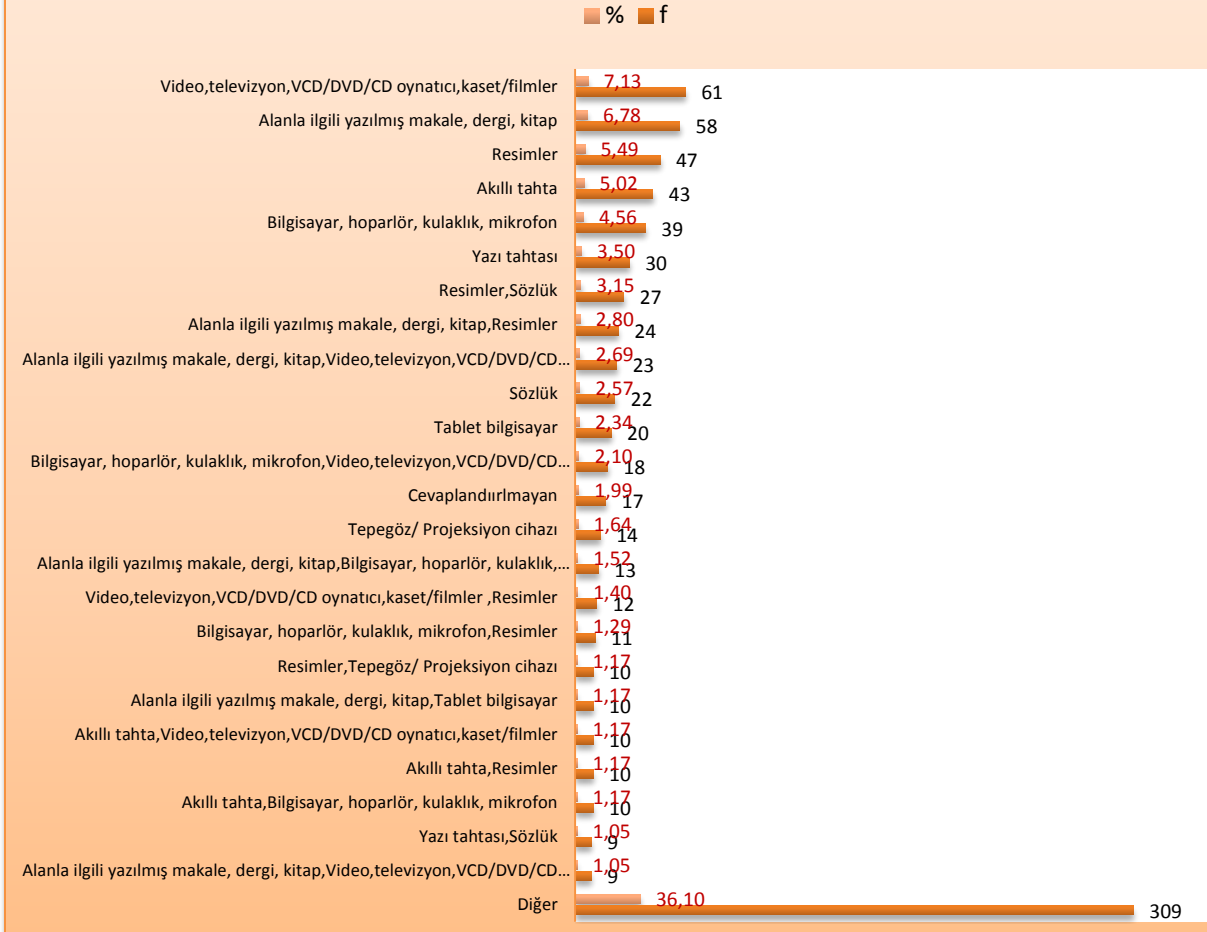

Grafik 26. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Her Zaman Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 26 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 50’sinin (%5,84) yazı tahtası, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali ve sözlüğü, 43’ünün (%5,02) yazı tahtasını, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, resimleri ve sözlüğü, 40’ının (%4,67) akıllı tahtayı, yazı tahtasını, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, sözlüğü mesleki yabancı dil dersinde “her zaman” kullandığı görülmektedir.

Özetle, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun yazı tahtası, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, sözlüğü, resimleri, akıllı tahtayı mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “her zaman” kullandıkları söylenebilir.

Bazen Kullanılan Araç-Gereçler

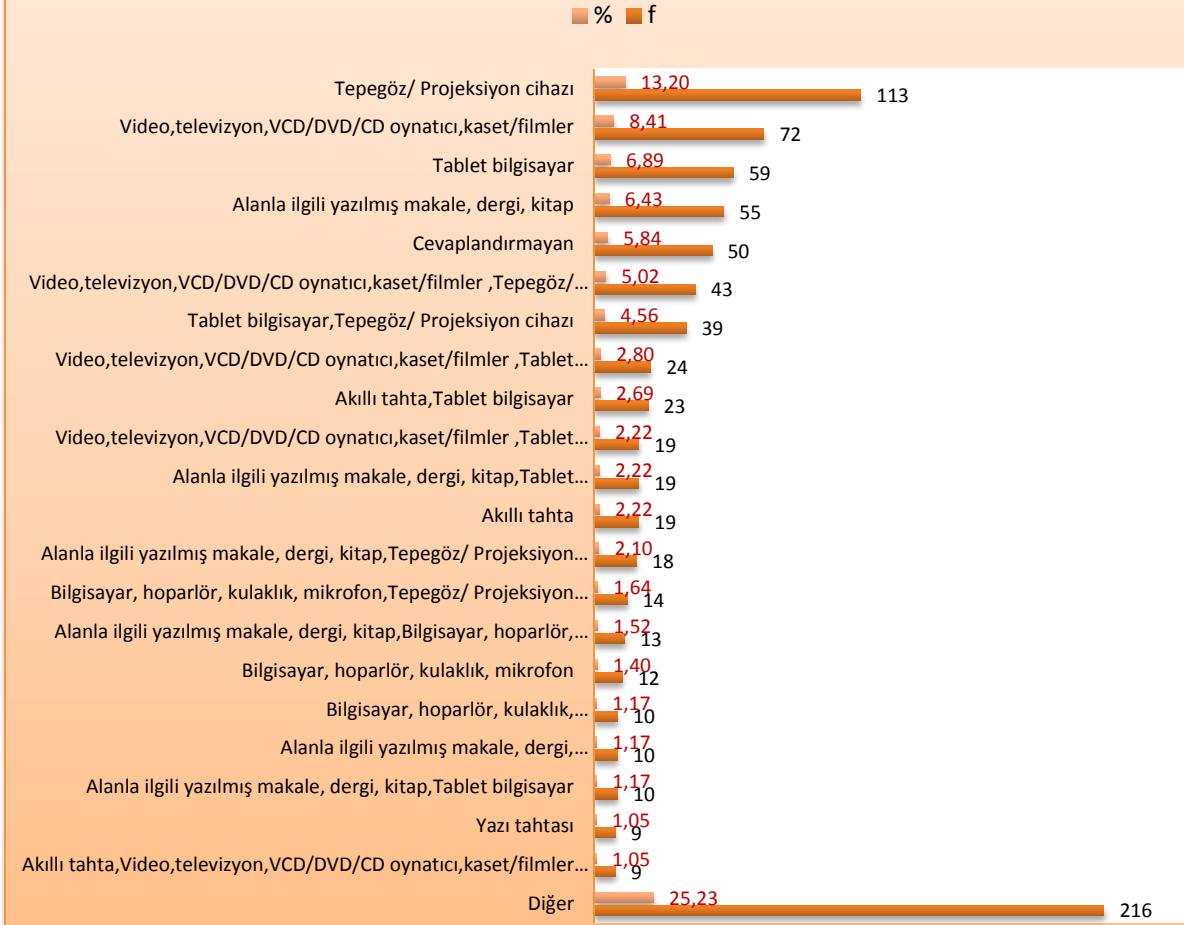

Grafik 27. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Bazen Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 27 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 61'inin (%7,13) video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, 58'inin (%6,78) alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap, 47'sinin (%5,49) resimleri mesleki yabancı dil dersinde “bazen” kullandıkları görülmektedir.

Özetle, araştırmaya katılan öğretmenlerin video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap ve resimleri mesleki yabancı dil dersinde “bazen” kullandıkları söylenebilir.

Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçler

Grafik 28. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 28 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 113'ünün (%13,20) tepegöz/projeksiyon cihazını, 72'sinin (%8,41) video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, 59'unun (%6,89) tablet bilgisayarı mesleki yabancı dil dersinde "hiçbir zaman" kullanmadıkları görülmektedir.

Özetle, araştırmaya katılan öğretmenlerin tepegöz/projeksiyon cihazını, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri ve tablet bilgisayarı mesleki yabancı dil dersinde "hiçbir zaman" kullanmadıkları söylenebilir.

4.2.4.7. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretiminde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Grafik 29. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 29 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin “hiçbir zaman” kullanmadıkları araç-gereçleri; %40’ının okulda araç-gerecin olmayışı, %34’ünün konuların işlenişinde araç-gereç kullanımına gerek duyulmaması ve %12’sinin diğer nedenler yüzünden tercih etmedikleri görülmektedir. Diğer nedenlere ilişkin dağılım Tablo 28’de sunulmuştur.

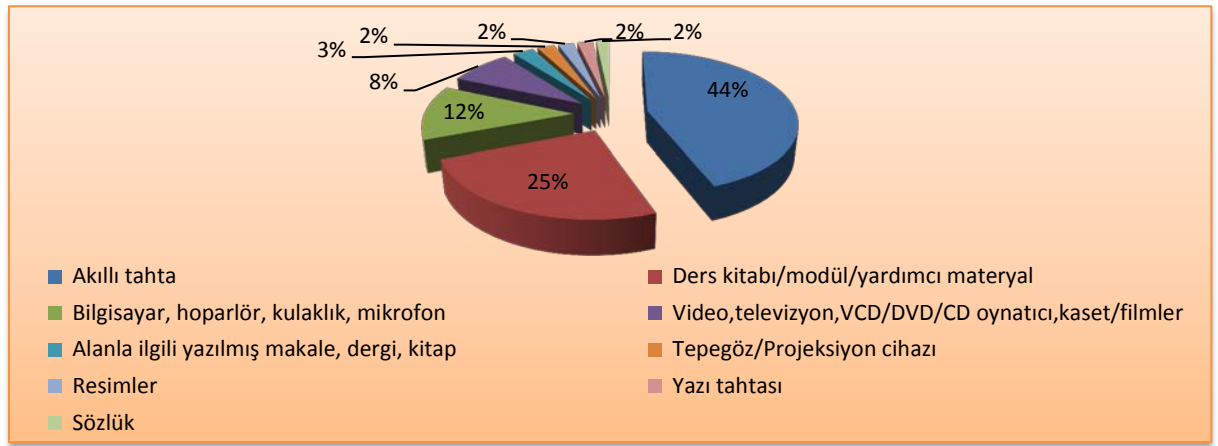
Tablo 28. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Hiçbir Zaman Kullanılmayan Araç-Gereçlerin Neden Kullanılmadığına İlişkin Başka Nedenler Belirten Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

S. No	Görüşler	f
1	Akıllı tahta görsel materyallerin sunumunda yeterli olmaktadır.	43
2	Modüllerin öğrenci seviyesinin üstünde olması	16
3	Kullanılan araç-gereçler teknolojinin gerisinde kaldığı için	5
4	Kullanılan araç-gereçlerin yeterli olması	5
5	Öğrencinin araç-gereçlere olan ilgisizliği	4
6	Öğrencilerin yabancı dil düzeyleri son derece düşük olduğundan, konu ile ilgili yazılmış makale, dergi ve kitapları okuyup anlamalarından dolayı	3
7	Ders süresinin yetersiz oluşu	3
8	Öğrenci seviyesinin düşük olması	2
TOPLAM		81

Tablo 28 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 43'ü akıllı tahtanın görsel materyallerin sunumunda yeterli olmasından dolayı diğer araç-gereçlere ihtiyaç duyulmadığını ve 16'sı modüllerin öğrenci seviyesinin üstünde olduğu için tercih edilmediğini ifade etmiştir.

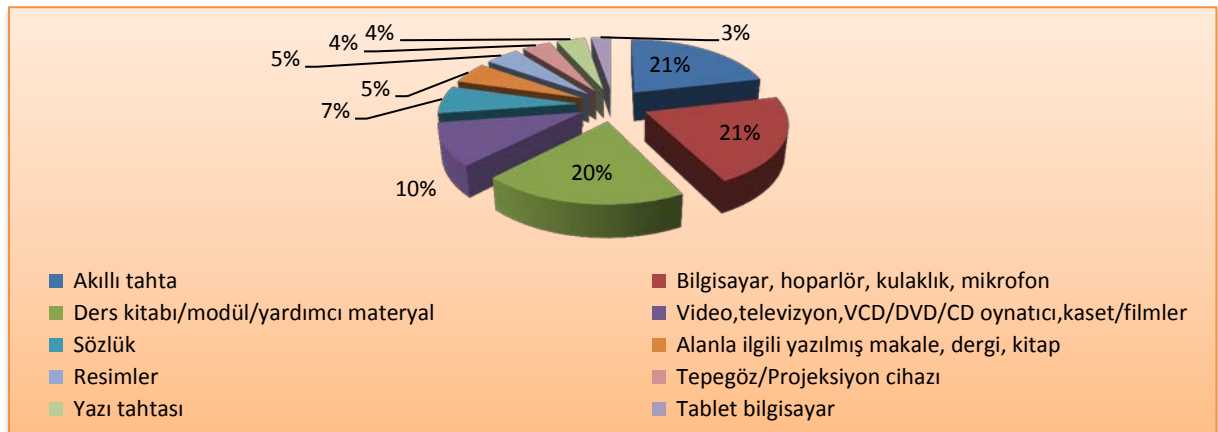
4.2.4.8. Mesleki Yabancı Dil Dersinde İşlenişinde Kullanılan En Etkili Araç-Gereçlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde kullanılan en etkili araç-gereçlere ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 30, 31 ve 32'de yer almaktadır.

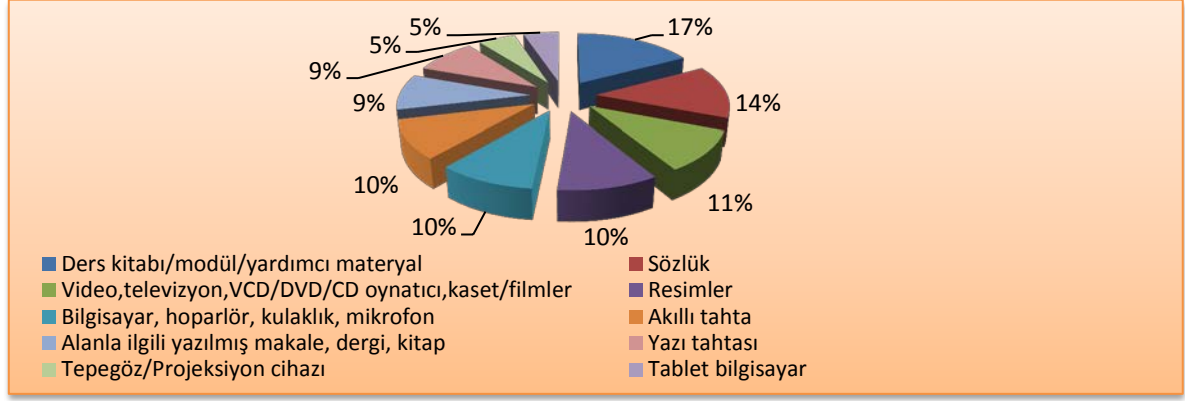
Grafik 30. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Birinci Araç-Gerece İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 30 incelendiğinde öğretmenlerin %44'ünün akıllı tahtayı, %25'inin ders kitabı/modülü/yardımcı materyali ve %12'sinin bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili birinci araç-gereç olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 31. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili İkinci Araç-Gerece İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 31 incelendiğinde öğretmenlerin %21'inin akıllı tahtayı, %21'inin bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu ve %20'sinin ders kitabını/modülü/yardımcı materyali mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili ikinci araç-gereç olarak düşündükleri görülmektedir.

Grafik 32. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Üçüncü Araç-Gerece İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

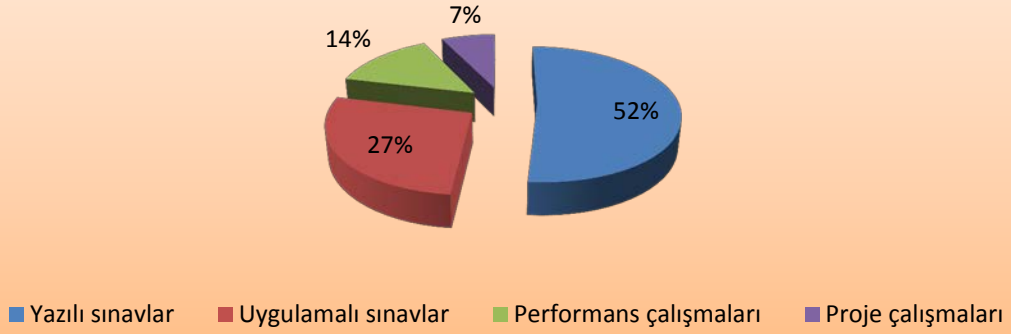
Grafik 32 incelendiğinde öğretmenlerin %17'sinin ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, %14'ünün sözlüğü ve %11'inin video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili üçüncü araç-gereç olarak düşündükleri görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun sırasıyla akıllı tahta, ders kitabı/modül/yardımcı materyal, bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon ve sözlüğü mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili araç-gereçler olarak düşündükleri söylenebilir.

4.2.5. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Ölçme ve Değerlendirmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

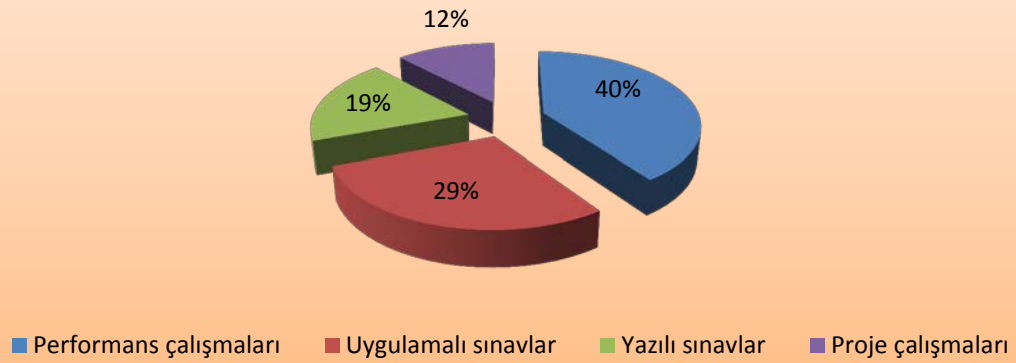
Mesleki yabancı dil dersinin ölçme ve değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 33, 34, 35 ve 36'da yer almaktadır.

En Etkili Birinci Ölçme Aracı

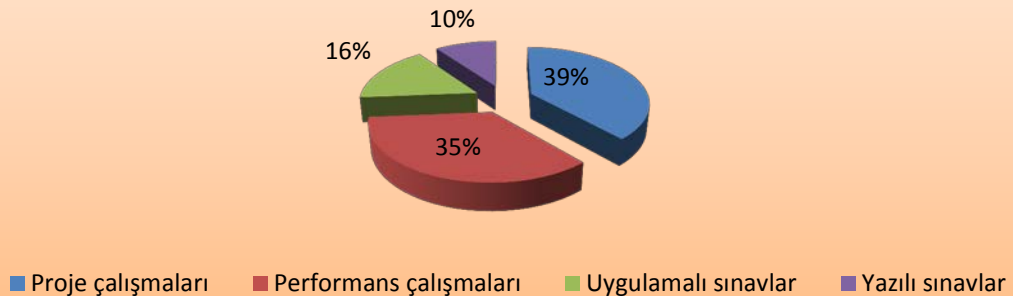
Grafik 33. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Birinci Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili İkinci Ölçme Aracı

Grafik 34. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili İkinci Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

En Etkili Üçüncü Ölçme Aracı

Grafik 35. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Üçüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 36. Mesleki Yabancı Dil Dersinde Kullanılan En Etkili Dördüncü Ölçme Aracına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 33, 34, 35 ve 36 incelendiğinde öğretmenlerin %52'sinin mesleki yabancı dil dersinde edinilen bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde başvurulacak ölçme araçlarından yazılı sınavları en etkili birinci, %40'ının performans çalışmalarını en etkili ikinci, %39'unun proje çalışmalarını en etkili üçüncü ve %40'ının proje çalışmalarını en etkili dördüncü ölçme aracı olarak düşündükleri görülmektedir.

4.2.6. Mesleki Yabancı Dil Dersini Geliştirmeye İlişkin Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersini geliştirmeye ilişkin görüşleri beş başlık halinde incelenmiştir. Bu başlıklar altında öğretmenlerin mezuniyet alanlarının/branşlarının mesleki yabancı dil dersini öğretmek için yeterli olup olmadığına, mesleki yabancı dil dersi öğretmenlerine hizmetiçi eğitim verilmesine, mesleki yabancı dil dersinin uygulanmasında hangi konularda ne ölçüde güçlük çekildiğine, öğrencinin ilgisini çekmediği ve güncelliğini yitirdiği için mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşünülen konulara ve mesleki yabancı dil dersine ilave edilmesi gereken konulara ilişkin öğretmen görüşleri analiz edilmiştir.

4.2.6.1. Mezuniyet Alanlarının/Branşlarının Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğretmek İçin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mezuniyet alanlarının/branşlarının mesleki yabancı dil dersini öğretmek için yeterli olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 37’de sunulmuştur.

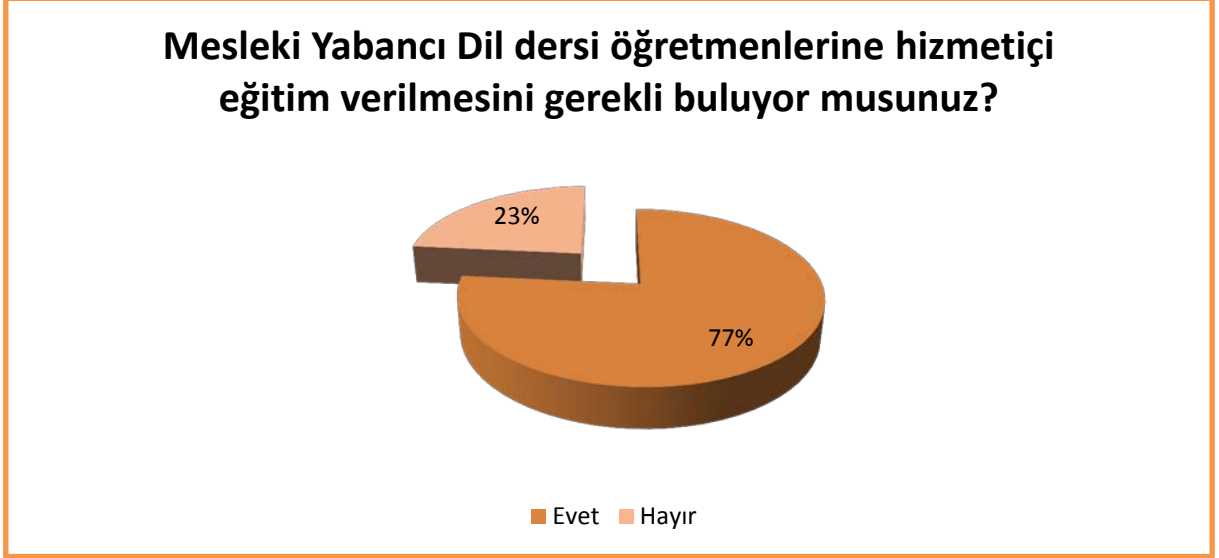

Grafik 37. Öğretmenlerin Mezuniyet Alanlarının/Branşlarının Mesleki Yabancı Dil Dersini Öğretmek İçin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 37 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %70’inin mezuniyet alanlarının/branşlarının mesleki yabancı dil dersini öğretmek için yeterli olduğunu düşündüğü, %30’unun ise düşünmediği görülmektedir.

4.2.6.2. Mesleki Yabancı Dil Dersi Öğretmenlerine Hizmetiçi Eğitim Verilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersi öğretmenlerine hizmetiçi eğitim verilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 38’de verilmiştir.

Grafik 38. Mesleki Yabancı Dil Dersi Öğretmenlerine Hizmet içi Eğitim Verilmesine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 38 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %77’sinin mesleki yabancı dersi öğretmenlerine hizmetiçi eğitim verilmesini gerekli olarak düşündüğü, %23’ünün ise düşünmediği görülmektedir.

4.2.6.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Uygulanmasında Hangi Konularda Ne Ölçüde Güçlük Çekildiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Mesleki yabancı dil dersinin uygulanmasında hangi konularda ne ölçüde güçlük çekildiğine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Uygulanmasında Hangi Konularda Ne Ölçüde Güçlük Çekildiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

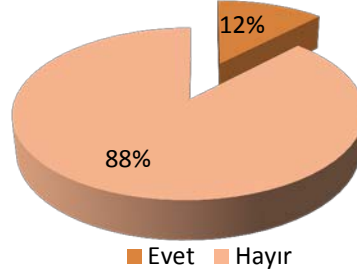
Mesleki Yabancı Dil dersinin uygulanmasında aşağıda belirtilen konularda ne ölçüde güçlük çekiyorsunuz?	HIÇBİR ZAMAN (%)	BAZEN (%)	HER ZAMAN (%)	$\bar{X}$	s
Öğrencilerle etkili iletişim kurma konusunda ölçüde güçlük çekiyorum.	61,1	34,2	4,7	1,44	,583
Öğrencilerin ilgisini çekme konusunda ölçüde güçlük çekiyorum.	45,7	47,0	7,4	1,62	,620
Öğretim yöntem ve tekniklerini uygulama konusunda ölçüde güçlük çekiyorum.	51,5	44,5	4,0	1,52	,574
Eğitim araç-gereçlerini etkili kullanma konusunda ölçüde güçlük çekiyorum.	64,0	32,1	3,9	1,40	,563
Öğrencilerin derste etkin olmalarını sağlama konusunda ölçüde güçlük çekiyorum.	31,8	57,7	10,5	1,79	,615
Öğrenci başarısını değerlendirme tekniklerini uygulama konusunda ölçüde güçlük çekiyorum.	63,0	34,2	2,8	1,40	,544

Tablo 29 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %61,1'inin öğrencilerle etkileşim, %51,5'inin öğretim yöntem ve tekniklerini uygulama, %64 ünün eğitim araç-gereçlerini etkili kullanma, %63'ünün öğrenci başarısını değerlendirme konusunda "hiçbir zaman" güçlük çekmediği görülmektedir. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin %47'sinin öğrencilerin ilgisini çekme ve %57,7'sinin öğrencilerin derste etkin olmalarını sağlama konusunda bazen güçlük çektiği görülmektedir.

4.2.6.4. Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılması Düşünülen Konulara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin, öğrencinin ilgisini çekmediği ve güncelliğini yitirdiği için mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü birinci öncelikli konular olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 39'da verilmiştir.

**Öğrencinin ilgisini çekmediği ve güncelliğini yitirdiği için
Mesleki Yabancı Dil dersinden çıkarılmasını düşündüğünüz
konular var mı ?**

Grafik 39. Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılması Düşünülen Konulara İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 39 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %88'inin (752) öğrencinin ilgisini çekmediği ve güncelliğini yitirdiği için mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü konuların olmadığı, %12'sinin (104) ise olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Çıkarılması düşünülen birinci, ikinci ve üçüncü öncelikli konuların dağılımı Tablo 30, 31 ve 32'de yer almaktadır.

Tablo 30. Öğretmenlerin, Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü Birinci Öncelikli Konuların Dağılımı

Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü Birinci Öncelikli Konular	f
Yabancı dilde yazışma teknikleri	22
Çeviri teknikleri	6
Alkollü içecekler	4
Floppy Disk ((flopi disk)	4
Kullanılan eski terimler ve para birimleri	4
Utentils/Aletler –kap kacak	3
Dış ticarete kavram tanımları	2
Office programı ve kısayol simgeleri	2
Diğer	27
Toplam	79

Tablo 30 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü birinci öncelikli konuların başında yabancı dilde yazışma teknikleri, çeviri teknikleri, alkollü içecekler, floppy disk (flopi disk), kullanılan eski terimler ve para birimleri konularının olduğu görülmektedir.

Tablo 31. Öğretmenlerin, Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü İkinci Öncelikli Konuların Dağılımı

Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü İkinci Öncelikli Konular	f
Yabancı dilde yazışma teknikleri	4
Çeviri teknikleri	2
Vitamins and minerals (viamin ve mineraller)	2
Diğer	20
Toplam	28

Tablo 31 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü ikinci öncelikli konuların başında yabancı dilde yazışma teknikleri, çeviri teknikleri, vitamins and minerals (vitamin ve mineraller) konuları olduğu görülmektedir.

Tablo 32. Öğretmenlerin, Öğrencinin İlgisini Çekmediği ve Güncelliğini Yitirdiği İçin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü Üçüncü Öncelikli Konuların Dağılımı

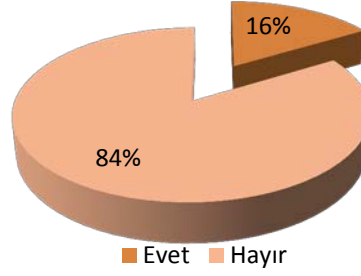
Öğretmenlerin Mesleki Yabancı Dil Dersinden Çıkarılmasını Düşündüğü Üçüncü Öncelikli Konular	f
Yabancı dilde yazışma teknikleri	2
Sistem bilgileri	2
Diğer	10
Toplam	14

Tablo 32 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü üçüncü öncelikli konuların başında yabancı dilde yazışma teknikleri ve sistem bilgileri konuları olduğu görülmektedir.

4.2.6.5. Mesleki Yabancı Dil dersine İlave Edilmesi Gereken Konulara İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Mesleki yabancı dil dersine ilave edilmesi gereken konuların olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı Grafik 40'ta verilmiştir.

Mesleki Yabancı Dil dersine ilave edilmesi gerektiğini düşündüğünüz konular var mı?

Grafik 40. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Konuların Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Grafik 40 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %84'ünün mesleki yabancı dil dersine ilave edilmesi gereken konuların olmadığını, %16'sının ise olduğu yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. İlave edilmesi düşünülen birinci, ikinci ve üçüncü öncelikli konuların dağılımı Tablo 33, 34 ve 35'te yer almaktadır.

Tablo 33. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Birinci Öncelikli Konuların Dağılımı

Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Birinci Öncelikli Konular	f
Öğrencilerin seviyesine uygun diyalog ve dinleme metinleri (videolu) eklenmelidir.	13
Güncel olarak kullanılan terimler eklenmelidir.	11
Web tasarım dili, yabancı dil kavramları, yazılım içerikleri, güncel donanım, hard disk türleri, ağ işletmenliği, veri tabanı, web programcılığı, teknik servis dalları, web ve grafik derslerinde kullanılan programlardaki menülerin anlamları, format atma, yeni İşletim sistemleri, yazılı hata mesajları yer almalıdır.	9
Ünlü Türk bilim insanları, yabancı bilim insanlarının hayatları ile teknolojik ve tarihi mekânlarla ilgili okuma parçası olarak eklenmesi, dersle ilgili uygulama konuları, makalelerin yer alması	7
Kendi mutfağımız, dünya mutfağı ile ilgili yemek, tatlı hamur işi vs. isim ve tarifleri. Bunlarla ilgili kelime bankası oluşturulmalıdır.	6
Mobil teknolojiler, iletişim becerileri, akıllı telefonlar, emniyetli yönetim sistemi (ISM) konuları yer almalıdır.	5
Müşteri, garson, şef ve diğer restoran çalışanları arasında kullanılan gündelik konuşmalar ve diyaloglar eklenmelidir.	5
Güncel donanım ve yazılımlar eklenmelidir.	4
Bilişim teknolojileri programlarında kullanılan komut dizilerinin anlamları, teknik terimler bilişim sözlüğü olmalıdır.	4
Otelde müşteri sorunlarıyla baş etme ile ilgili diyaloglar ile otel türleri yer almalıdır.	3
Diğer	26
Toplam	93

Tablo 33 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersine eklenmesi gerektiğini düşündüğü birinci öncelikli konuların başında öğrencilerin seviyesine uygun diyalog ve dinleme metinleri (videolu), güncel olarak kullanılan terimler, web tasarım dili,

yabancı dil kavramları, yazılım içerikleri, güncel donanım, hard disk türleri, ağ işletmenliği, veri tabanı, web programcılığı, teknik servis dalları, web ve grafik derslerinde kullanılan programlardaki menülerin anlamları, format atma, yeni işletim sistemleri, yazılı hata mesajları, ünlü Türk bilim insanları, yabancı bilim insanlarının hayatları ile teknolojik ve tarihi mekânlarla ilgili okuma parçaları, dersle ilgili uygulama konuları, makaleler, kendi mutfağımız, dünya mutfağı ile ilgili yemek, tatlı hamur işi vs. isim ve tarifleri konularının olduğu görülmektedir.

Tablo 34. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken İkinci Öncelikli Konuların Dağılımı

Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken İkinci Öncelikli Konular	f
Mobil ve akıllı telefonlar, bunların özellikleri ile işletim sistemleri yer almalıdır.	7
Öğrencilerin dil seviyesine uygun diyaloglar eklenmelidir.	6
Konuya uygun görsel resimler, bulmaca ve alıştırmalar eklenmelidir	5
Ünlü Türk bilim insanlarının buluşlarının okuma parçası olarak eklenmesi.	3
Öğrencinin seviyesine uygun video ve ses CD'leri	3
İşletim sistemleri ve programlama dili yabancı dil kavramları yer almalıdır.	3
Hamur açmak, yufka açmak, yiyecek içecek ve pastacılıkta uygulamaya yönelik konular yer almalıdır	3
Silikon vadisi ile ilgili bilgiler, bir programın doğuşu, gelişimi ve başarı hikâyeleri	2
Bilgisayar oyunları yer almalıdır.	2
Diğer	18
Toplam	52

Tablo 34 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersine eklenmesi gerektiğini düşündüğü ikinci öncelikli konuların başında mobil ve akıllı telefonlar, bunların özellikleri ile işletim sistemleri, öğrencilerin dil seviyesine uygun diyaloglar, konuya uygun görsel resimler, bulmaca ve alıştırmalar olduğu görülmektedir.

Tablo 35. Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Üçüncü Öncelikli Konuların Dağılımı

Mesleki Yabancı Dil Dersine İlave Edilmesi Gereken Üçüncü Öncelikli Konular	f
Öğrencilerin dil seviyesine uygun diyaloglar eklenmelidir.	4
Görsel ve işitsel videolar yer almalıdır.	4
Müşteri ilişkileri, conversations in restaurant/Restoranda geçen konuşmalar (sipariş alma, direktif verme vs.) yer almalıdır	4
Listening parts/Dinleme parçaları	2
Sigortacılık, muhasebe, pazarlama, adalet alanlarına ait proje örnekleri yer almalıdır.	2
İşletim sistemleri ve mobil yazılımlara yer verilmelidir.	2
Mesleki terimler yer almalıdır.	2
Diğer	16
Toplam	36

Tablo 35 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersine eklenmesi gerektiğini düşündüğü üçüncü öncelikli konuların başında öğrencilerin dil seviyesine uygun diyaloglar, görsel ve işitsel videolar, müşteri ilişkileri, restoranda geçen konuşmalar /conversations in restaurant (sipariş alma, direktif verme vs.) olduğu görülmektedir. Mesleki yabancı dil dersinin geliştirilmesine ilişkin öğretmenlerin başka görüş ve önerilerinin dağılımı Tablo 36’da sunulmuştur.

Tablo 36. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmenlerin Başka Görüş ve Önerilerinin Dağılımı

Başka Görüş ve Öneriler	f
Ders kitabı/modül daha çok görselle desteklenmeli ve ilgi çekici olmalıdır.	51
Modüller öğrenci seviyesine uygun değildir. Modüllerinin dil seviyesi oldukça yüksek olduğu için öğrenciler bir şey öğrenememektedir.	43
Öğrencinin uygulama yapabileceği, sesli, görüntülü kaynaklar mutlaka ders içeriğine eklenmelidir.	24
Haftalık ders saati arttırılmalı.	23
Öğrencilerin genel yabancı dil seviyelerinin yetersiz olması mesleki yabancı dil dersini öğrenmelerini güçleştiriyor.	23
Temel kavramları verirken ayrıntılı İngilizce tanımlar yapılması yerine mesleğin gerektirdiği günlük hayatta kullanılabilecek(mesela kuaför salonunda geçen) kelimelerden oluşan diyaloglara yer verilmelidir.	20
Mesleki İngilizce ile ilgili bu derslere giren öğretmenlere hizmetiçi eğitim düzenlenmelidir.	18
Modüllere bağlı uygulamalı videolar hazırlanmalıdır.	10
İngilizce öğretmenleri mesleki yabancı dil öğretiminde, o mesleğe ilişkin teknik bilgiye sahip olmadıkları için bu dersten çok da verim alınamıyor.	8
Tüm meslek alanlarında, mesleki yabancı dil eğitim materyallerinin hazırlanması, içeriklerinin zenginleştirilmesinin faydalı olacaktır.	8
Mesleki yabancı dilin bütün sınıflarda okutulmasının gerektiğini düşünüyorum.	8
Diğer	35
Toplam	271

Tablo 36 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinin geliştirilmesine ilişkin başka görüş ve önerilerinin genelde anket maddelerinde değinilen konular üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 271'i öncelikle ders kitabı/modüllerin daha çok görselle desteklenmesi gerektiği, modüllerinin dil seviyesinin oldukça yüksek olduğu, öğrencinin uygulama yapabileceği, sesli, görüntülü kaynakların mutlaka ders içeriğine eklenmesi, haftalık ders saatinin arttırılması gerektiği, öğrencilerin genel yabancı dil seviyelerinin yetersiz olmasının mesleki yabancı dil dersini öğrenmelerini güçleştirdiği, temel kavramları verirken ayrıntılı İngilizce tanımlar yapılması yerine mesleğin gerektirdiği günlük hayatta kullanılabilecek (örneğin kuaför salonunda geçen) kelimelerden oluşan diyaloglara yer verilmesi gerektiği, mesleki İngilizce ile ilgili bu derslere giren öğretmenlere hizmetiçi eğitim düzenlenmeli vs. yönünde görüş ve önerilerde bulunmuştur.

4.3.İKİ TÜR ANKETE İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALI BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde iki tür anket formundaki mesleki yabancı dil dersinin amaçlarına, içeriğine ve öğretim süreçlerine ilişkin ortak maddelere yönelik öğrenci ve öğretmen görüşleri normal dağılım ve grup varyanslarının homojenliği varsayımları altında iki bağımsız örneklem t-testi kullanılarak karşılaştırılmıştır.

4.3.1. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçlarına İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde, mesleki yabancı dil dersinin amaçlarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri karşılaştırılmıştır. İki görüş arasındaki farklılığa ilişkin betimsel istatistikler ve iki bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 37. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Amaçları Bakımından Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerinin Farklılığına İlişkin Betimsel İstatistikler ve İki Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Mesleki yabancı dil dersi sayesinde öğrenci;	Değişken	n	$\bar{X}$	s	t	sd	p
Yabancı dilde alanıyla ilgili temel kavramları bilir.	Öğrenci	10080	3,47	1,009	-13,085	10934	,000
	Öğretmen	856	3,94	,796			
Yabancı dilde alanıyla ilgili konuları dinleyip anlayabilir.	Öğrenci	10080	3,48	1,012	3,273	10934	,001
	Öğretmen	856	3,36	,989			
Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilir.	Öğrenci	10080	3,09	1,067	3,111	10934	,002
	Öğretmen	856	2,97	1,052			
Alanıyla ilgili yabancı dilde yazılmış metinleri okuyup anlayabilir.	Öğrenci	10080	3,22	1,059	-2,130	10934	,033
	Öğretmen	856	3,30	,966			
Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini yazılı olarak ifade edebilir.	Öğrenci	10080	3,01	1,070	2,884	10934	,004
	Öğretmen	856	2,90	,995			
Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabilir.	Öğrenci	10080	2,80	1,109	,732	10934	,464
	Öğretmen	856	2,77	1,006			
Yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanıyla ilgili konularda araştırma yapabilir.	Öğrenci	10080	3,27	1,104	3,998	10934	,000
	Öğretmen	856	3,11	1,030			
Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilir.	Öğrenci	10080	3,06	1,133	-3,502	10934	,000
	Öğretmen	856	3,20	,986			
Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğini düşünüyorum.	Öğrenci	10080	2,77	1,136	7,171	10934	,000
	Öğretmen	856	2,48	1,006			
Mesleki Yabancı Dil dersinde edindiği bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilir.	Öğrenci	10080	3,30	1,125	-2,222	10934	,026
	Öğretmen	856	3,39	1,029			

Tablo 37 incelendiğinde mesleki yabancı dil sayesinde öğrencilerin yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar, konuları yabancı dilde dinleyip anlama, alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilme, yazılmış metinleri okuyup anlama, alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini yazılı olarak ifade edebilme, yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme, yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme, mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceği ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilme konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Ancak öğrencilerin alanlarıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabilme konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$).

Öğrenci ve öğretmenlere ilişkin örneklem ortalamaları incelendiğinde, öğrencilerin konuları yabancı dilde dinleyip anlama, alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilme, yazılı olarak ifade edebilme, yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme, yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme ve mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceği konusunda öğrencilerin öğretmenlere göre daha olumlu düşündüğü söylenebilir. Ancak, öğrencilerin yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar, yazılmış metinleri okuyup anlama, yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilmesi konusunda öğretmenlerin öğrencilere göre daha olumlu düşündüğü söylenebilir.

4.3.2. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriğine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde, mesleki yabancı dil dersinin içeriğine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri karşılaştırılmıştır. İki görüş arasındaki farklılığa ilişkin betimsel istatistikler ve iki bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38. Mesleki Yabancı Dil Dersinin İçeriği Bakımından Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerinin Farklılığına İlişkin Betimsel İstatistikler ve İki Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Öğrenci;	Değişken	n	$\bar{X}$	s	t	sd	p
Mesleki yabancı dil dersinin konularının önemine inanır.	Öğrenci	10080	3,71	1,10	5,938	10934	,000
	Öğretmen	856	3,48	0,99			
Mesleki yabancı dil dersinin konularına ilgi duyar.	Öğrenci	10080	3,53	1,11	3,255	10934	,001
	Öğretmen	856	3,40	0,97			

Tablo 38 incelendiğinde öğrencilerin mesleki yabancı dil dersinin konularının önemine inanması ve mesleki yabancı dil dersinin konularına ilgi duyması konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Örneklem ortalamaları incelendiğinde, bu iki konu hakkında öğrencilerin öğretmenlere göre daha olumlu düşündüğü söylenebilir.

4.3.3. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçlerine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde, mesleki yabancı dil dersinin öğretim süreçlerine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri karşılaştırılmıştır. İki görüş arasındaki farklılığa ilişkin betimsel istatistikler ve iki bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39. Mesleki Yabancı Dil Dersinin Öğretim Süreçleri Bakımından Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerinin Farklılığına İlişkin Betimsel İstatistikler ve İki Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

	Değişken	n	$\bar{X}$	s	t	sd	p
Mesleki Yabancı Dil dersine ayrılan haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Öğrenci	10080	3,44	1,32	11,79	10934	,000
	Öğretmen	856	2,88	1,22			
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu düşünüyorum.	Öğrenci	10080	3,19	1,32	7,11	10934	,000
	Öğretmen	856	2,86	1,22			
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işleniş için uygun olduğunu düşünüyorum.	Öğrenci	10080	3,50	1,24	5,47	10934	,000
	Öğretmen	856	3,26	1,23			
Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Öğrenci	10080	3,06	1,28	5,72	10934	,000
	Öğretmen	856	2,80	1,16			
Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını düşünüyorum.	Öğrenci	10080	3,38	1,23	-5,29	10934	,000
	Öğretmen	856	3,61	1,04			

Tablo 39 incelendiğinde mesleki yabancı dil dersine ayrılan haftalık ders saatinin yeterli olması, mesleki yabancı dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olması, mesleki yabancı dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olması, mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olması ve mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağlaması konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Öğrenci ve öğretmen görüşlerine ilişkin örneklem ortalamaları incelendiğinde, bu beş konu hakkında öğrencilerin öğretmenlere göre daha olumlu düşündüğü söylenebilir.

BÖLÜM 5: SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuçlar

Öğrenci ve öğretmen anketlerini cevaplayanların sayısı 10.955'tir. Bunların 10.936'sı geçerli sayılırken 19'u geçersiz sayılmıştır. Geçerli anketlerin 10.080'i (%92,17) öğrencilere ve 856'sı (%7,83) öğretmenlere yönelik anketlerdir. Geçersiz anketlerin 19'u (%100) öğrencilere aittir. Öğretmen anketlerinin hiçbirisi geçersiz değildir.

Türkiye'de resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri 10., 11. ya da 12. sınıfta okumuş ve 2015-2016 öğretim yılında 11. ve 12. sınıfta olan 97.247 öğrenci vardır. Öğrenci anket formunu cevaplandıran ve anketi geçerli sayılan öğrencilerin sayısı ise 10.080'dir. 2015-2016 öğretim yılında Türkiye'de resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri okutan öğretmen sayısı 2.864'tür. Öğretmen anket formunu cevaplandıran ve anketi geçerli sayılan öğretmenlerin sayısı 856'dır. Türkiye genelinde elektronik ortamda yapılan anketlerden evreni temsil edecek kadar veri elde edilmiştir. Araştırmanın iki tür anketine ilişkin sonuçlar ve karşılaştırmalı sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

5.1.1. Öğrenci Anketine İlişkin Sonuçlar

- Öğrenci anketine 81 ilden katılım sağlanmıştır. Öğrenci anketi sonuçlarına göre toplam 10.080 öğrenciden en fazla katılım; 1.032 (% 10,2) öğrenci ile Ankara ve 1.031 (% 10,2) öğrenci ile İstanbul'dan olmuştur. En az katılımın olduğu iller ise sadece ikişer öğrenci ile Bayburt, Bingöl ve Iğdır'dır.
- Öğrencilerin 1.348'i (%13,4) Doğu Marmara, 1.280'i (%12,7) Ege, 1.243'ü (%12,3) Akdeniz ve 259'u (% 2,6) Kuzeydoğu Anadolu Bölgesindendir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin 5.463'ü (%54,2) erkek, 4.617'si (% 45,8) kız öğrencidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 4.902'si (%48,6) 11. sınıf, 5.178'i (%51,40) 12. sınıf öğrencisidir. Erkek öğrencilerin %44,6'sı 11. sınıf öğrencisi iken %55,4'ü 12. sınıf öğrencisidir. 12. sınıf öğrencilerinin %58,4'ü erkek iken %41,6'sı kız öğrencidir. Toplam öğrencilerin %30'u erkek ve 12. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrenciler içinde erkek ve 12. sınıftaki öğrenciler ağırlıklıdır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin 4.020'si (%39,9) bilişim teknolojileri, 3.121'i (%31) yiyecek içecek hizmetleri ve 696'sı (%6,9) konaklama ve seyahat hizmetleri meslek

alanlarında okumaktadır. Ayrıca, kuyumculuk teknolojisi, metalurji teknolojisi ve tekstil teknolojisi meslek alanlarından ankete yeteri kadar ve ayakkabı ve saraciye teknolojisi, el sanatları teknolojisi, müzik aletleri yapımı ve tasarım teknolojileri meslek alanlarından ankete hiç katılım sağlanamamıştır.

- Araştırmaya katılan öğrencilerin 5.737'si (%56,9) mesleki yabancı dil, 3.267'si (%32,4) mesleki yabancı dil 1, 562'si (%5,6) hem mesleki yabancı dil 1, hem mesleki yabancı dil 2 ve 514'ü (%5,1) teknik yabancı dil dersini okumuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 9.693'ü (%96,2) mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri İngilizce, 146'sı (%1,4) Almanca ve 136'sı (%1,4) hem Almanca hem İngilizce olarak okumuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 5.714'ü (%56,7) mesleki yabancı dil dersini, 3.094'ü (%30,7) mesleki yabancı dil 1 dersini, 371'i (%3,7) hem mesleki yabancı dil 1 hem de mesleki yabancı dil 2 dersini ve 514'ü (%5,1) teknik yabancı dil dersini İngilizce olarak okumuştur.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar (%58,16), konuları yabancı dilde dinleyip anlama (%57,77), yazılmış metinleri okuyup anlama (%44,58), yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme (%50,58) ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilme (%49,78) konusunda olumlu yönde görüş bildirmiştir. Ancak öğrencilerin %34,62'si "*Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerimi sözlü olarak ifade edebiliyorum.*", %34,71'si "*Alanımla ilgili konular hakkında fikirlerimi yabancı dilde yazılı olarak ifade edebiliyorum.*" ve %31,4'ü "*Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilirim.*" ifadesine kararsızım yönünde görüş bildirirken öğrencilerin %39,18'i "*Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabiliyorum.*" ve %38,91'i "*Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğimi düşünüyorum.*" ifadesine olumsuz yönde görüş bildirmiştir.
- Betimsel istatistikler incelendiğinde mesleki yabancı dil öğretiminde öğrencilerin yabancı dilde özellikle konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin %68,9'u "*Mesleki Yabancı Dil dersinin konularının önemine inanıyorum.*" ifadesine olumlu yönde cevap verirken %15'inin olumsuz yönde cevap vermiştir. %16,2'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %60,5'i "*Mesleki Yabancı Dil dersinin konularına*

ilgi duyuyorum.” ifadesine olumlu yönde ve % 17,6’sı olumsuz yönde cevap vermiştir. %21,9’u ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

- Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde araştırmaya katılan öğrencilerin %69,9’u konuşma becerisini, %60,4’ü okuma becerisini, % 51,1’i yazma becerisini bazen; %47,2’si ise dinleme becerisini “her zaman” kullandığını ifade etmiştir. “Hiçbir zaman” kullanılmama yüzdelerine göre mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde öğrencinin sırasıyla konuşma, okuma, yazma ve dinleme becerisini kullanmasını sağlayacak yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.
- Öğrencilerin 3.066’sı (%30,4) anlatım, 1.850’si (%18,4) uygulamalı çalışma ve 1.163’ü (%11,5) göstererek yaptırma yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili birinci yöntem olarak düşünmektedir. Öğrencilerin 1.647’si (%16,3) anlatım, 1.378’i (%13,7) göstererek yaptırma ve 1.365’i (%13,5) soru-cevap yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili ikinci yöntem olarak düşünmektedir. Öğrencilerin 1.569’u (%15,6) uygulamalı çalışma, 1.498’i (%14,9) soru-cevap ve 1.315’i (%13) örnekleme yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili üçüncü yöntem olarak düşünmektedir. Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunun sırasıyla anlatım, uygulamalı çalışma, göstererek yaptırma, soru-cevap ve örnekleme yöntemlerini mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde en etkili yöntemler olarak düşündüğü söylenebilir.
- Öğrencilerin %59,1’i mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatini yeterli bulduğunu, %50,4’ü okullarında mesleki yabancı dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu, %61,2’si okullarında mesleki yabancı dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu, %44,2’si okullarında mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu ve %54,8’i mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesine katkı sağladığını düşünmektedir. Sınıf/atölye ortamının uygun olup olmaması ve kullanılan araç-gereçlerin yeterli olup olmadığı konusunda öğrenci görüşlerinin dağılımlarının tam anlamıyla olumlu ya da olumsuz yöne yığıldığı söylenemez. Okullar arasında sınıf/atölye ortamının uygunluğu ve araç-gereçlerin yeterliği konusunda farklılıklar olduğu söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin 2.697’si (%26,8) mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatini yetersiz bulmaktadır. Özellikle uçak bakım, güzellik ve saç bakım

hizmetleri, pazarlama ve perakende, endüstriyel otomasyon teknolojileri, büro yönetimi, giyim üretim teknolojisi, hasta ve yaşlı hizmetleri, muhasebe ve finansman, yiyecek içecek hizmetleri, aile ve tüketici hizmetleri, halkla ilişkiler ve organizasyon hizmetleri, konaklama ve seyahat hizmetleri meslek alanlarında haftalık ders saatlerinin artırılması konusunda çalışmalar yapılabilir.

- Araştırmaya katılan öğrencilerin 2.008'i (%19,92) akıllı tahtayı, 1.513'ü (%15,01) ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, 900'ü (%8,93) yazı tahtasını ve 432'si (%4,29) bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinde “her zaman” kullandıklarını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 1.737'si (%17,23) akıllı tahtayı, 945'i (%9,38) sözlüğü ve 914'ü (%9,07) yazı tahtasını mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde bazen kullandıklarını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 1.453'ü (%14,41) tablet bilgisayarı, 971'i (%9,63) akıllı tahtayı ve 746'sı (%7,40) video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “hiçbir zaman” kullanmadıklarını ifade etmiştir.
- Analiz sonuçlarına göre mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en sık kullanılan araç-gereçlerin sırasıyla akıllı tahta, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, yazı tahtası, bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon ve sözlük olduğu söylenebilir. En az kullanılan araç-gereçlerin ise sırasıyla tablet bilgisayar, akıllı tahta, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, tepegöz/projeksiyon cihazı, bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon olduğu söylenebilir. Akıllı tahta, bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofon gibi araç-gereçlerin bazı öğrencilerin görüşlerine göre “her zaman” kullanılmasının bazı öğrencilere göre ise “hiçbir zaman” kullanılmamasının sebebinin bazı okullarda bu araç-gereçlerin olmayışından ya da kullanımlarının sağlanamayışından kaynaklı olduğu söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin %43'ü akıllı tahtayı, %15'i ders kitabı/modülü/yardımcı materyali, %10'u bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu, %9'u tablet bilgisayarı mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili birinci araç-gereç olarak düşünmektedir. Öğrencilerin %22'si akıllı tahtayı, %15'i ders kitabı/modülü/yardımcı materyali ve %15'i bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili ikinci araç-gereç olarak düşünmektedir. Öğrencilerin %15'i ders kitabı/modül/yardımcı materyal, %13'ü akıllı tahtayı, %11'i sözlüğü, %11'i tablet bilgisayarı ve %11'i bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili üçüncü araç-gereç olarak düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sırasıyla akıllı tahta, ders

kitabı/modül/yardımcı materyal, bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu, tablet bilgisayarı mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili araç-gereçler olarak düşündükleri söylenebilir. Video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmler, sözlük, yazı tahtası, alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap, resimler ve tepegöz/projeksiyon cihazı gibi araç-gereçlerin mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde etkisi düşük araç-gereçler olduğu söylenebilir. Bu araç-gereçlerin sağladığı hizmetlerin hepsinin aslında akıllı tahtalardan sağlanabilir olmasının akıllı tahtanın en etkili birinci araç-gereç olarak seçilme nedenlerinden biri olduğu düşünülmektedir.

- Araştırmaya katılan öğrencilerin %48'i mesleki yabancı dil dersinde edinilen bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde başvurulacak ölçme araçlarından yazılı sınavları en etkili birinci, %36'sı uygulamalı sınavları en etkili ikinci, %42'si performans çalışmalarını en etkili üçüncü ve %46'sı proje çalışmalarını en etkili dördüncü ölçme aracı olarak düşünmektedir. Mesleki yabancı dil dersinde edinilen bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde sırasıyla en etkili ölçme araçlarının yazılı sınavlar, uygulamalı sınavlar, performans çalışmaları ve proje çalışmaları olduğu söylenebilir.
- Öğrencilerin 6.327'si (%63) mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlük çekmediğini, 3.753'ü (%37) ise güçlük çektiğini ifade etmiştir.
- Mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştığını ifade eden 3.753 öğrenciden 2.335'inin (%62,22) güçlüklerin nereden kaynaklandığı konusunda gerekçe bildirmemiş ve 67'si (%1,79) geçersiz cevap vermiştir. Mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlük çeken öğrencilerin birinci öncelikli olarak 449'u (%13,30) anlatımın açık ve net olmayışı nedeniyle anlama güçlüğü çektiğini, 220'si (%5,86) derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapabilecek imkân bulunmamasından, 164'ü (%4,37) araç-gereç yetersizliğinden, 93'ü (%2,48) eğitim ortamının uygun olmamasından, 89'u (%2,37) zor ve kapsamlı bir ders olduğundan, 85'i (%2,26) öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği ya da yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesinden dolayı mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.
- Mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştığını ifade eden 3.753 öğrenciden 2.060'ı (%54,89) güçlüklerin nereden kaynaklandığı konusunda ikinci bir gerekçe bildirmemiş ve 50'si (%1,33) geçersiz cevap vermiştir. Mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlük çeken öğrencilerin ikinci öncelikli olarak 244'ü (% 6,50) araç-gereç yetersizliğinden, 226'sı (%6,02) anlatımın açık ve

net olmayışından, derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapılabilir imkân bulunmamasından, 134'ü (%3,57) dersin ilgilerini çekmemesinden, 128'i (%3,41) kelime bilgisi konusunda, 78'i (%2,08) telaffuz etmekte zorluk çektiğinden ve 71'i (%1,89) genel yabancı dil temelinin olmamasından dolayı güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.

- Mesleki yabancı dil dersini öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştığını ifade eden 3.753 öğrenciden 2.134'ü (%56,86) güçlüklerin nereden kaynaklandığı konusunda üçüncü bir gerekçe bildirmemiştir. Mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlük çeken öğrencilerin üçüncü öncelikli olarak 445'i (% 11,86) araç-gereç yetersizliğinden, 261'i (%6,95) derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapılabilir imkân bulunmamasından, 210'u (%5,14) dersin öğrenme seviyelerine uygun bir şekilde anlatılmamasından, 193'ü (%5,14) haftalık ders saatinin az olmasından, 178'i (%4,74) dersin ilgilerini çekmemesinden ve 147'si (%3,92) öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliğinden ya da yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesinden, 101'i (%2,69) ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz olmasından dolayı güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.
- Özetle araştırmaya katılan öğrencilerin; mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde öncelikli olarak anlatımın açık ve net olmayışından, derste uygulama yapılmadığından ya da uygulama yapabilecek imkân bulunmamasından, araç-gereç yetersizliğinden, eğitim ortamının uygun olmamasından, zor ve kapsamlı bir ders olduğundan, öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersizliği ya da yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girmesinden, dersin ilgilerini çekmemesinden, yabancı dilde alanlarıyla ilgili kelimeleri akıllarında tutma konusunda ve kelimeleri telaffuz etmekte zorluk çektiğinden, genel yabancı dil temelinin olmamasından, dersin öğrenme seviyelerine uygun bir şekilde anlatılmamasından, haftalık ders saatinin az olmasından ve ders kitabı/modül içerik olarak yetersiz olmasından dolayı mesleki yabancı dil dersinin öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan 1.756 öğrencinin mesleki yabancı dil dersini geliştirmeye yönelik başka görüş ve önerileri; öncelikle dersi anlamakta güçlük çektikleri, araç-gereçlerin yetersiz olduğu, yabancı dilde konuşma konusunda zorlandıkları, dersin verimli geçmediği, ders kitabının/modülün içerik olarak yetersiz olduğu, alanlarına ya da seviyelerine uygun olmadığı, modülde diyalogların ve etkinliklerin olmadığı,

öğretmenin ders ile ilgili niteliklerinin yetersiz olduğu, yabancı dil öğretmenlerinin yerine atölye ve meslek dersi öğretmenlerinin derse girdiği, sınıf mevcudunun fazla olduğu, haftalık ders saatinin yetersiz olduğu yönündedir.

5.1.2. Öğretmen Anketine İlişkin Sonuçlar

- Öğretmen anketine 79 ilden katılım sağlanmıştır. Öğretmen anketi sonuçlarına göre toplam 856 öğretmenden en fazla katılım 90 (%10,5) öğretmen ile İstanbul, 51 (%6) öğretmen ile Ankara ve 38 (%4,4) öğretmen ile İzmir'den olmuştur. En az katılımın olduğu iller ise 1'er öğretmen ile Ağrı, Bartın, Bingöl, Kars, Osmaniye ve Samsun'dur.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 160'ı (%18,7) Ege, 115'i (%13,4) Doğu Marmara, 94'ü (%11) Akdeniz ve 17'si (%2) Kuzeydoğu Anadolu Bölgesindedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 489'u (%57,1) erkek, 367'si (%42,9) kadındır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11'i (%1,3) yüksekokul, 775'i (%90,5) lisans, 68'i (%7,9) yüksek lisans ve 2'si (%0,2) doktora mezunudur. Erkek öğretmenlerin %1,4'ü yüksekokul, %90,6'sı lisans, %7,8'i yüksek lisans ve %0,2'si doktora mezunudur. Lisans mezunu öğretmenlerin %57,2'si erkek iken %42,8'i kadın öğretmendir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 51,8'i erkek ve lisans mezunudur. Araştırmaya katılan öğretmenler içinde erkek ve lisans mezunu öğretmenler ağırlıklıdır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 213'ü (%24,9) en fazla 5 yıl, 228'i (%26,6) 6 ile 10 yıl arası, 206'sı (%24,1) 11 ile 15 yıl arası ve 209'u (%24,4) 16 ve daha fazla yıl hizmet etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 343'ü (%40,07) bilişim teknolojileri, 151'i (%17,64) yiyecek ve içecek hizmetleri ve 77'si (%9) hem konaklama ve seyahat hizmetleri hem de yiyecek içecek hizmetleri meslek alanlarında mesleki yabancı dil eğitimi vermiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 509'u mesleki yabancı dil dersi okutmakta iken 66'sı teknik yabancı dil dersini okutmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 840'ı mesleki yabancı dil içeriği olan dersleri İngilizce, 6'sı Almanca, 6'sı Rusça, 1'i Çince, 1'i Fransızca, 1'i hem Fransızca hem İngilizce ve 1'i hem İngilizce hem Rusça olarak okutmaktadır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %96'sı mesleki yabancı dil dersi ile ilgili hizmet içi eğitim, kurs veya seminere katılmadığını, %4'ü ise katıldığını ifade etmiştir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu konuda hizmetiçi eğitim, kurs veya seminere katılmamasının sebeplerinin ya bu konuda öğretmenler tarafından ihtiyaç görülmemesi ya da hizmetiçi eğitim, kurs veya seminer açılmaması olduğu söylenebilir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerin yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar (%83,7), yabancı dilde dinleyip anlama (%54,5), yazılmış metinleri okuyup anlama (%51,6), yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme (%43,5), yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme (%47,5) ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilme (%58,7) konusunda olumlu yönde görüş bildirmiştir. Öğrencilerin alanlarıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü ve yazılı olarak ifade edebilmesi konusunda öğretmen görüşlerinin dağılımının olumlu ya da olumsuz belirli bir yönde yığılmadığı görülmüştür. Ancak öğretmenlerin %40,7'si "*Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabilir.*" ve %52,7'si "*Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğini düşünüyorum.*" ifadesine olumsuz yönde görüş bildirmiştir. Böylece mesleki yabancı dil öğretiminde öğrencilerin yabancı dilde özellikle konuşma ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60,9'u "*Öğrenci mesleki yabancı dil dersinin konularının önemine inanır.*" ifadesine olumlu yönde , %19,1'i olumsuz yönde görüş bildirmiş, %20,1'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin %54,9'u "*Öğrenci mesleki yabancı dil dersinin konularına ilgi duyar.*" ifadesine olumlu yönde, %18,9'u olumsuz yönde görüş bildirmiş ve %26,2'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %70,7'si mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde öğrencinin konuşma becerisini, % 53,3'ü okuma becerisini, %56,8'i dinleme becerisini ve %67,3'ü yazma becerisini "*bazen*" kullandıklarını ifade etmiştir. Analiz sonuçlarına göre mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde öğrencinin sırasıyla konuşma, dinleme, yazma ve okuma becerisini kullanmasını sağlayacak yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği çıkarımı yapılabilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 72'si (%8,41) anlatım, örnekleme, soru cevap, 50'si (%5,84) anlatım, soru cevap ve 31'i (%3,62) sadece anlatım yöntemini mesleki yabancı dil dersinde "*her zaman*" kullandıklarını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan

öğretmenlerin 44'ü (%5,14) araştırma/proje çalışması, 33'ü (%3,86) grup çalışması ve 32'si (%3,74) drama/rol oynama yöntemini mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “bazen” kullandıklarını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 232'si (%27,1) gözlem gezisini, 87'si (%10,2) drama/rol oynama ve gözlem gezisini, 87'si (%10,2) drama/rol oynama yöntemini mesleki yabancı dil dersinde “hiçbir zaman” kullanmadıklarını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin “hiçbir zaman” kullanmadıkları yöntemleri 62'sinin (%7,24) ders süresi, okulun fiziki olanakları ve yöntemin maliyeti, 41'i (%4,79) dersin ve konunun özelliği, 39'u (%4,56) yöntemin maliyeti, 37'si (%4,32) öğrenci sayısı ve özellikleri yüzünden tercih etmediklerini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 14'ü (%1,64) sıralanan nedenler dışında başka nedenler de ileri sürmüştür. Başka nedenler belirten 14 öğretmenden en az biri birden çok neden belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 10'u öğrencilerin yabancı dil yetersizliği olduğu için derslerde drama, rol oynama ve tartışma gibi aktivitelere yer verilmediğini, 8'i gözlem gezisi ile ilgili izin işlemlerinin uzunluğu, bürokratik engellerin bulunması ve kabul eden işletmelerin isteksizlikleri, yine 8'i de gezi yapacak mali kaynak ile öğrenci velisinin izin sorunu yüzünden gözlem gezisi yöntemini tercih etmediklerini ifade etmiştir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %29'u anlatım, %18'i uygulamalı çalışmayı ve %15'i drama/rol oynama yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili birinci yöntem olarak düşünmektedir. Öğretmenlerin %17'si soru-cevap, %14'ü anlatımı ve %13'ü göstererek yaptırma yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili ikinci yöntem olarak düşünmektedir. Öğretmenlerin %17'si soru-cevap, %15'i anlatım ve %13'ü uygulamalı çalışma yöntemini mesleki yabancı dil öğretiminde en etkili üçüncü yöntem olarak düşünmektedir. Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun sırasıyla anlatım, soru-cevap, uygulamalı çalışma, drama/rol oynama ve göstererek yaptırma yöntemlerini mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde en etkili yöntemler olarak düşündüğü söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %45,6'sı mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatini yeterli bulmadığını, %41,1'i bulduğunu ve %13,3'ü bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler birden çok meslek alanında mesleki yabancı dil eğitimi vermektedir. Bazı meslek alanlarında katılım az olduğu için bu meslek alanları analiz kapsamına alınmamıştır. Meslek alanlarına göre haftalık ders saatlerini yetersiz bulan öğretmen oranları incelendiğinde; analiz kapsamına alınan meslek alanlarından özellikle denizcilik, metal teknolojisi, muhasebe ve

finansman, konaklama ve seyahat hizmetleri, bilişim teknolojileri ile makine teknolojisi meslek alanlarında haftalık ders saatlerine ilişkin güncelleme çalışmaları yapılabilir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %44,6'sı okullarında mesleki yabancı dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olmadığını, %39,7'si uygun olduğunu ve %15,7'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %55,9'u okullarında mesleki yabancı dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu, %31,5'i olmadığını ve %12,5'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %44,9'u okullarında mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olmadığını, %34,6'sının yeterli olduğunu ve %20,6'sı bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. %67,2'si mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını, %16,1'i sağlamadığını ve %16,7'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41,9'u mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte olmadığını, %30,5'i olduğunu ve %27,7'si bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %49,5'i mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin içerik olarak öğrenci seviyesine uygun olmadığını, %29,4'ü uygun olduğunu ve %21'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52,4'ü mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin görsel tasarımının; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olmadığını, %25'i olduğunu ve %22,5'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %40,7'si mesleki yabancı dil dersinin yardımcı materyalinin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte olmadığını, %31,2'si bu konuda kararsız olduğunu ve %28'i yeterli olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41,7'si mesleki yabancı dil dersinin yardımcı materyalinin içerik olarak öğrenci seviyesine uygun olmadığını, %27,5'i uygun olduğunu ve %30,8'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. %42,9'u mesleki yabancı dil dersinin yardımcı materyalinin görsel tasarımının; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olmadığını, %27,4'ünün olduğunu ve %29,8'inin bu konuda kararsız olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

- Analiz sonuçlarına göre mesleki yabancı dersine ilişkin olarak haftalık ders saati, sınıf/atölye ortamı, sınıf mevcudu, araç-gereçlerin yeterli olup olmadığı, modüllerin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte ve öğrenci seviyesine uygun olup olmadığı, yardımcı materyalin içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte, öğrenci seviyesine uygunluğu ve görsel tasarımı; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olup olmadığı konusunda öğretmen görüşlerinin dağılımının olumlu ya da olumsuz belirli bir yönde yığılma göstermediği söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını ancak mesleki yabancı dil dersinin modüllerinin görsel tasarımının; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olmadığını düşündüğü söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 50'si (%5,84) yazı tahtası, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali ve sözlüğü, 43'ü (%5,02) yazı tahtasını, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, resimleri ve sözlüğü, 40'ı (%4,67) akıllı tahtayı, yazı tahtasını, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, sözlüğü mesleki yabancı dil dersinde “her zaman” kullandığını ifade etmiştir. Özetle, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun yazı tahtası, ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, sözlüğü, resimleri, akıllı tahtayı mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde “her zaman” kullandıkları söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 61'i (%7,13) video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, 58'i (%6,78) alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap, 47'si (%5,49) resimleri mesleki yabancı dil dersinde “bazen” kullandıklarını ifade etmiştir. Özetle, araştırmaya katılan öğretmenlerin video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap ve resimleri mesleki yabancı dil dersinde “bazen” kullandıkları söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 113'ü (%13,20) tepegöz/projeksiyon cihazını, 72'si (%8,41) video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri, 59'u (%6,89) tablet bilgisayarını mesleki yabancı dil dersinde “hiçbir zaman” kullanmadıklarını ifade etmiştir. Özetle, araştırmaya katılan öğretmenlerin tepegöz/projeksiyon cihazını, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri ve tablet bilgisayarını mesleki yabancı dil dersinde “hiçbir zaman” kullanmadıkları söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin “hiçbir zaman” kullanmadıkları araç-gereçleri neden kullanmadıklarına

ilişkin %40'ı okulda araç-gerecin olmayışı, %34'ü konuların işlenişinde araç-gereç kullanımına gerek duyulmaması ve %12'si diğer nedenler yüzünden tercih etmediklerini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 43'ü akıllı tahtanın görsel materyallerin sunumunda yeterli olmasından dolayı diğer araç-gereçlere ihtiyaç duyulmadığını ve 16'sı modüllerin öğrenci seviyesinin üstünde olduğu için tercih edilmediğini ifade etmiştir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %44'ü akıllı tahtayı, %25'i ders kitabı/modülü/yardımcı materyali ve %12'si bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili birinci araç-gereç olarak düşünmektedir. %21'i akıllı tahtayı, %21'i bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofonu ve %20'si ders kitabını/modülü/yardımcı materyali mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili ikinci araç-gereç olarak düşünmektedir. Öğrencilerin %17'si ders kitabını/modülü/yardımcı materyali, %14'ü sözlüğü ve %11'i video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı, kaset/filmleri mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili üçüncü araç-gereç olarak düşünmektedir. Analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun sırasıyla akıllı tahta, ders kitabı/modül/yardımcı materyal, bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon ve sözlüğü mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde en etkili araç-gereçler olarak düşündükleri söylenebilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52'si mesleki yabancı dil dersinde edinilen bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde başvurulacak ölçme araçlarından yazılı sınavları en etkili birinci, %40'ı performans çalışmalarını en etkili ikinci, %39'u proje çalışmalarını en etkili üçüncü ve %40'ı proje çalışmalarını en etkili dördüncü ölçme aracı olarak düşünmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %70'i mezuniyet alanlarının/branşlarının mesleki yabancı dil dersini öğretmek için yeterli olduğunu, %30'u ise olmadığını ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %77'si mesleki yabancı dersi öğretmenlerine hizmetiçi eğitim verilmesini gerekli olarak düşündüğünü, %23'ü ise gerekli olarak düşünmediğini ifade etmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61,1'i öğrencilerle etkileşim, %51,5'i öğretim yöntem ve tekniklerini uygulama, %64'ü eğitim araç-gereçlerini etkili kullanma, %63'ü öğrenci başarısını değerlendirme konusunda “hiçbir zaman” güçlük çekmediğini ifade etmiştir. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin %47'si

öğrencilerin ilgisini çekme ve %57,7'si öğrencilerin derste etkin olmalarını sağlama konusunda “bazen” güçlük çektiğini ifade etmiştir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %88'i öğrencinin ilgisini çekmediği ve güncelliğini yitirdiği için mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü konuların olmadığı, %12'si ise olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinden çıkarılmasını düşündüğü konuların başında yabancı dilde yazışma teknikleri, çeviri teknikleri, alkollü içecekler, flopi disk, kullanılan eski terimler ve para birimleri, vitamin ve mineraller (vitamins and minerals) ve sistem bilgileri konuları gelmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %84'ü mesleki yabancı dil dersine ilave edilmesi gereken konuların olmadığını, %16'sı ise olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersine eklenmesi gerektiğini düşündüğü konuların başında öğrencilerin seviyesine uygun diyalog ve dinleme metinleri (videolu), güncel olarak kullanılan terimler (teknik), web tasarım dili, yabancı dil kavramları, yazılım içerikleri, güncel donanım, hard disk türleri, ağ işletmenliği, veri tabanı, web programcılığı, teknik servis dalları, web ve grafik derslerinde kullanılan programlardaki menülerin anlamları, format atma, yeni işletim sistemleri, yazılı hata mesajları, ünlü Türk bilim insanları, yabancı bilim insanlarının hayatları ile teknolojik ve tarihi mekânlarla ilgili okuma parçaları, dersle ilgili uygulama konuları, makaleler, kendi mutfağımız, dünya mutfağı ile ilgili yemek, tatlı hamur işi vs. isim ve tarifleri, mobil ve akıllı telefonlar, bunların özellikleri ile işletim sistemleri, öğrencilerin dil seviyesine uygun diyaloglar, konuya uygun görsel resimler, bulmaca ve alıştırma, müşteri ilişkileri, restoranda geçen konuşmalar (sipariş alma, direktif verme vs.) konuları gelmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yabancı dil dersinin geliştirilmesine ilişkin başka görüş ve önerileri genel itibarıyla anket maddelerinde değinilen konular üzerinde olmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenler öncelikle ders kitabı/modüllerin daha çok görselle desteklenmesi gerektiği, modüllerinin dil seviyesinin oldukça yüksek olduğu, öğrencinin uygulama yapabileceği, sesli, görüntülü kaynakların mutlaka ders içeriğine eklenmesi gerektiği, haftalık ders saati artırılması, öğrencilerin genel yabancı dil seviyelerinin yetersiz olmasının mesleki yabancı dil dersini öğrenmelerini güçleştirdiği, temel kavramları verirken ayrıntılı İngilizce tanımlar yapılması yerine mesleğin gerektirdiği günlük hayatta kullanılabilecek (mesela kuaför salonunda geçen) kelimelerden oluşan diyaloglara yer verilmesi gerektiği, mesleki

İngilizce ile ilgili bu derslere giren öğretmenlere hizmetiçi eğitim/seminer düzenlenmesi gerektiği vs. yönünde görüş ve önerilerde bulunmuştur.

5.1.3. İki Tür Ankete İlişkin Sonuçlar

- Mesleki yabancı dil sayesinde öğrencilerin yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar, konuları yabancı dilde dinleyip anlama, alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilme, yazılmış metinleri okuyup anlama, alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini yazılı olarak ifade edebilme, yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme, yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme, mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceği ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilme konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Ancak öğrencilerin alanlarıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/tanıtım yapabilme konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Öğrencilerin konuları yabancı dilde dinleyip anlama, alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilme, yazılı olarak ifade edebilme, yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanlarıyla ilgili konularda araştırma yapabilme, yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme ve mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceği konusunda öğrenciler öğretmenlere göre daha olumlu düşünmektedir. Ancak, öğrencilerin yabancı dilde alanlarıyla ilgili temel kavramlar, yazılmış metinleri okuyup anlama, yabancı dilde özgeçmiş hazırlayabilme ve mesleki yabancı dil dersinde edindikleri bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilmesi konusunda öğretmenler öğrencilere göre daha olumlu düşünmektedir.
- Öğrencilerin mesleki yabancı dil dersinin konularının önemine inanması ve mesleki yabancı dil dersinin konularına ilgi duyması konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Bu iki konu hakkında öğrenciler öğretmenlere göre daha olumlu düşünmektedir.
- Mesleki yabancı dil dersine ayrılan haftalık ders saatinin yeterli olması, mesleki yabancı dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olması, mesleki yabancı dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olması, mesleki yabancı dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olması ve mesleki yabancı dil dersinde

kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağlaması konusunda öğrenci ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Bu beş konu hakkında öğrenciler öğretmenlere göre daha olumlu düşünmektedir.

5.2.Öneriler

Resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında verilen mesleki yabancı dil eğitiminin mevcut durumunun değerlendirildiği bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak mesleki yabancı dil dersinin etkililiğini artırmak için yapılması gerekenlere ilişkin öneriler şunlardır:

- Mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde öğrencilerin özellikle konuşma ve yazma becerilerini kullanmasını sağlayacak yöntem ve tekniklere daha fazla ağırlık verilmelidir,
- Öğretmenler mesleki yabancı dil dersinin önemi konusunda farkındalık yaratmalı, öğrencinin ilgisinin çeken ve derste etkin olmalarını sağlayıcı uygulamalara daha fazla yer vermelidir,
- Okullarda mesleki yabancı dil eğitimi için sınıf/atölye ortamının uygunluğu ve araç-gereçlerin yeterliği konusunda gerekli tedbirler alınmalıdır,
- Araştırma sonucuna göre öğrenci ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu yabancı dil dersinin işlenişinde birden çok duyuya hitap etmesi nedeniyle en etkili birinci araç-gereç olarak etkileşimli tahtaları (akıllı tahta) görmektedirler. Bu doğrultuda, Bakanlığımızca FATİH projesi kapsamında okullara dağıtımı yapılan etkileşimli tahtaların mesleki yabancı dil eğitiminde etkili olarak kullanılması sağlanmalıdır.
- Özellikle akıllı tahta, bilgisayar, hoparlör, kulaklık ve mikrofon gibi araç-gereçler konusunda eksiklik yaşayan okulların bu ihtiyaçları karşılanmalıdır,
- Özellikle uçak bakım, güzellik ve saç bakım hizmetleri, pazarlama ve perakende, endüstriyel otomasyon teknolojileri, büro yönetimi, giyim üretim teknolojisi, hasta ve yaşlı hizmetleri, muhasebe ve finansman, yiyecek içecek hizmetleri, aile ve tüketici hizmetleri, halkla ilişkiler ve organizasyon hizmetleri, konaklama ve seyahat hizmetleri, denizcilik, metal teknolojisi, bilişim teknolojileri ile makine teknolojisi meslek alanlarında mesleki yabancı dil dersinin haftalık ders saatleri artırılmalıdır,

- Mesleki yabancı dil dersinin işlenişinde güçlük çeken öğrenciler için ders anlatımı öğrencilerin öğrenme seviyelerine uygun, daha açık ve net olmalı, öğrencinin ilgisini çekme ve derste etkin olmasını sağlama konusunda daha çok özen gösterilmelidir,
- Mesleki yabancı dil öğretmenlerinin ders ile ilgili niteliklerinin geliştirilmesi için hizmetiçi eğitim, kurs veya seminerler ilgililer tarafından düzenlenmeli ve öğretmenlerin bu eğitimlere katılımı sağlanmalıdır,
- Atölye ve laboratuvar öğretmenleri yerine öncelikli olarak yabancı dil öğretmenlerinin mesleki yabancı dil dersine girmesi tercih edilmeli ya da atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin yabancı dil seviyesini yükseltecek hizmetiçi eğitim vb. gibi tedbirler alınmalıdır,
- Mesleki yabancı dil dersinin modül ve yardımcı materyalleri içerik olarak dersin amaçlarını tam anlamıyla gerçekleştirecek, öğrenci seviyesine uygun; görsel olarak ise öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olacak şekilde revize edilmelidir,
- Mesleki yabancı dil dersinde uygulamaya dönük yöntem ve teknikleri daha etkili kullanabilmek, öğrenme ve öğretme sürecinin niteliğini artırmak amacıyla sınıf mevcudu belirli bir sayıda tutulmalıdır,
- Mesleki yabancı dil eğitimi ile ilgili olarak öğrenci ve öğretmen görüşleri düzenli olarak değerlendirilmeli ve her bir meslek alanı için ayrı olarak araştırma yapıp raporlaştırılmalıdır.

Bu araştırmanın, Ülkemizde mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında verilen mesleki yabancı dil eğitiminde eksik ve geliştirilmesi gereken alanların belirlenmesi ile mesleki ve teknik eğitimin kalitesinin artırılmasına, ilgililerin bu araştırmanın sonuçlarından yararlanmasını sağlayarak mesleki ve teknik ortaöğretim seviyesinde mesleki yabancı dil eğitiminin gelişmesine yön vereceği düşünülmektedir.

Ayrıca, araştırma sonuçlarının birçok meslek için büyük bir öneme sahip yabancı dil becerisi yüksek meslek elemanlarının yetiştirilmesi ile uluslararası iş piyasalarında istihdamına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, S. (2010). Türkiye’ de Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Bir Çözüm Önerisi Olarak Yabancı Dil Okullarına Yönelik Öğretmen ve Öğretim Elemanlarının Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Elazığ.
- Akgöz, E., Gürsoy, Y. (2014). Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme, İstek ve Kararlılıkları: Selçuk Üniversitesi Beyşehir Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Volume: 2, Issue: 1, Page: 21-29. http://www.jotags.org/Articles/2014_vol2_issue1/2014_vol2_issue1_abstract3.pdf sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Akın, G. (2011). Polis Akademisi Öğrencileri için Andragojik İlkelere Göre Geliştirilmiş Problem Temelli Mesleki İngilizce Eğitimi Programının Etkililiği. *Polis Bilimleri Dergisi*, 13(1), 115-136. http://www.arastirmax.com/en/system/files/dergiler/295/makaleler/13/1/arastirmx_295_13_pp_115-136.pdf sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Aslan, Y. (2008). “Yabancı Dil Eğitiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar”, Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi Bildiri Kitapçığı, Bizim Büro Basımevi, Ankara, 2008, s118-123.
- Aydın, B. (1999). *Konuşma Ve Yazma Derslerinde Yabancı Dil Öğrenimindeki Kaygı Nedenleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, ss.112-116.
- Aydın, S. (2010). *Üniversite ve Sektör Temsilcilerinin Bakış Açısıyla Lisans Düzeyindeki Turizm Eğitiminin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baykal, D., Şahin, E. (2014). Türkiye’de Turizm Eğitimi Veren Meslek Yüksekokullarının Ders Programlarına İlişkin Bir İçerik Analizi. *Elektronik Mesleki Gelişim Ve Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 1-18. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ejoir/article/view/5000134231/5000123046> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

- Boyraz, S. (2014). *İngilizce Öğretiminde Tersine Eğitim Uygulamasının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.
- Brendan, B. (2006) An Examination Of Perceptions Of Parental Influence On Attitudes To Language Learning. *Educational Research*, 48(2): 211-221.
- Çolak, N. (2014). İKMEP ve Elektrik Ön Lisans Programları. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi (EJOIR) Cilt:2 Özel Sayı Ağustos 2014 113-124*.
<http://acikerisim.kocaeli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11493/1729/%C4%B0KMEP%20VE%20ELEKTR%C4%B0K%20%C3%96N%20L%C4%B0SANS%20PROGRAMLARI.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Çoştı, Y. (2011). Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Uygulanan Zorunlu İngilizce Hazırlık Programı Üzerine Boylamsal Bir Araştırma. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Uygulanan Zorunlu İngilizce Hazırlık Programı Üzerine Boylamsal Bir Araştırma *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2011/2, c. 10, sayı: 20, ss. 61-80.
<http://www.arastirmax.com/en/system/files/dergiler/36454/makaleler/20/1/arastirmax-ondokuz-mayis-universitesi-ilahiyat-fakultesinde-uygulanan-zorunlu-ingilizce-hazirlik-programi-uzerine-boylamsal-bir-arastirma.pdf> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Demirel, O. (1990). *Yabancı Dil Öğretimi İlkeler, Yöntemler, Teknikler*, USEM Yayınları, Ankara, 1990, s23-26.
- Duranti, A. (1997). *Linguistic Anthropology*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Durgut, Y. (2010). *Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Eğitiminin Etkin Öğrenilememesinin Nedenleri (İstanbul/Fatih İlçesi Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Esen, G. (2012). *English Language Teachers' General And Professional Sense Of Self-Efficacy: Mersin Profile*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Ana Bilim Dalı, İngiliz Dili Eğitimi Bilim Dalı.
- Evren sayısına ilişkin veriler 23/12/2015 tarihli ve 49614598/42/13264024 sayılı resmi yazı ile MEB Strateji Geliştirme Başkanlığından alınmıştır.

- Grasmane, D.& Grasmane, S. (2011). Foreign Language Skills for Employability in the EU Labour Market. *European Journal of Higher Education*, v1 n2-3 p192-201.
- Güneş, İ. (2008). *Eski Yunan ve Roma Mitolojisinin İngilizce Mesleki Yabancı Dil Derslerinde Materyal Olarak Kullanımı (S.Ü. Beyşehir Meslek Yüksekokulu Turizm Rehberliği Programı Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitim Ana Bilim Dalı, İngilizce Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Ijaiya, Y. (1999). Effects Of Over-Crowded Classrooms On Teacher-Student Interactions, *Ilorin Journal Of Education*. Volume 19.
- İgrek, E. (2013). *İçerik Tabanlı Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımının Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Derslerinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- İşigüzel, B. (2013). Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programlarındaki Mesleki Almanca Dersleri Üzerine Bir Araştırma. *NWSA-Humanities*, 4C0174, 8, (4), 363-371. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.4.4C0174> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Kınsız, M. (2005). Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları <http://www.google.com.tr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwin0f7R7rjLAhVF2ywKHfwWA9AQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fdergisosyalbil.selcuk.edu.tr%2Fsusbed%2Farticle%2Fdownload%2F681%2F633&usg=AFQjCNGmkLUWzsjHzQdj99C0P-o1Hf6cQ&bvm=bv.116573086,d.bGg> sayfasından 11 Mart 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Kitao, K. (1991). Teaching Culture in Foreign Language Instruction in the United States. *Doshisha Studies in English*, n52-53 p285-306 Feb 1991. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED330214.pdf> sayfasından 9 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Meslek alanlarının haftalık ders çizelgeleri ve ders bilgi formlarına ilişkin bilgiler. www.megep.meb.gov.tr sayfasından 10 Nisan 2016 tarihinde erişilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/26184_1.html sayfasından 9 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Haftalık Ders Çizelgeleri. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7/1/> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Nyikos, M.(1990), Sex Related Differences İn Adult Language Learning:Socilization And Memory Factors. *The Modern Language Journal*. 3:273-87.

Özer, A. (2014). Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programlarına Zorunlu İngilizce Hazırlık Sınıflarının Konulması: Koç Grubu Örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*. Ağustos 2014 BÜROKON Özel Sayısı 4(3) 302-312. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ejovoc/article/view/5000085248/5000079334> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Sarkmaz, Ö. (2011). *İskenderun'da Bulunan Teknik Ve Meslek Liseleri Öğrencilerinin Dil Öğrenimine Karşı Tutumları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018). http://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_08/13021358_mte_strateji_belgesi_eylem_plani_20142018.pdf sayfasından 9 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Vladislavovich, S. V. , Alexandrovna, L. E. & Konstantinovna, P. V. (2014). Language Competence in a Puzzle of Modern Russian Vocational Education. *International Education Studies*, v7 n12 p37-46. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1071187.pdf> sayfasından 9 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Xin, L., Luzheng, L. & Biru, S. (2011). EFL (English as a Foreign Language) Classroom Discourse Analysis of a Vocational College and Some Reflections. *US-China Education Review B* 6 (2011) 752-755. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED529379.pdf> sayfasından 20 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Yılmaz, E. (2013). Lise Öğrencilerinin İngilizce Dersi Motivasyon Düzeylerinin ve Motivasyon Tiplerinin Belirlenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi* 1(1), 130-139. <http://ebd.beun.edu.tr/index.php/KEBD/article/view/21/25> sayfasından 2 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

Zascerinska, J. (2010). Conditions for Developing Communicative Competence.*Online Submission*, Paper presented at the International Scientific Conference of Daugavpils (52nd, Daugavpils, Latvia, Apr 16, 2010). <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED531733.pdf> sayfasından 9 Mayıs 2016 tarihinde erişilmiştir.

EKLER

EK 1- Öğrenci Anket Formu

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM OKUL/ KURUMLARINDA OKUTULAN MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖĞRENCİ ANKET FORMU

Sevgili Öğrencimiz,

Bu anket, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında okutulan “Mesleki Yabancı Dil” dersini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. **Bu anketi cevaplayabilmeniz için “Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1, Mesleki Yabancı Dil 2, Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma ya da Teknik Yabancı Dil” derslerinden en az birini 10., 11. ya da 12. sınıfta okumuş/ okuyor olmanız gerekmektedir.**

Aşağıda Mesleki Yabancı Dil dersiniz ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Lütfen ankette yer alan bütün soruları okuyarak size uygun gelen seçeneği işaretleyiniz. Ayrıca açık uçlu sorulara ilişkin cevaplarınız varsa lütfen bırakılan boş alanlara yazınız.

Her bir soru için düşüncenizi en doğru yansıtan seçeneği işaretlemeniz ve anketin tüm bölümlerini eksiksiz olarak doldurmanız önemlidir. Bu anketle sizlerden toplanan veriler, yalnızca araştırma amaçları doğrultusunda kullanılacak olup başka bir kişi ya da kuruma verilmeyecektir.

İlgi ve katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. İliniz

.....

2. Cinsiyetiniz:

☐ Erkek

☐ Kız

3. Sınıfınız:

☐ 11. sınıf

☐ 12. Sınıf

4. Alanınız:

☐ Aile ve Tüketici Hizmetleri

☐ Kuyumculuk Teknolojisi

☐ Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi

☐ Makine Teknolojisi

☐ Bilişim Teknolojileri

☐ Metal Teknolojisi

☐ Büro Yönetimi

☐ Metalürji Teknolojisi

☐ Denizcilik

☐ Motorlu Araçlar Teknolojisi

☐ Eğlence Hizmetleri

☐ Muhasebe ve Finansman

☐ El Sanatları Teknolojisi

☐ Müzik Aletleri Yapımı

☐ Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri

☐ Pazarlama ve Perakende

☐ Gemi Yapımı

☐ Raylı Sistemler Teknolojisi

☐ Giyim Üretim Teknolojisi

☐ Tasarım Teknolojileri

☐ Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri

☐ Tekstil Teknolojisi

☐ Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri

☐ Uçak Bakım

☐ Hasta ve Yaşlı Hizmetleri

☐ Yiyecek İçecek Hizmetleri

☐ Konaklama ve Seyahat Hizmetleri

5. Aşağıdaki mesleki yabancı dil içeriği olan derslerden hangisi/ hangilerini önceden okudunuz ya da şu an okuyorsunuz?

Not: Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.

- ☐ Mesleki Yabancı Dil
☐ Mesleki Yabancı Dil 1
☐ Mesleki Yabancı Dil 2
☐ Mesleki Yabancı Dilde Terimler
☐ Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma
☐ Teknik Yabancı Dil

6. “5. soruda” işaretlediğiniz dersleri hangi dil/dillerde okudunuz ya da şu an okuyorsunuz?

Not: Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.

- ☐ Almanca
☐ Çince
☐ Fransızca
☐ İngilizce
☐ İtalyanca
☐ Japonca
☐ Rusça
☐ Diğer(Belirtiniz.).....

B. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN AMAÇLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

SIRA NO	Mesleki yabancı dil dersinin amaçları doğrultusunda öğrencilere kazandırılan bilgi ve becerilere ilişkin aşağıdaki ifadelere ne derecede katılıyorsunuz?	KATILIM DÜZEYİ				
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Mesleki Yabancı Dil dersi sayesinde;						
7	Yabancı dilde alanımla ilgili temel kavramları biliyorum.	()	()	()	()	()
8	Yabancı dilde alanımla ilgili konuları dinleyip anlayabiliyorum.	()	()	()	()	()
9	Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerimi sözlü olarak ifade edebiliyorum.	()	()	()	()	()

10	Alanımla ilgili yabancı dilde yazılmış metinleri okuyup anlayabiliyorum.	()	()	()	()	()
11	Alanımla ilgili konular hakkında fikirlerimi yabancı dilde yazılı olarak ifade edebiliyorum.	()	()	()	()	()
12	Alanımla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/ tanıtım yapabiliyorum.	()	()	()	()	()
13	Yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanımla ilgili konularda araştırma yapabiliyorum.	()	()	()	()	()
14	Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilirim.	()	()	()	()	()
15	Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğimi düşünüyorum.	()	()	()	()	()
16	Mesleki Yabancı Dil dersinde edindiğim bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilirim.	()	()	()	()	()

C. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN İÇERİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Mesleki Yabancı Dil dersinin içeriğine ilişkin aşağıdaki ifadelere ne derecede katılıyorsunuz?		KATILIM DÜZEYİ				
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
17	Mesleki Yabancı Dil dersinin konularının önemine inanıyorum.	()	()	()	()	()
18	Mesleki Yabancı Dil dersinin konularına ilgi duyuyorum.	()	()	()	()	()

D. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN ÖĞRETİM SÜREÇLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

19	Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde yabancı dilde aşağıdaki becerileri <u>hangi sıklıkta</u> kullanmaktasınız?	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th style="width: 30%;"></th> <th style="width: 20%;">Her zaman</th> <th style="width: 20%;">Bazen</th> <th style="width: 30%;">Hiçbir zaman</th> </tr> <tr> <td>Konuşma Becerisi</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> </tr> <tr> <td>Okuma Becerisi</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> </tr> <tr> <td>Dinleme Becerisi</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> </tr> <tr> <td>Yazma Becerisi</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> <td style="text-align: center;">()</td> </tr> </table>		Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman	Konuşma Becerisi	()	()	()	Okuma Becerisi	()	()	()	Dinleme Becerisi	()	()	()	Yazma Becerisi	()	()	()	
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman																				
Konuşma Becerisi	()	()	()																				
Okuma Becerisi	()	()	()																				
Dinleme Becerisi	()	()	()																				
Yazma Becerisi	()	()	()																				
20	Mesleki yabancı dil dersinin öğretiminde aşağıdaki yöntemlerden dil öğreniminize daha çok katkısı olduğunu düşündüğünüz <u>üç (3)</u> yöntemi <u>öncelik</u> sırasına göre seçiniz.																						
	a() Anlatım f()Grup Çalışması b()Araştırma/ Proje Çalışması g()Örnekleme c() Drama/ Rol Oynama h()Soru-Cevap d()Göstererek Yaptırma ı()Tartışma e()Gözlem Gezisi i()Uygulamalı Çalışma																						
Mesleki Yabancı Dil dersinin öğretim süreçlerine ilişkin aşağıdaki ifadelerle ne derecede katılıyorsunuz?		KATILIM DÜZEYİ																					
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum																	
21	Mesleki Yabancı Dil dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()																	
22	Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()																	
23	Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()																	
24	Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()																	

25	Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçler dersi daha iyi öğrenmeye katkı sağlıyor.	☐	☐	☐	☐	☐																																												
26	Mesleki Yabancı Dil dersinde, aşağıdaki araç gereçler hangi sıklıkta kullanılmaktadır? <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Her zaman</th> <th>Bazen</th> <th>Hiçbir zaman</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Akıllı tahta</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Ders kitabı/ modül /yardımcı materyal</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Film makinesi, video, televizyon VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Resimler</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Sözlük</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Tablet bilgisayar</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Tepegöz/ Projeksiyon cihazı</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Yazı tahtası</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>							Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman	Akıllı tahta	☐	☐	☐	Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap	☐	☐	☐	Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon	☐	☐	☐	Ders kitabı/ modül /yardımcı materyal	☐	☐	☐	Film makinesi, video, televizyon VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler	☐	☐	☐	Resimler	☐	☐	☐	Sözlük	☐	☐	☐	Tablet bilgisayar	☐	☐	☐	Tepegöz/ Projeksiyon cihazı	☐	☐	☐	Yazı tahtası	☐	☐	☐
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman																																															
Akıllı tahta	☐	☐	☐																																															
Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap	☐	☐	☐																																															
Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon	☐	☐	☐																																															
Ders kitabı/ modül /yardımcı materyal	☐	☐	☐																																															
Film makinesi, video, televizyon VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler	☐	☐	☐																																															
Resimler	☐	☐	☐																																															
Sözlük	☐	☐	☐																																															
Tablet bilgisayar	☐	☐	☐																																															
Tepegöz/ Projeksiyon cihazı	☐	☐	☐																																															
Yazı tahtası	☐	☐	☐																																															
27	Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde aşağıdaki araç-gereçlerden en etkili olduğunu düşündüğünüz üç (3) araç-gereci öncelik sırasına göre seçiniz. <table> <tbody> <tr> <td>a() Akıllı tahta</td> <td>f() Resimler</td> </tr> <tr> <td>b() Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap</td> <td>g() Sözlük</td> </tr> <tr> <td>c() Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon</td> <td>h() Tablet bilgisayar</td> </tr> <tr> <td>d() Ders kitabı/ modül / yardımcı materyal</td> <td>ı() Tepegöz/ Projeksiyon cihazı</td> </tr> <tr> <td>e() Film makinesi, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler</td> <td>i() Yazı tahtası</td> </tr> </tbody> </table>						a() Akıllı tahta	f() Resimler	b() Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap	g() Sözlük	c() Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon	h() Tablet bilgisayar	d() Ders kitabı/ modül / yardımcı materyal	ı() Tepegöz/ Projeksiyon cihazı	e() Film makinesi, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler	i() Yazı tahtası																																		
a() Akıllı tahta	f() Resimler																																																	
b() Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap	g() Sözlük																																																	
c() Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon	h() Tablet bilgisayar																																																	
d() Ders kitabı/ modül / yardımcı materyal	ı() Tepegöz/ Projeksiyon cihazı																																																	
e() Film makinesi, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler	i() Yazı tahtası																																																	

E. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER	
28	Mesleki Yabancı Dil dersinde edindiğiniz bilgi, beceri ve kazanımların ölçülmesinde başvurulacak aşağıdaki ölçme araçlarından <u>en etkili</u> olduğunu düşündüğünüz ölçme aracını 1’den başlayarak sıralayınız. () Yazılı sınavlar () Uygulamalı sınavlar () Performans çalışmaları () Proje çalışmaları
F. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİ GELİŞTİRMeye İLİŞKİN GÖRÜŞLER	
29	Mesleki Yabancı Dil dersini öğrenme sürecinde karşılaştığınız güçlükler var mı? Varsa, önem sırasına göre <u>ilk üçünü</u> nedenleriyle birlikte belirtiniz. a. b. c.
30	Mesleki Yabancı Dil dersi ile ilgili başka görüş ve önerileriniz varsa kısaca yazınız.

EK 2- Öğretmen Anket Formu

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM OKUL/ KURUMLARINDA OKUTULAN MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖĞRETMEN ANKET FORMU

Değerli Öğretmenim,

Bu anket, mesleki ve teknik ortaöğretim okul/ kurumlarında okutulan “**Mesleki Yabancı Dil**” dersinin etkililiğini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. **Bu anketi cevaplayabilmeniz için “Mesleki Yabancı Dil, Mesleki Yabancı Dil 1, Mesleki Yabancı Dil 2, Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma ya da Teknik Yabancı Dil” dersinin öğretmeni olmanız gerekmektedir.**

Anket altı bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde; kişisel bilgilerinize, ikinci bölümde; Mesleki Yabancı Dil dersinin amaçlarına, üçüncü bölümde; içeriğine, dördüncü bölümde; öğretim süreçlerine, beşinci bölümde; ölçme ve değerlendirmesine, altıncı bölümde ise geliştirilmesine yönelik çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular yer almaktadır.

Lütfen ankette yer alan her ifadeyi okuyarak size uygun gelen seçeneği işaretleyiniz. Açık uçlu sorulara ilişkin cevaplarınızı bırakılan boş alanlara yazınız.

Bu anketle sizlerden toplanan veriler, yalnızca araştırma amaçları doğrultusunda kullanılacak olup başka bir kişi ya da kuruma verilmeyecektir. Bu nedenle, her bir ifade için düşüncenizi en doğru yansıtan seçeneği işaretlemeniz ve anketin tüm bölümlerini eksiksiz olarak doldurmanız önemlidir.

İlgi ve katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. İliniz:

.....

2. Cinsiyetiniz:

☐ Erkek ☐ Kadın

3. Öğrenim durumunuz:

☐ Yüksekokul
☐ Lisans
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora
☐ Diğer.....(Belirtiniz.).....

4. Hizmet süreniz:

☐ 0-5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16 yıl ve üstü

5. Aşağıdaki mesleki ve teknik ortaöğretim alanlarından hangisi/ hangilerinde mesleki yabancı dil eğitimi verdiniz/ vermektesiniz?

Not: Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.

☐ Aile ve Tüketici Hizmetleri	☐ Kuyumculuk Teknolojisi
☐ Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	☐ Makine Teknolojisi
☐ Bilişim Teknolojileri	☐ Metal Teknolojisi
☐ Büro Yönetimi	☐ Metalürji Teknolojisi
☐ Denizcilik	☐ Motorlu Araçlar Teknolojisi
☐ Eğlence Hizmetleri	☐ Muhasebe ve Finansman
☐ El Sanatları Teknolojisi	☐ Müzik Aletleri Yapımı
☐ Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	☐ Pazarlama ve Perakende
☐ Gemi Yapımı	☐ Raylı Sistemler Teknolojisi
☐ Giyim Üretim Teknolojisi	☐ Tasarım Teknolojileri
☐ Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	☐ Tekstil Teknolojisi

☐ Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri

☐ Uçak Bakım

☐ Hasta ve Yaşlı Hizmetleri

☐ Yiyecek İçecek Hizmetleri

☐ Konaklama ve Seyahat Hizmetleri

6. Aşağıdaki mesleki yabancı dil içeriği olan derslerden hangisi/ hangilerini önceden okuttunuz ya da şu an okutuyorsunuz?

Not: Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz

☐ Mesleki Yabancı Dil

☐ Mesleki Yabancı Dil 1

☐ Mesleki Yabancı Dil 2

☐ Mesleki Yabancı Dilde Terimler

☐ Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma

☐ Teknik Yabancı Dil

7. “6. soruda” işaretlediğiniz dersleri hangi dil/dillerde okuttunuz ya da şu an okutuyorsunuz?

Not: Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.

☐ Almanca

☐ Çince

☐ Fransızca

☐ İngilizce

☐ İtalyanca

☐ Japonca

☐ Rusça

☐ Diğer(Belirtiniz.).....

8. Mesleki Yabancı Dil dersi ile ilgili hizmet içi eğitim, kurs veya seminerine katıldınız mı?

☐ Evet

☐ Hayır

B. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN AMAÇLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

SIRA NO	Mesleki yabancı dil dersinin amaçları doğrultusunda öğrencilere kazandırılan bilgi ve becerilere ilişkin aşağıdaki ifadelere ne derecede katılıyorsunuz?	KATILIM DÜZEYİ				
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Mesleki Yabancı Dil dersi sayesinde öğrenci;						
9	Yabancı dilde alanıyla ilgili temel kavramları bilir.	()	()	()	()	()
10	Yabancı dilde alanıyla ilgili konuları dinleyip anlayabilir.	()	()	()	()	()
11	Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini sözlü olarak ifade edebilir.	()	()	()	()	()
12	Alanıyla ilgili yabancı dilde yazılmış metinleri okuyup anlayabilir.	()	()	()	()	()
13	Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde fikirlerini yazılı olarak ifade edebilir.	()	()	()	()	()
14	Alanıyla ilgili konular hakkında yabancı dilde sunum/ tanıtım yapabilir.	()	()	()	()	()
15	Yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanarak alanıyla ilgili konularda araştırma yapabilir.	()	()	()	()	()
16	Yabancı dilde öz geçmiş hazırlayabilir.	()	()	()	()	()
17	Mezun olduktan sonra yabancı dilde iş görüşmesi yapabileceğini düşünüyorum.	()	()	()	()	()
18	Mesleki Yabancı Dil dersinde edindiği bilgi ve becerileri beceri eğitimi/staj yaparken kullanabilir.	()	()	()	()	()

C. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN İÇERİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER						
SIRA NO	Mesleki Yabancı Dil dersinin içeriğine ilişkin aşağıdaki ifadelerle ne derecede katılıyorsunuz?	KATILIM DÜZEYİ				
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Öğrenci;						
19	Mesleki Yabancı Dil dersinin konularının önemine inanır.	()	()	()	()	()
20	Mesleki Yabancı Dil dersinin konularına ilgi duyar.	()	()	()	()	()
D. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN ÖĞRETİM SÜREÇLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER						
21	Öğrenci, Mesleki Yabancı Dil dersinin işlenişinde yabancı dilde aşağıdaki becerileri hangi sıklıkta kullanır?					
		Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman		
	Konuşma Becerisi	()	()	()		
	Okuma Becerisi	()	()	()		
	Dinleme Becerisi	()	()	()		
22	Mesleki Yabancı Dil dersinde aşağıdaki öğretim yöntemlerini hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?					
		Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman		
	Anlatım	()	()	()		
	Araştırma/ Proje Çalışması	()	()	()		
	Drama/ Rol Oynama	()	()	()		
Göstererek Yaptırma	()	()	()			

	Gözlem Gezisi	()	()	()
	Grup Çalışması	()	()	()
	Örnekleme	()	()	()
	Soru-Cevap	()	()	()
	Tartışma	()	()	()
	Uygulamalı Çalışma	()	()	()
23	22. soruda “hiçbir zaman” olarak işaretlediğiniz öğretim yöntemlerini kullanmamanızdaki en önemli üç (3) neden aşağıdakilerden hangileridir? a() Dersin amaçları b() Dersin süresi c() Okulun fiziki olanakları d() Yöntemin maliyeti e() Dersin ve konunun özelliği f() Öğrenci sayısı ve özellikleri g() Yöntem hakkındaki bilgi düzeyim h() Başka varsa yazınız:.....			
24	Mesleki Yabancı Dil dersinde aşağıdaki öğretim yöntemlerinden en etkili olduğunu düşündüğünüz üç (3) yöntemi öncelik sırasına göre seçiniz. f() Anlatım f() Grup Çalışması g() Araştırma/ Proje Çalışması g() Örnekleme h() Drama/ Rol Oynama h() Soru-Cevap i() Göstererek Yaptırma i() Tartışma j() Gözlem Gezisi j() Uygulamalı Çalışma			

Mesleki Yabancı Dil dersinin öğretim süreçlerine ilişkin aşağıdaki ifadelere ne derecede katılıyorsunuz?		KATILIM DÜZEYİ				
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
25	Mesleki Yabancı Dil dersine ayrılan haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()
26	Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersi için sınıf/atölye ortamının uygun olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()
27	Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde sınıf mevcudunun dersin işlenişi için uygun olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()
28	Okulumda, Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()
29	Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılan araç-gereçlerin dersin daha iyi öğrenilmesinde katkı sağladığını düşünüyorum.	()	()	()	()	()
30	Mesleki Yabancı Dil dersinin modülleri içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek niteliktedir.	()	()	()	()	()
31	Mesleki Yabancı Dil dersinin modülleri içerik olarak öğrenci seviyesine uygundur.	()	()	()	()	()
32	Mesleki Yabancı Dil dersinin modüllerinin görsel tasarımı; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek niteliktedir.	()	()	()	()	()
33	Mesleki Yabancı Dil dersinin yardımcı materyali içerik olarak dersin amaçlarını gerçekleştirecek niteliktedir.	()	()	()	()	()
34	Mesleki Yabancı Dil dersinin yardımcı materyali içerik olarak öğrenci seviyesine uygundur.	()	()	()	()	()
35	Mesleki Yabancı Dil dersinin yardımcı materyalinin görsel tasarımı; öğrencilerin gelişimine uygun, konularla ilişkili, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeyi destekleyecek niteliktedir.	()	()	()	()	()

Mesleki Yabancı Dil dersinde aşağıdaki araç-gereçleri hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?			
		Her zaman	Bazen
		Hiçbir zaman	
36	Akıllı tahta	()	()
	Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap	()	()
	Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon	()	()
	Ders kitabı/ modül /yardımcı materyal	()	()
	Film makinesi, video, televizyon VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler	()	()
	Resimler	()	()
	Sözlük	()	()
	Tablet bilgisayar	()	()
	Tepegöz/ Projeksiyon cihazı	()	()
	Yazı tahtası	()	()
37	36. soruda “ hiçbir zaman ” olarak işaretlediğiniz araç gereçleri kullanma man ızdaki en önemli neden nedir?		
	a) Okulda araç-gerecin olmayışı		
	b) Araç-gereçleri kullanmada bilgi eksikliğimin oluşu		
	c) Sınıf mevcudunun kalabalık oluşu		
	d) Konuların işlenişinde araç-gereç kullanımına gerek duyulmaması		
	e) Başka varsa yazınız:		
38	Mesleki Yabancı Dil dersinde kullanılması gereken aşağıdaki araç-gereçlerden en etkili olduğunu düşündüğünüz üç (3) araç-gereci öncelik sırasına göre seçiniz.		
	f () Akıllı tahta	f () Resimler	
	g () Alanla ilgili yazılmış makale, dergi, kitap	g () Sözlük	
	h () Bilgisayar, hoparlör, kulaklık, mikrofon	h () Tablet bilgisayar	
	i () Ders kitabı/ modül / yardımcı materyal	ı () Tepegöz/ Projeksiyon cihazı	
	j () Film makinesi, video, televizyon, VCD/DVD/CD oynatıcı/ kaset ve filmler	i () Yazı tahtası	

E. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

39	Mesleki Yabancı Dil dersinde edinilen bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi amacıyla kullanılan aşağıdaki ölçme araçlarından en etkili olduğunu düşündüğünüz ölçme aracını 1'den başlayarak sıralayınız. () Yazılı sınavlar () Uygulamalı sınavlar () Performans çalışmaları () Proje çalışmaları
-----------	---

F. MESLEKİ YABANCI DİL DERSİNİ GELİŞTİRMeye İLİŞKİN GÖRÜŞLER

40	Mezuniyet alanınızın/ branşınızın Mesleki Yabancı Dil dersini öğretmek için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? ()Evet ()Hayır
-----------	---

41	Mesleki Yabancı Dil dersi öğretmenlerine hizmet içi eğitim verilmesini gerekli buluyor musunuz? ()Evet ()Hayır
-----------	---

42

Mesleki Yabancı Dil dersinin uygulanmasında aşağıda belirtilen konularda ne ölçüde **güçlük** çekiyorsunuz?

	Çok	Biraz	Hiç
a. Öğrencilerle etkili iletişim kurma	()	()	()
b. Öğrencilerin ilgisini çekme	()	()	()
c. Öğretim yöntem ve tekniklerini uygulama	()	()	()
d. Eğitim araç-gereçlerini etkili kullanma	()	()	()
e. Öğrencilerin derste etkin olmalarını sağlama	()	()	()
f. Öğrenci başarısını değerlendirme tekniklerini uygulama	()	()	()
g. Diğer(Belirtiniz.).....	()	()	()

43	Öğrencinin ilgisini çekmediği ve güncelliğini yitirdiği için Mesleki Yabancı Dil dersinden çıkarılmasını düşündüğünüz konular var mı? () Evet () Hayır Cevabınız “Evet” ise çıkarılmasını istediğiniz üç (3) konuyu öncelik sırasına göre belirtiniz. d. e. f.
-----------	--

	Mesleki Yabancı Dil dersine ilave edilmesi gerektiğini düşündüğünüz konular var mı? () Evet () Hayır
44	Cevabınız “ Evet ” ise ilave edilmesini istediğiniz üç (3) konuyu öncelik sırasına göre belirtiniz. a. b. c.
45	Mesleki Yabancı Dil dersi konusunda başka görüş ve önerileriniz varsa kısaca yazınız.

EK 3- Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Meslek Alanına İlişkin Mesleki Yabancı Dil 1 ve Mesleki Yabancı Dil 2 Dersleri Bilgi Formları

DERSİN ADI	Mesleki Yabancı Dil-1
ALAN	Eğlence Hizmetleri/Konaklama ve Seyahat Hizmetleri/Yiyecek ve İçecek Hizmetleri
MESLEK/DAL	
DERSİN OKUTULACAĞI SINIF/YIL	10. sınıf
SÜRE	Haftalık 5 ders saati (Bölgesel özellikler, okuldaki donanım ve çerçeve öğretim programı doğrultusunda zümre kararı ile seçilen modüllere göre ders süresi hesaplanır.)
DERSİN AMACI	Bu dersle öğrenciye Turizm sektöründe ihtiyaç duyulan yabancı dilde iletişim kurma, okuma, yazma yeterliği kazandırılacaktır.
DERSİN TANIMI	Bu ders yabancı dilde mesleki anlamda iletişim kurma, okuma, yazma konularının verildiği derstir.
DERSİN ÖN KOŞULLARI	Dersin ön koşulu yoktur.
DERS İLE KAZANDIRILACAK YETERLİKLER	Öğrenciye bu dersin sonunda; 1.Yabancı dilde kişi, yer, ulaşım ve yerleşim yerleri hakkında bilgi vermek 2.Yabancı dilde kurum tanıtımı yapmak 3.Yabancı dilde rezervasyon ve sipariş işlemlerini yürütmek 4.Yabancı dilde resmî ve özel konularda yazışma yapmak 5.Yabancı dilde müşteri/konuk ilişkilerini yürütmek 6.Yabancı dilde turistik (sosyal, kültürel, tarihi, coğrafi, vb.) tanıtım yapmak 7.Yabancı dilde öz geçmiş hazırlama, iş başvuru formu doldurma ve görüşme yapmak yeterlilikleri kazandırılacaktır.
DERSİN İÇERİĞİ	1.Yabancı Dilde Kişi ve yer Tanıtımı 2.Yabancı Dilde Kurum Tanıtımı 3.Yabancı Dilde Rezervasyon ve Sipariş İşlemleri 4.Yabancı Dilde Yazışmalar 5.Yabancı Dilde Müşteri/Konuk İlişkileri 6.Yabancı Dilde Turistik Tanıtım 7.Yabancı Dilde Özgeçmiş ve Başvuru İşlemleri konularını içermektedir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Bireysel öğretimi destekleyecek Grafikde; araştırma, tartışma, problem çözme, soru cevap, rol oynama, grup çalışması, gözlem, uygulama, proje çalışması vb. yöntem ve teknikler uygulanabilir.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAM VE DONANIMI	Ortam: sınıf, sektör, atölye Donanım: TV, video, videokasetleri, cd oynatıcı ve CD'ler, bilgisayar, interaktif CD'ler kulaklık, sözlükler
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Ders geçme yönetmeliğine uygun olarak derste modüller ile kazandırılan yeterlikler çeşitli ölçme araçları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılacaktır.
EĞİTİMCİLER	1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacaklardan atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgeye uygun olanlar görev almalıdır. 2. Programın uygulanmasında gerektiğinde alanında sektör deneyimi olan usta öğretici, teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.
İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR	Öğrencinin konuyla ilgili olarak iletişim, araştırma, gözlem yapabileceği Turizm sektörüne ait işletmeler, diğer alan öğretmenleri, üniversiteler ile işbirliği yaparak, öğrencinin çevrede konuyla ilgili olarak iletişim kurabileceği araştırma, gözlem ve uygulama yapabileceği her türlü kurum ve kuruluşlar vb.

DERSİN ADI	Mesleki Yabancı Dil 2 (İngilizce-Almanca- Rusça)
ALAN	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri
MESLEK/DAL	Kat-Ön büro Elemanı- Operasyon –Rezervasyon Elemanı
DERSİN OKUTULACAĞI SINIF	11. sınıf ve/veya 12. sınıf
SÜRE	Haftalık 4 Ders Saati Meslek elemanının özelliği, okuldaki donanım ve bölgesel özellikleri göz önüne alınarak zümre kararı ile dersin altındaki modüllerden seçilerek ders süresi belirlenir.
DERSİN AMACI	Bu ders ile öğrenciye; mesleğinin gerektirdiği terminolojiyi kullanarak yabancı dilde dinleme, okuma, yazma, konuşma ve iletişim kurma yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.
DERSİN TANIMI	Bu ders, alanında yabancı dildeki kaynaklar, mesleki konular ve terimlerin yabancı dildeki anlamları ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.
DERSİN ÖN KOŞULLARI	Yabancı Dilde Temel Kurallar ve Yabancı Dilde İletişim modüllerini başarmış olmak.
DERS İLE KAZANDIRILACAK YETERLİKLER	Mesleği ile ilgili yabancı dilde temel terim ve kavramları anlamak ve konuşmak.
DERSİN İÇERİĞİ	KONAKLAMA; 1. Rezervasyon ve check-in işlemleri 2. Otelde geçirilen zaman ile ilgili bilgi verme 3. Konaklama hizmetleri ile ilgili bilgi verme 4. Check-out prosedürü ile ilgili işlemler konularını içermektedir. SEYAHAT; 1. Ulaşım ve gezi ile ilgili bilgi verme 2. Gezi ve turlar hakkında bilgi verme 3. Otobüs bileti satma 4. Uçak bileti satma 5. Tren bileti satma 6. Gemi tur operasyonu yapma 7. Otel odası satışı 8. Transfer işlemleri 9. Vize işlemleri 10. Tur organizasyonu ve tur satma konularını içermektedir
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Bu derste anlatım, göstererek yaptırma, problem çözme, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, uygulamalı çalışma; konaklama işletmelerinde gözlem yapma, uygulama, araştırma, yenilikleri takip etme vb. yöntem ve teknikler uygulanabilir.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMI VE DONATIM	Ortam: : Sınıf Donanım: TV. Video, videokasetleri, CD oynatıcı ve CD'ler, bilgisayar, interaktif CD'ler, kulaklık
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'ne uygun olarak modül ve ders sonunda ölçme araçları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılacaktır.
ÖĞRETMEN VE EĞİTİCİ	1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacaklardan atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgeye uygun olanlar görev almalıdır. 2. Programın uygulanmasında gerektiğinde alanında sektör deneyimi olan usta öğretici, teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.
İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR	Öğrencinin konuyla ilgili olarak iletişim, araştırma-gözlem, uygulama yapabileceği; diğer alan öğretmenleri, üniversiteler, sosyal ortaklar, sivil toplum kuruluşları, çevrede bulunan işletmeler, özel, kamu kurum ve kuruluşlarıdır.

EK 4- İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey 1, 2 ve 3 Bölge Birimleri

Kod	Düzey 1 (12 bölge)	Kod	Düzey 2 (26 alt bölge)	Düzey 3 (81 il)
TR1	İstanbul	TR10	İstanbul alt bölgesi	İstanbul
TR2	Batı Marmara	TR21	Tekirdağ alt bölgesi	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli
		TR22	Balıkesir alt bölgesi	Balıkesir, Çanakkale
TR3	Ege	TR31	İzmir alt bölgesi	İzmir
		TR32	Aydın alt bölgesi	Aydın, Denizli, Muğla
		TR33	Manisa alt bölgesi	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak
TR4	Doğu Marmara	TR41	Bursa alt bölgesi	Bursa, Eskişehir, Bilecik
		TR42	Kocaeli alt bölgesi	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova
TR5	Batı Anadolu	TR51	Ankara alt bölgesi	Ankara
		TR52	Konya alt bölgesi	Konya, Karaman
TR6	Akdeniz	TR61	Antalya alt bölgesi	Antalya, Isparta, Burdur
		TR62	Adana alt bölgesi	Adana, Mersin
		TR63	Hatay alt bölgesi	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
TR7	Orta Anadolu	TR71	Kırıkkale alt bölgesi	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir
		TR72	Kayseri alt bölgesi	Kayseri, Sivas, Yozgat
TR8	Batı Karadeniz	TR81	Zonguldak alt bölgesi	Zonguldak, Karabük, Bartın
		TR82	Kastamonu alt bölgesi	Kastamonu, Çankırı, Sinop
		TR83	Samsun alt bölgesi	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya
TR9	Doğu Karadeniz	TR90	Trabzon alt bölgesi	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane
TRA	Kuzeydoğu Anadolu	TRA1	Erzurum alt bölgesi	Erzurum, Erzincan, Bayburt
		TRA2	Ağrı alt bölgesi	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan
TRB	Ortadoğu Anadolu	TRB1	Malatya alt bölgesi	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli
		TRB2	Van alt bölgesi	Van, Muş, Bitlis, Hakkâri
TRC	Güneydoğu Anadolu	TRC1	Gaziantep alt bölgesi	Gaziantep, Adıyaman, Kilis
		TRC2	Şanlıurfa alt bölgesi	Şanlıurfa, Diyarbakır
		TRC3	Mardin alt bölgesi	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt

Kaynak: 20/8/2002 Tarihli ve 2002/4706 Sayılı Kararnamenin Eki

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü